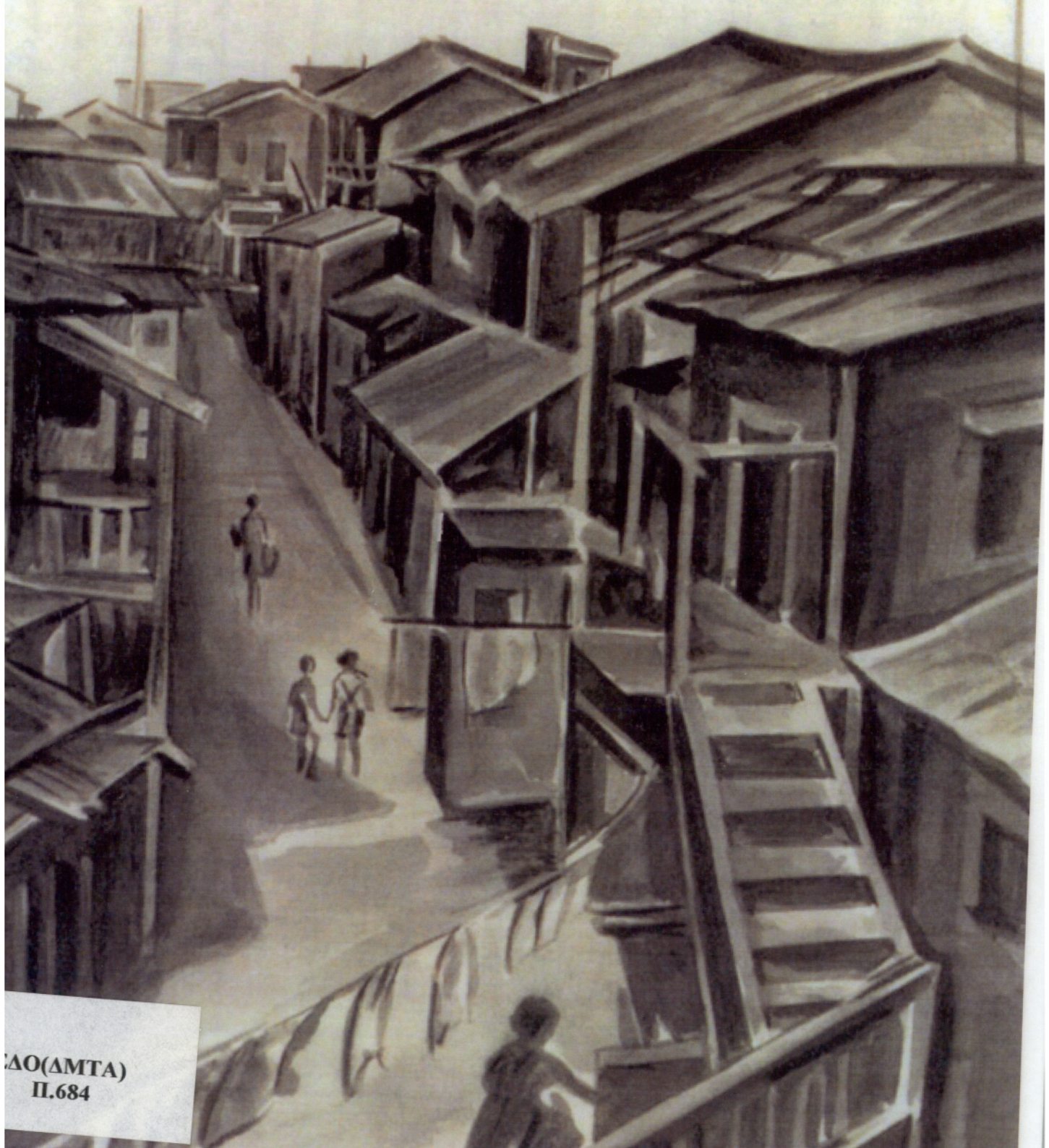

ΠΤΥΧΙΑΚΗ ΕΡΓΑΣΙΑ

ΠΟΛΙΤΙΣΜΟΣ & ΑΘΛΗΤΙΣΜΟΣ περίπτωση Δήμου Νίκαιας

ΔΟ(ΔΜΤΑ)
Π.684

ΘΕΜΑ:

ΠΟΛΙΤΙΣΜΟΣ & ΑΘΛΗΤΙΣΜΟΣ
περίπτωση Δήμου Νίκαιας

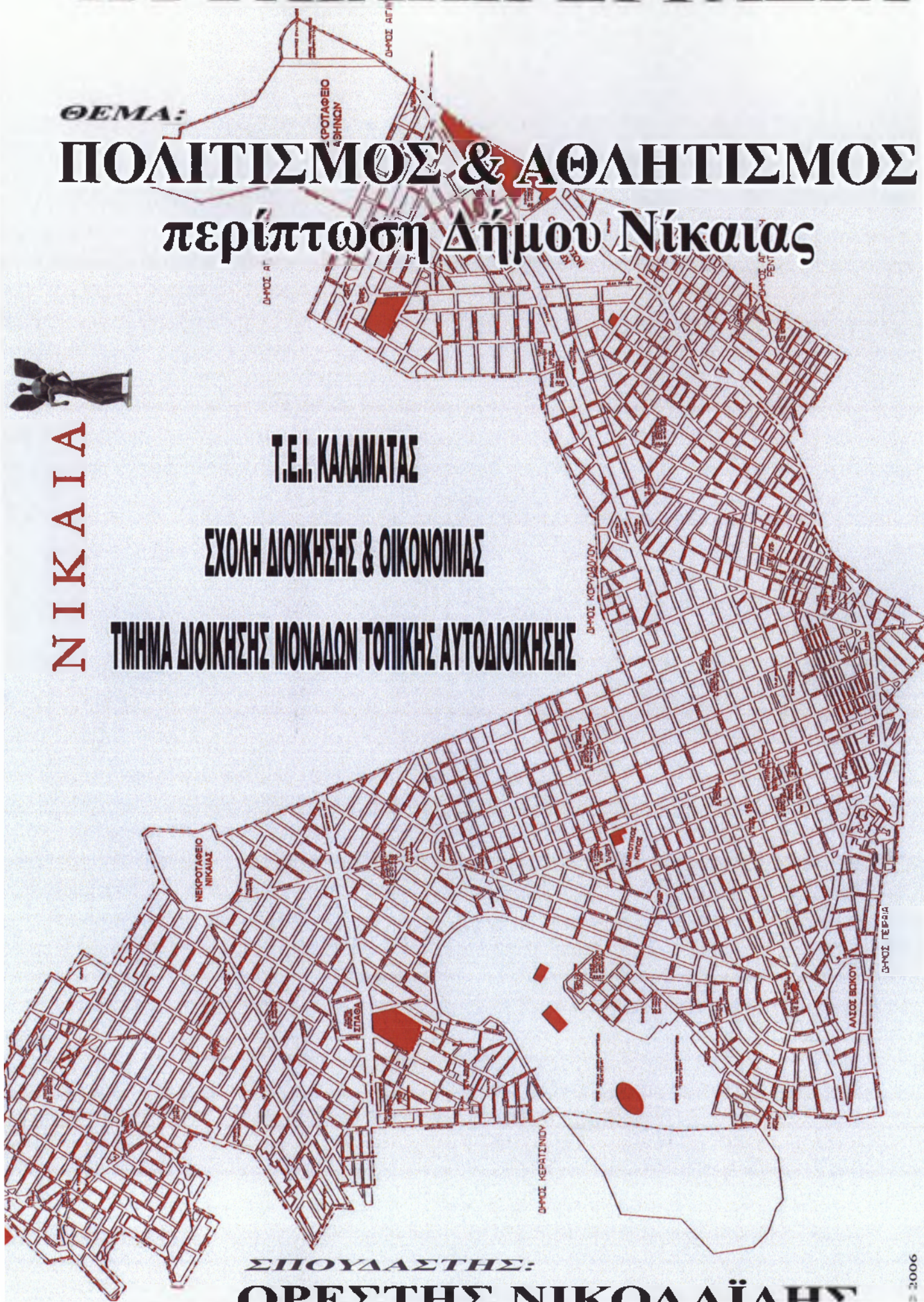

ΝΙΚΑΙΑ

Τ.Ε.Ι. ΚΑΛΑΜΑΤΑΣ

ΣΧΟΛΗ ΔΙΟΙΚΗΣΗΣ & ΟΙΚΟΝΟΜΙΑΣ

ΤΜΗΜΑ ΔΙΟΙΚΗΣΗΣ ΜΟΝΑΔΩΝ ΤΟΠΙΚΗΣ ΑΥΤΟΔΙΟΙΚΗΣΗΣ

ΣΠΟΥΔΑΣΤΗΣ:
ΟΡΕΣΤΗΣ ΝΙΚΟΛΑΪΔΗΣ

ΣΧΟΛΗ ΔΙΟΙΚΗΣΗΣ ΚΑΙ ΟΙΚΟΝΟΜΙΑΣ
ΤΜΗΜΑ ΔΙΟΙΚΗΣΗΣ ΜΟΝΑΔΩΝ ΤΟΠΙΚΗΣ ΑΥΤΟΔΙΟΙΚΗΣΗΣ

ΠΤΥΧΙΑΚΗ ΕΡΓΑΣΙΑ
ΠΟΛΙΤΙΣΜΟΣ & ΑΘΛΗΤΙΣΜΟΣ
ΠΕΡΙΠΤΩΣΗ ΤΟΥ ΔΗΜΟΥ ΝΙΚΑΙΑΣ

ΣΠΟΥΔΑΣΤΗΣ:
ΟΡΕΣΤΗΣ ΝΙΚΟΛΑΪΔΗΣ

ΥΠΕΥΘΥΝΗ ΚΑΘΗΓΗΤΡΙΑ:
ΕΥΓΕΝΙΑ ΜΠΙΤΣΑΝΗ
ΚΑΘΗΓΗΤΡΙΑ ΕΦΑΡΜΟΓΩΝ

ΝΕΟΙ, ΠΟΛΙΤΙΣΜΟΣ – ΑΘΛΗΤΙΣΜΟΣ

Η ΠΕΡΙΠΤΩΣΗ ΤΟΥ ΔΗΜΟΥ

ΤΗΣ ΝΙΚΑΙΑΣ

ΕΙΣΑΓΩΓΗ

ΘΕΜΑ ΤΗΣ ΕΡΕΥΝΑΣ

Η έρευνα που ακολουθεί με τίτλο: «Νέοι, Πολιτισμός – Αθλητισμός. Η περίπτωση του Δήμου της Νίκαιας» έχει ως περιεχόμενο τη στάση, τις απόψεις αλλά και τις προτάσεις των νέων, οι οποίοι κατοικούν στο γεωγραφικό διαμέρισμα του Δήμου Νικαίας Πειραιώς, απέναντι στον Πολιτισμό και τον Αθλητισμό. Η εργασία ασχολείται, επίσης, με το αντίστοιχο πολιτιστικό και αθλητικό περιβάλλον της πόλης της Νίκαιας, όπως αυτό διαμορφώνεται από τους Πολιτιστικούς και Αθλητικούς φορείς – σωματεία, και κυρίως το Δήμο της πόλης.

Η έρευνα ασχολείται διεξοδικά με την ιστορία της πόλης και με την πολιτιστική ανάπτυξή της :

- Η Νίκαια της Βιθυνίας Μικράς Ασίας
- Η προσφυγική Κοκκινιά – Νίκαια: ίδρυση, καθημερινή ζωή, πολιτιστική ανάπτυξη.
- Το σύγχρονο έργο του Δήμου στον πολιτιστικό τομέα. Τομείς ανάπτυξης : Θέατρο, Εικαστικές Τέχνες, Μουσική, Τύπος.
- Η ιστορία του Πνευματικού Κέντρου Δήμου Νίκαιας, οι δραστηριότητες του, ο τρόπος διοίκησής του, τα οικονομικά του, καθώς και οι δεκατέσσερις σχολές του, οι οποίες καλύπτουν διάφορα ενδιαφέροντα των συμμετεχόντων.
- Σύντομη παρουσίαση των πολιτιστικών χώρων της πόλης.

Η έρευνα, επίσης, παρουσιάζει το έργο του Δήμου στον αθλητικό τομέα :

- Αθλητικός Οργανισμός Δήμου Νίκαιας: τα οικονομικά του, οι δέκα Ακαδημίες για μια σειρά αθλημάτων, η Ακαδημία για τα Άτομα Με Ειδικές Ανάγκες (Α.Μ.Ε.Α.), ο Μαζικός Λαϊκός Αθλητισμός για τη γυναίκα και τα άτομα τρίτης ηλικίας.
- Αναφορά των αθλητικών χώρων, που διαθέτει η Νίκαια.

Στο κεντρικό σημείο της έρευνας και με βάση το κατάλληλα διαμορφωμένο ερωτηματολόγιο, που απευθύνθηκε σε νέους ηλικίας 12 έως 29 ετών, ανιχνεύεται:

- Ο βαθμός ικανοποίησης των νέων ως προς τον αριθμό, το περιεχόμενο και την ποιότητα των παρεχομένων από το Δήμο πολιτιστικών εκδηλώσεων, καθώς και την επάρκεια των πολιτιστικών χώρων.
- Στον αθλητικό τομέα, η επάρκεια και καταλληλότητα των αθλητικών χώρων του Δήμου.
- Η ευκολία δραστηριοποίησης των νέων σ' αυτούς.
- Η πρόσβαση στους αθλητικούς χώρους.
- Η συμμετοχή των νέων στα τμήματα του Πνευματικού Κέντρου καθώς και του Αθλητικού Οργανισμού Δήμου Νίκαιας.
- Η επιθυμία των νέων για δωρεάν συμμετοχή στα παραπάνω τμήματα.

Ως προς το θέμα της ενημέρωσης των νέων για τις πολιτιστικές και αθλητικές δραστηριότητες ερευνώνται τα εξής :

- Η συχνότητα πληροφόρησης.
- Οι υπάρχοντες τρόποι πληροφόρησης και οι προσφορότεροι.

Ως προς το ρόλο του Δήμου και της εκπαίδευσης διερευνώνται:

- Οι προσπάθειες του Δήμου για αύξηση της συμμετοχής των νέων στις αθλητικές δραστηριότητες.
- Ο ρόλος της εκπαίδευσης στην ανάπτυξη πολιτιστικής συνείδησης και αθλητικού πνεύματος.

Προκειμένου να ανιχνευθούν οι τάσεις των νέων σχετικά με τα πολιτιστικά – αθλητικά θέματα, διερευνώνται τα εξής:

- Οι προτάσεις τους για βελτίωση των χώρων Πολιτισμού και Αθλητισμού.
- Η βούληση των νέων για προσφορά εθελοντικής εργασίας στους αντίστοιχους τομείς.

Για να καλυφθεί το εύρος των παραπάνω θεμάτων η εργασία βασίστηκε στην έρευνα, ιδιαίτερα στην ανίχνευση της συμπεριφοράς των νέων σχετικά με τα θέματα Πολιτισμού – Αθλητισμού, καθώς και στις απόψεις – προτάσεις τους, οι οποίες αφορούν τα παραπάνω.

Η έρευνα είχε ιδιαίτερο ενδιαφέρον, λόγω του ότι δεν υπήρχε κάποια προηγούμενη με ανάλογο περιεχόμενο, που να αναφέρεται στην ιστορική διαδρομή του Πολιτισμού – Αθλητισμού της Νίκαιας και τους τρόπους της παραπέρα ανάπτυξής τους. Ως εκ τούτου, έπρεπε να δημιουργηθούν εξ αρχής και με μεγάλη προσοχή τα ερωτηματολόγια της έρευνας, ώστε να είναι σαφέστατα και ελκυστικά για τους νέους για να φέρουν το επιδιωκόμενο αποτέλεσμα, σύμφωνα με το σκοπό που είχε τεθεί.

Σκοπός της έρευνας είναι να αναδείξει τις προτιμήσεις, τις απόψεις και τις τάσεις των Νέων απέναντι στην Πολιτιστική – Αθλητική δραστηριότητα που εκδηλώνεται στα όρια του Δήμου, αλλά και τις προτάσεις τους για παραπέρα βελτίωση αυτών, ώστε να υπάρχει

ανανέωση και εκσυγχρονισμός στους προαναφερομένους τομείς. Απώτερος σκοπός όλων αυτών είναι τα συμπεράσματα που θα προκύψουν, να ενισχύσουν τη θεωρητική οργάνωση και την πρακτική τακτική, που ακολουθεί ο Δήμος και κατ' επέκταση η Πολιτεία στους τόσο σημαντικούς τομείς του Πολιτισμού και του Αθλητισμού, οι οποίοι στηρίζουν μια κοινωνία και αναδεικνύουν το βαθμό ανάπτυξής της.

Εξάλλου, η διαχρονική ανθρωπιστική αξία και προσφορά του Πολιτισμού και του Αθλητισμού στην ευρύτερη κοινωνία, αλλά και τις τοπικές, καθώς επίσης και στην ανέλιξη του ατόμου διαφαίνεται και από πάρα πολλά ιστορικά στοιχεία του εθνικού μας και του πανανθρώπινου Πολιτισμού. Και αν ανατρέξει κανείς στον ορισμό του Πολιτισμού κατά τον L. H. Morgan, θα διαπιστώσει ότι αυτός ορίζεται ως το τρίτο στάδιο εξέλιξης των κοινωνιών, μετά από την αγριότητα και τη βαρβαρότητα. Είναι, λοιπόν, χρέος και συνάμα δικαίωμα όλων των πολιτών να συμμετέχουν ενεργά και ρηξικέλευθα στην ανάδειξη και δημιουργική αξιοποίηση των πολιτιστικών στοιχείων του τόπου τους και γενικότερα της χώρας τους, συμβάλλοντας με αυτόν τον τρόπο στην ανάπτυξη του πανανθρώπινου πολιτισμού και δικαιώνοντας την έννοια « Άνθρωπος». Έτσι, ο πολίτης και κατά κύριο λόγο ο νέος, συμμετέχοντας στην εξέλιξη του Πολιτισμού, άξονας του οποίου είναι και ο Αθλητισμός, θα αισθάνεται κοινωνικά και ατομικά καταξιωμένος, διότι θα έχει αποκτήσει κοινωνική συνείδηση, θα έχει αποφύγει την παγίδα της αλλοτρίωσης από τους συνανθρώπους του και το φυσικό περιβάλλον και θα θεωρεί την επικοινωνία με τους άλλους ως βασικό μοχλό ενεργοποίησης τόσο της κοινωνικής, όσο και της ατομικής ζωής. Επιπλέον, ο ενεργός πολίτης που δραστηριοποιείται πολιτιστικά, απορρίπτει όλα τα επικίνδυνα για το σύνολο, προϊόντα της μαζικής κουλτούρας, η οποία θέλει τους ανθρώπους, όχι πολίτες, αλλά θεατές των θεαμάτων (και της ζωής άλλωστε), παρουσιάζοντας μάλιστα την αλλοτρίωση και την παθητικότητά τους ως πρότυπο απελευθέρωσης και χειραφέτησης.

Ιδιαίτερα σημαντικό όφελος έχουν οι νέοι, οι οποίοι ασχολούνται με τον Πολιτισμό και τον Αθλητισμό, διότι με αυτόν τον τρόπο αποκτούν ιδεολογικά ερείσματα, που συντελούν στην καλλιέργεια της πνευματικής και συναισθηματικής νοημοσύνης τους και τους αποτρέπουν από οδυνηρά ολισθήματα, όπως η εξάρτηση από τα ναρκωτικά και το αλκοόλ. Αποτέλεσμα όλων των παραπάνω είναι οι νέοι να θωρακίζονται πνευματικά, συναισθηματικά και σωματικά, επιτυγχάνοντας στο μέτρο του ανθρωπίνως δυνατού την αρμονική ανάπτυξη του εαυτού τους.

Από την αξία, λοιπόν, του Πολιτισμού και του Αθλητισμού διαφαίνεται επιτακτική η ανάγκη – ιδιαίτερα στην εποχή μας, εποχή της εφήμερης δόξας και του ταχύτατου πλουτισμού – να επιδιωχθεί ισορροπία στην ανάπτυξη του πνευματικού και του τεχνολογικού Πολιτισμού, έτσι ώστε η δομή της κοινωνίας μας να πάψει να είναι τεχνοκρατική και να ξαναβρεί τον ανθρωπιστικό χαρακτήρα της. Ακόμη, είναι μεγάλη η ανάγκη συμμετοχής των πολιτών και κυρίως των νέων στα πολιτιστικά δρώμενα και σ' αυτό το σημείο αποδεικνύεται μέγιστος και σημαντικότερος ο ρόλος της Εκπαίδευσης και της Τοπικής Αυτοδιοίκησης.

« Τῷ ὄντι ἡ νεότης παν ἐπίδοσιν ἔχει »

Πραγματικά η νεότητα δείχνει πρόοδο σε όλα.

ΠΛΑΤΩΝΑΣ

(Θεαίτητος 146β)

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 1: ΝΕΟΙ , ΠΟΛΙΤΙΣΜΟΣ – ΑΘΛΗΤΙΣΜΟΣ

Βασικό στοιχείο για την ολοκλήρωση της ερευνητικής εργασίας θεωρείται ο ορισμός των τριών κεντρικών εννοιών: Νέοι, Πολιτισμός, Αθλητισμός, οι οποίες χρησιμοποιούνται ως κυρίαρχοι άξονες του έργου.

1.1 ΝΕΟΙ

Με τον όρο *Νέοι* νοείται εκείνο το σύνολο (ομάδα) του πληθυσμού, το οποίο περιλαμβάνει άτομα ηλικίας από 12 ετών έως και 29 ετών, ανεξαρτήτως φύλλου, κοινωνικής ή οικονομικής κατάστασης, τα οποία διαμένουν στην πόλη της Νίκαιας. Σε περίπτωση διαφορετικής εννοιολογικής χρήσης του όρου αυτού, θα γίνεται σαφής η διαφοροποίηση αυτή. Οι ηλικίες αυτές δεν ήταν τυχαία επιλογή. Ήταν αποτέλεσμα επεξεργασίας του αντικειμένου της εργασίας και βασίστηκε κυρίως στις ηλικιακές ομάδες που χρησιμοποιεί η Γενική Γραμματεία Νέας Γενιάς στις μελέτες της.

Η συγκεκριμένη ομάδα πληθυσμού επιλέχθηκε, διότι καλύπτει το φάσμα του τέλους της παιδικής ηλικίας, οπότε συνήθως παρατηρείται η έναρξη δραστηριοποίησης με τον Πολιτισμό και Αθλητισμό, συμπεριλαμβάνει τα στάδια της προεφηβείας και της εφηβείας, χρονικά όρια των έντονων ανησυχιών, που διακατέχουν τους εφήβους, καθώς βιώνουν το κρίσιμο στάδιο διαμόρφωσης της προσωπικότητας του ατόμου, που στοχεύει στην ολοκλήρωσή του, με την ωρίμανση των χαρακτηριστικών, που το απαρτίζουν. Επίσης, η ομάδα καλύπτει την νεανική ηλικία, ενσωματώνοντας δηλαδή την περίοδο κατά την οποία ο

νέος αισθάνεται πιο ώριμος και βέβαιος για τη ζωή του, σε σχέση με το παρελθόν.

Εκτός από τα παραπάνω, η ηλικιακή αυτή ομάδα (12 έως 29 ετών) είναι το σύνολο εκείνο που πρέπει να στηριχθεί περισσότερο από την Εκπαίδευση και την Τοπική Αυτοδιοίκηση, με σκοπό την ενεργητική συμμετοχή του στον Πολιτισμό και τον Αθλητισμό, μια και είναι η περίοδος διαμόρφωσης ανησυχιών, αναζητήσεων και έντονης δραστηριότητας, η κατάλληλη δηλαδή περίοδος να έρθει σε επαφή με τον Πολιτισμό και τον Αθλητισμό, που θα προσφέρουν στο άτομο - εκτός από τις ευεργετικές παιδαγωγικές, κοινωνικές και πολιτικές μορφοποιήσεις της προσωπικότητάς του - και την ευκαιρία για μια μελλοντική ενασχόλησή του με τις δραστηριότητες αυτές.

1.2 ΠΟΛΙΤΙΣΜΟΣ

Ο άνθρωπος, για να δώσει στη ζωή του ένα ανώτερο υλικό και ηθικοπνευματικό περιεχόμενο, αγωνίστηκε υποτάσσοντας τον εξωτερικό κόσμο και προάγοντας τον εσωτερικό. Όλος αυτός ο καθημερινός αγώνας του ανθρώπου για ανάπτυξη των υλικών και πνευματικών του δημιουργημάτων, του έδωσε ένα απώτερο ρυθμό και σκοπό ζωής: τον έκανε πολιτισμένο. Του χάρισε την πρόοδο, την εξέλιξη, την υλική και πνευματική ανάπτυξη, την ανθρωπιά και γενικά τον εξανθρωπισμό του. Έτσι, η βαρβαρότητα, η αγριότητα και ο πρωτογονισμός, που το χαρακτήριζαν, εξουδετερώθηκαν με την καθημερινή του προσπάθεια, και ιδιαίτερα με τη επινόηση της γραφής και τη γενίκευση της χρήση αυτής στη φιλολογική διαδικασία, όπως τονίζει ο L.H. Morgan.

Ο άνθρωπος, όπως γνωρίζουμε, για να εξυπηρετήσει τις βιοτικές του ανάγκες, εκμεταλλεύτηκε τη φύση και τις δυνάμεις της. Έτσι, ο

πολιτισμός πρόσφερε στον άνθρωπο άφθονα υλικά αγαθά και βελτίωσε τους όρους της υλικής του ζωής. Η διαβίωσή του έγινε ανώτερη σε όλους τους τομείς της υλικής του υπόστασης.

Για την εξυπηρέτηση της πνευματικής του ζωής ανέπτυξε τα γράμματα, τις επιστήμες, τις τέχνες, αγαθά πνευματικά, που η σημασία τους είναι σημαντικότερη και διαρκέστερη από κάθε υλική απόλαυση, αφού η ζωή του αποκτά με αυτά ένα νέο περιεχόμενο και μια ιδιαίτερη πνευματικότητα. Οι πνευματικοί του ορίζοντες διευρύνονται, γίνεται μια πνευματική οντότητα, με ηθικοκοινωνικές αξίες. Η αγάπη, η αλληλεγγύη, η αλήθεια, η δικαιοσύνη, το ωραίο, το αγαθό, η ελευθερία, η ανεξαρτησία, και συνολικά τα ανθρωπιστικά ιδανικά, διέπουν τη ζωή του και με αυτά χαλιναγωγεί τα πάθη και τα ταπεινά ένστικτά του, στοχεύοντας σε μια ζωή με ήθος, ιδεολογία και ανάλογη στάση.

Η έννοια του Πολιτισμού, λοιπόν, περιέχει το βαθμό ανάπτυξης των υλικών και πνευματικών συνθηκών της κοινωνικής ζωής του ανθρώπου, το σύνολο δηλαδή των υλικών και πνευματικών δημιουργημάτων του ανθρώπου, σε ορισμένη χώρα ή εποχή.¹ Ο Πολιτισμός είναι δυναμική λειτουργία, πνευματικό κλίμα, δημιουργική ατμόσφαιρα.² Το σύνολο των ορατών και αοράτων αποτελεσμάτων των διεργασιών της Ανθρώπινης Διάνοιας, στα όρια ενός συγκεκριμένου χώρου και χρόνου και πάντα με τη δυναμική της συνεχούς εξέλιξης ή μετάλλαξης. Ο Πολιτισμός, εξάλλου, μπορούμε να πούμε ότι είναι η σφαίρα που εσωκλείει την ίδια τη ζωή, την ποιότητά της στο εργασιακό, κοινωνικό, φιλικό περιβάλλον.

---

¹ Τεγόπουλος – Φυτράκης, Ελληνικό Λεξικό 1995

² Ευγενία Π. Μπιτσάνη, Πολιτιστική Περιφερειακή Ανάπτυξη 1999

Βασικό στοιχείο ανάπτυξης του Πολιτισμού είναι οι Πολιτιστικές δραστηριότητες, εκείνες δηλαδή οι ενέργειες – δράσεις του ανθρώπου, οι οποίες έχουν ως σκοπό να προάγουν τις καλλιτεχνικές, δημιουργικές, διανοητικές και φυσικές ικανότητες του ανθρώπου, και να καλλιεργούν την ολική εικόνα του κοινωνικού του περιβάλλοντος. Ο τόπος στον οποίο συμβαίνουν αυτές οι δραστηριότητες είναι αποφασιστικής σημασίας για το χαρακτήρα, τη λειτουργία και την αποτελεσματικότητά τους. Με βάση το κριτήριο του τόπου τέλεσης των πολιτιστικών δραστηριοτήτων, αυτές ταξινομούνται στις κατηγορίες των δημοσίων και μη δημοσίων. Στην πρώτη κατηγορία περιλαμβάνονται οι παραστατικές τέχνες (performative arts), και ειδικά το θέατρο, η μουσική, ο χορός, ο κινηματογράφος, οι εκθέσεις εικαστικών έργων Τέχνης σε Μουσεία, γκαλερί ή άλλους χώρους, οι αθλητικές εκδηλώσεις κ.ο.κ. Στην κατηγορία των μη δημόσιων δραστηριοτήτων εντάσσονται οι ελεύθερες, ερασιτεχνικές απασχολήσεις, (χόμπι), οι συλλογές, η κηπουρική κ.α.π. καθώς και η συμμετοχή σε μικρές ομάδες, όπου λαμβάνει μέρος κάποια καλλιτεχνική ή άλλη δημιουργική διαδικασία.³

Η δημιουργικότητα ταυτίζεται με την έννοια της αυτο-έκφρασης, που προϋποθέτει επικοινωνία των ανθρώπων και ανταλλαγή ιδεών, οι οποίες με τη σειρά τους οδηγούν στην έννοια της συμμετοχής, είτε αυτή είναι παθητική, και μεταβάλλει το άτομο σε παθητικό δέκτη μηνυμάτων - συνήθως μαζικού χαρακτήρα - είτε αυτή είναι ενεργητική, πράγμα που απαιτεί ενεργητική συμμετοχή του ατόμου στην παραγωγή δημιουργικού έργου και πολιτισμικών προϊόντων.

---

³ Πηγή: Εθνικό Κέντρο Κοινωνικών Ερευνών. Αθήνα 1984

1.3 ΑΘΛΗΤΙΣΜΟΣ

Η έννοια του Αθλητισμού περιέχει την επίδοση του ανθρώπου στα αθλητικά αγωνίσματα και έχει άμεση σχέση με την όλη οργάνωση της αθλήσεως.⁴

Ο αθλητισμός ως έννοια είναι επινόηση των αρχαίων Ελλήνων. Ως έννοια συνδέεται με την αυτήν του "άθλου", του άθλου, ο οποίος πραγματοποιείται από τον άνθρωπο και που γι' αυτό το θαυμάζουν οι συνάνθρωποί του. Αθλητής, δηλαδή είναι αυτός που ανάμεσα στους άλλους ανθρώπους, βρίσκεται, λόγω εκπαίδευσης ή ταλέντου, κοντά στα ανθρώπινα όρια και συχνά πυκνά δοκιμάζει να τα ξεπεράσει. Περιοριζόμαστε στη βάση της έννοιας του "άθλου", που δηλώνει το γεγονός να είναι κάποιος ο καλύτερος του είδους του: ο ταχύτερος ανάμεσα στους ανθρώπους, ο ισχυρότερος ανάμεσα στους ανθρώπους, αυτός ο οποίος με τις προσωπικές του επιδόσεις θα καθορίζει τις απόλυτες τιμές του είδους στο οποίο ανήκει. Ο άνθρωπος που, για όσο διάστημα παραμένει ο καλύτερος σ' ό,τι αφορά το επίτευγμά του, θα είναι αθάνατος! Βασικό γνώρισμα δηλαδή του άθλου είναι να είναι κάποιος ο "καλύτερος" της γενιάς του και το ανώτατο επίπεδο του άθλου είναι να είναι ο "καλύτερος" όλων των γενεών. Οι αρχαίοι Έλληνες όρισαν τι ακριβώς θα μετρούσαν ως μέγεθος στον αθλητισμό, με βάση τα φυσικά χαρακτηριστικά του ανθρώπου. Θα μετρούσαν συγκεκριμένα χαρακτηριστικά του, που αφορούσαν καθαρά το σώμα και δε θα νοθεύονταν από την "ευφυΐα". Διαχώρισαν – ή τουλάχιστον ήθελαν να διαχωρίσουν – απόλυτα το φυσικό μέγεθος από το πνευματικό. Δεν ήθελαν, δηλαδή να υπάρχουν αθλήματα στα οποία η δεξιοτεχνία, η πονηριά, ή η ευφυΐα θα νόθευαν το τελικό αποτέλεσμα.

---

⁴ Τεγόπουλος – Φυτράκης, Ελληνικό Λεξικό 1995

Παρότι αποτελεί τμήμα του Πολιτισμού και των πολιτιστικών δραστηριοτήτων, ο Αθλητισμός είναι από μόνος του ένα ξεχωριστό κομμάτι, διότι αναπτύσσει εκτός από τη σωματική και οργανική υπόσταση του ατόμου και την πνευματική: «*Νους υγιής εν σώματι υγιεί*» όπως διακήρυσσαν οι αρχαίοι Έλληνες, καταδεικνύοντας τη σημαντικότητα της πνευματικής αλλά και της σωματικής υγείας: μια ισορροπία που αποτελεί τη βάση της φιλοσοφικής σκέψης των αρχαίων Ελλήνων και η οποία επηρέασε και πάρα πολλούς άλλους διανοητές, φιλοσόφους, ψυχολόγους, κοινωνιολόγους κ.λ.π., από την Αναγέννηση μέχρι τον αιώνα μας. Εδώ πρέπει να γίνει, βέβαια, μία σημαντικότερη διασάφηση με τον όρο «Αθλητισμός» εννοούμε τη σωματική και πνευματική συμμετοχή του ατόμου σε κάποιο άθλημα – αγώνισμα, και όχι την απλή θέαση αυτού ή άλλων αθλουμένων.

Βέβαια, στην εποχή μας, εποχή της εμπορευματοποίησης των πάντων, υπάρχει μια μεγάλη συζήτηση γύρω από το θέμα του αθλητισμού, της χρησιμοποίησής του σήμερα για πολιτικές σκοπιμότητες, για το κατά πόσο χρησιμοποιείται για να χειραγωγούνται οι μάζες και να καθορίζονται νοοτροπίες και συμπεριφορές. Αλλά δε θα αναφερθούμε σ' αυτό στην παρούσα εργασία.

« Τούτο μὲν ἄρ' ἄν των χρησιμωτάτων ἄν εἴη,
τό γνῶναι τὰς φύσεις τε καὶ ἕξεις τῶν ψυχῶν,
τῇ τέχνῃ ἐκείνῃ ἣς ἔστι ταυτὰ θεραπεύειν, ἔστι
δέ που φάμεν ὡς οἶμαι πολιτικῆς »

Τούτο αλήθεια θα ήταν ένα απ' τα πιο χρήσιμα (σε μια πολιτεία), το να γνωρίζει τους χαρακτήρες και τις συνήθειες (των πολιτών), με την τέχνη κείνη που έχει σαν ειδικότητα όλ' αυτά να τα φροντίζει, είναι δε αυτό και το είπαμε νομίζω καθήκον της πολιτικής.

ΠΛΑΤΩΝ

(Νομ. Α', 23)

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 2 : Ο ΡΟΛΟΣ ΤΗΣ ΤΟΠΙΚΗΣ ΑΥΤΟΔΙΟΙΚΗΣΗΣ

Ο ρόλος της Τοπικής Αυτοδιοίκησης και της οικονομικής συνεισφοράς της , στον τομέα που εξετάζουμε είναι καταλυτικός και άρα αναγκαίος. Αρκεί να δούμε το άρθρο 24 του ΔΗΜΟΤΙΚΟΥ ΚΑΙ ΚΟΙΝΟΤΙΚΟΥ ΚΩΔΙΚΑ όπου αναφέρεται ρητά :

«Η διοίκηση όλων των τοπικών υποθέσεων ανήκει στην αρμοδιότητα των Δήμων και των Κοινοτήτων, κύρια μέριμνα των οποίων αποτελεί η προαγωγή των κοινωνικών και οικονομικών συμφερόντων, καθώς και των πολιτιστικών και πνευματικών ενδιαφερόντων των κατοίκων της» και αναλύει παρακάτω με τις παραγράφους ε΄, θ΄ και ια΄ που μας ενδιαφέρουν άμεσα :

ε) η ίδρυση, κατασκευή και λειτουργία πολιτιστικών και πνευματικών κέντρων, σχολών διδασκαλίας μουσικής, χορού, ζωγραφικής και κέντρων επαγγελματικού προσανατολισμού, καθώς και η μελέτη και εφαρμογή πολιτιστικών προγραμμάτων.

θ) ίδρυση και λειτουργία πολιτιστικών και πνευματικών κέντρων, όπως βιβλιοθήκες, μουσεία, πινακοθήκες, φιλαρμονικές, θέατρα ή την επισκευή και συντήρηση παραδοσιακών ή ιστορικών κτηρίων που παραχωρούνται από δημόσιους ή ιδιωτικούς φορείς ή κοινωνικές και πολιτιστικές λειτουργίες και σε συνεργασία με τους αρμόδιους δημόσιους φορείς η συντήρηση και λειτουργία αρχαιολογικών και ιστορικών χώρων της περιοχής.

ια) η κατασκευή, επισκευή, συντήρηση και διαχείριση των δημοτικών και κοινοτικών σταδίων, των γυμναστηρίων και των αθλητικών κέντρων.

Όπως γίνεται σαφές από τον Δημοτικό και Κοινοτικό Κώδικα προβλέπεται ρητά η εφαρμογή πολιτικής και προγραμμάτων από την Τ.Α. στον τομέα του Πολιτισμού και του Αθλητισμού. Και συνεχίζει δίδοντας την ευχέρεια στους οργανισμούς για δημιουργία Νομικών Προσώπων που θα συντελέσουν στην βέλτιστη παροχή των υπηρεσιών αυτών όπως ορίζετε από το άρθρο 203 του Δ.Κ.Κ. παρ. 4 *«Σκοπός των νομικών αυτών προσώπων είναι η οργάνωση ορισμένης δημοτικής ή κοινοτικής υπηρεσίας για την καλύτερη ικανοποίηση μιας τοπικής ανάγκης, όπως π.χ. συστήματος ύδρευσης, φιλαρμονικής, βιβλιοθήκης, μουσείο, γυμναστήριο, θέατρο.»*

Σύμφωνα με το άρθρο 111 του Δ.Κ.Κ. η Δημαρχιακή Επιτροπή συντάσσει τον προϋπολογισμό του Δήμου. Εκτός των άλλων αποφασίζει για τη διάθεση (ψήφιση) των πιστώσεων που είναι γραμμένες στον προϋπολογισμό ή έχουν εγγραφεί σε αυτόν ύστερα από αναμόρφωση, με εξαίρεση τις περιπτώσεις των παραγράφων 4,5,6, του άρθρου 218.

Για το θέμα των δαπανών των εκδηλώσεων που διοργανώνει η Τ.Α. υπάρχει ειδική ρύθμιση η οποία θεσμοθετήθηκε και νομιμοποιήθηκε για πρώτη φορά με τις διατάξεις του άρθρου 24 του Ν. 1461/1984 *«τροποποίηση και συμπλήρωση διατάξεων της δημοτικής και κοινοτικής νομοθεσίας για την ενίσχυση της αποκέντρωσης και την ενδυνάμωση της Τοπικής Αυτοδιοίκησης»*

Με τον τρόπο αυτό δόθηκε στους οργανισμούς της τοπικής αυτοδιοίκησης η δυνατότητα να πραγματοποιούν ύστερα από απόφαση του δημοτικού ή κοινοτικού συμβουλίου με ψήφιση ανάλογης πίστωσης σε βάρος ειδικών κωδικών αριθμών του εγκεκριμένου προϋπολογισμού τους, τις δαπάνες που αναφέρονται στο άρθρο 218 παρ. 4 το οποίο αναφέρει:

παρ.4 Πιστώσεις που είναι γραμμένες στους οικείους κωδικούς αριθμούς του προϋπολογισμού του Δήμου ή της Κοινότητας, μπορεί να διατεθούν, με απόφαση του Δ.Σ. ή Κ.Σ., για πληρωμή δαπανών, που αφορούν α) εθνικές ή τοπικές γιορτές ή άλλες ιδίως πολιτιστικές, μορφωτικές, ψυχαγωγικές, αθλητικές εκδηλώσεις που τις οργανώνει ο Δήμος ή κοινότητα, β) όμοιες εκδηλώσεις που οργανώνουν άλλοι φορείς και συμμετέχει ο Δήμος ή η κοινότητα, γ) απονομή τιμητικών διακρίσεων, αναμνηστικών δώρων και φιλοξενία φυσικών προσώπων τα οποία συνέβαλαν ιδιαίτερα στην κοινωνική και πολιτιστική ανάπτυξη του Δήμου ή της κοινότητας.

Οι δαπάνες αυτές συντελούν στην προβολή του κοινωνικού σκοπού και κοινωνικής αποστολής των Ο.Τ.Α. στη σύγχρονη εποχή και συντελούν στην περαιτέρω ανάπτυξη και βελτίωση του επιπέδου ζωής των δημοτών του.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 3 : Ν Ι Κ Α Ι Α

Νέοι, Πολιτισμός - Αθλητισμός. Η περίπτωση του Δήμου Νίκαιας. Όπως φαίνεται και από το θέμα της εργασίας, το περιεχόμενό της αφορά τον Δήμο της Νίκαιας Πειραιά. Κρίνουμε σκόπιμο και αναγκαίο, λοιπόν, για την πληρέστερη πληροφόρηση, να γίνει μια αναδρομική παρουσίαση της πόλης, με την ιστορία της, από την ονομασία της μέχρι τα πολιτιστικά και αθλητικά γεγονότα που διαδραματίστηκαν στο χώρο αυτό. Και αυτό διότι η ιστορική βαρύτητα ενός τόπου επηρεάζει τους κατοίκους, καθορίζοντας σε μεγάλο βαθμό την ιδιοσυγκρασία και τον τρόπο σκέψης τους, το συναισθηματικό κόσμο τους, την οπτική γωνία με την οποία αντιμετωπίζουν διάφορα θέματα. Τελικά το ιστορικό παρελθόν είναι άρτια και καθοριστικά συνδεδεμένο με το παρόν και το μέλλον του ενός τόπου. Δημιουργεί ευκαιρίες και βάσεις για περαιτέρω ανάπτυξη – κοινωνική και ατομική – και προσδίδει μια απροσδιόριστη, αλλά συνάμα τόσο συγκεκριμένη ευθύνη ιστορικής συνέχειας. Επίσης, η ιστορικότητα ενός χώρου (πόλης) και η χωροταξική του τοποθέτηση παράγει και ένα αίσθημα διαφορετικότητας, αρνητικό ή θετικό σε ορισμένες περιπτώσεις, αλλά σίγουρα είναι αίσθημα προσδιορισμού και αναγωγή της καταγωγής του ατόμου με όλα τα στοιχεία που χαρακτηρίζουν τον τόπο αυτό. Όπως για παράδειγμα, ο κάτοικος της Νίκαιας εκλαμβάνεται ως άτομο με προσφυγικές ρίζες και καταγωγή, που ανήκει κατά κύριο λόγο στην οικονομικά μικρομεσαία τάξη του πληθυσμού, και παλαιότερα χαρακτηριζόταν ως αριστερός, κομμουνιστής ή περιθωριακό άτομο.

Εκτός από τα παραπάνω, στην ιστορική αναδρομή θα εξετάσουμε, όσο αυτό είναι εφικτό από τα διαθέσιμα στοιχεία, τις δραστηριότητες και

την εκμετάλλευση του ελεύθερου χρόνου από τους νέους της περιόδου του παρελθόντος που εξετάζουμε.

« Όλβιος Όστις Ίστορίας Έσχε Μάθησιν »

Είναι ευτυχισμένος όποιος μελέτησε την ιστορία.

ΕΥΡΙΠΙΔΗΣ
(απόσπασμα από τραγωδία που δε σώζεται)

3.1 Η ΙΣΤΟΡΙΑ ΤΗΣ ΜΙΚΡΑΣΙΑΤΙΚΗΣ ΝΙΚΑΙΑΣ

Νίκαια, η πόλη κληρονόμος του ονόματος της ιστορικής **Νίκαιας Βιθυνίας**. Η ονομασία αυτή δόθηκε το 1940, ως επικρατέστερη κατόπιν προκήρυξης διαγωνισμού, από τον Ιωάννη Μελά που διετέλεσε και Δήμαρχος την περίοδο 1944- 45.

Για την ονομασία της Νίκαιας της Βιθυνίας επικρατούν διάφορες θεωρίες. Δεν είμαστε σε θέση να ορίσουμε ποια είναι η ακριβής και η αληθινή, θα αναφέρουμε, όμως, τις θεωρίες αυτές για την ιστορικότητα και τη σημασία τους.

Σχεδόν 2.500 χρόνια έχουν περάσει από τότε που Μακεδόνες ίδρυσαν στη Βιθυνία της Μ. Ασίας, πόλη ονομασθείσα *Ατταία*. Η πόλη καταστράφηκε από τους Μυσούς και ανοικοδομήθηκε τα τελευταία χρόνια του 4^{ου} αιώνα π.Χ. Την ανοικοδόμηση ανέλαβαν οι Επικνημίδιοι Λοκροί που άνηκαν στο στρατό του Μεγάλου Αλεξάνδρου και ονόμασαν την πόλη Νίκαια σε ανάμνηση της δικής τους πόλεως Νικαίας, η οποία βρισκόταν στο όρος Οίτη και είχε καταστραφεί από τους Φωκαείς.

Επίσης, σύμφωνα με τη μυθολογία, υπήρχε Νίκαια, κόρη ηγεμόνα της Βιθυνίας Σαγγάριου και της θεάς Κυβέλης και η οποία ήταν Ναϊάς (νύμφη ποταμών, λιμνών κλπ.). Θεμελιωτής της πόλεως ήταν ο θεός Διόνυσος που έδωσε στην πόλη το όνομα της αγαπημένης του νύμφης. (σε νομίσματα της πόλης φέρεται ο Διόνυσος με τη νύμφη Νίκαια) . Ακόμα, κτίστης της πόλης υπήρξε ο ήρωας Ηρακλής, στον οποίο γίνονται αναφορές σε επιγραφές νομισμάτων όπου καλείται «κτίστης». Τέλος, θεμελιωτής της πόλης φέρεται να ήταν ο επίγονος του Μεγάλου Αλεξάνδρου, Αντίγονος, ο οποίος έδωσε το όνομά του στη νέα πόλη και την αποκάλεσε *Αντιγόχεια*. Λίγο αργότερα, τα τελευταία χρόνια του 4^{ου}

αιώνα π.Χ. η περιοχή περιήλθε στο Λυσίμαχο που την μετονόμασε σε Νίκαια, από το όνομα της συζύγου του, κόρης του Αντιπάτρου.

Καμία από τις προαναφερθείσες ερμηνείες δεν μπορεί να τεκμηριωθεί και να υιοθετηθεί με σιγουριά ως η ακριβής προέλευση του ονόματος της πόλης.

Όσον αφορά τη θέση, η Νίκαια ανήκε στην *επαρχία της Βιθυνίας της Μικράς Ασίας*, κτισμένη στο εσωτερικό της Βιθυνίας, αλλά σε σχετικά μικρή απόσταση από τη θάλασσα της Προποντίδας, σε πεδινό έδαφος που εκτεινόταν ανατολικά και δίπλα από τη λίμνη *Ασκανία*, την ευρύτερη περιοχή διέσχισε ο *Σαγγάριος ποταμός*.

Από τη Νίκαια διέρχονταν σημαντικοί εμπορικοί δρόμοι, οι οποίοι κατέληγαν στην Κωνσταντινούπολη. Επίσης, αναφέρεται ότι κατά τον 7^ο και 8^ο μ.Χ. συγκαταλέγεται μεταξύ των 44 πόλεων που διέθεταν μεγάλη οικονομική άνθιση ως *«αρχαιοπλουτος και πολύανδρος πόλις»*.

Το 325 μ.Χ. ο Κωνσταντίνος ο Μέγας συγκάλεσε την Α΄ Οικουμενική Σύνοδο κατά του Αρειανισμού, στην οποία έλαβαν μέρος 318 Θεοφόροι Πατέρες της Εκκλησίας. Στη Σύνοδο διαμορφώθηκαν τα 7 πρώτα άρθρα του Συμβόλου της Πίστεως, το οποίο ονομάστηκε *«Σύμβολον της Νίκαιας»*.

Το 327 μ.Χ. με πρωτοβουλία του ο Κωνσταντίνος ο Μέγας συγκαλεί δεύτερη Σύνοδο στη Νίκαια για να δώσει συγχώρηση στον Άρειο.

Το 787 μ.Χ. συγκαλείται στη Νίκαια από την Ειρήνη την Αθηναία η Ζ΄ Οικουμενική Σύνοδος για την αναστήλωση των εικόνων. Η Σύνοδος συνήλθε στη Βασιλεύουσα, αλλά επειδή δημιουργήθηκαν επεισόδια ο Πατριάρχης Ταράσιος την μετέφερε στη Νίκαια.

Το 1330 οι Οσμανίδες Τούρκοι, υπό την αρχηγία του Σουλτάνου Ορχάν, πολιορκήσαν τη Νίκαια για δύο έτη. Το 1332 οι Νικαείς, μην

αντέχοντας άλλο, συνθηκολόγησαν. Η Νίκαια έγινε πρωτεύουσα του Οσμανικού κράτους, έως ότου πήρε την θέση της η Προύσα.

Κατά την περίοδο της Τουρκοκρατίας διατήρησε την ελληνικότητά της, προμήθευε την ηπειρωτική Ελλάδα και με πολεμιστές που αγωνίσθηκαν για την απελευθέρωση της χώρας.

Η Νίκαια με ολόκληρη την περιοχή της Μικράς Ασίας και άλλες ελληνικές περιοχές παρέμεινε εκτός των ορίων του πρώτου νεοελληνικού ελεύθερου Κράτους το 1830.

Το Σεπτέμβριο του 1922 η Νίκαια όπως και άλλες ελληνικές περιοχές εκκενώθηκαν βιαίως. Οι ξεριζωμένοι εγκαταλείποντας την πατρική τους γη εγκαταστάθηκαν πια στη γη της μητέρας πατρίδας.

Η προσφυγούπολη Κοκκινιά που στέγασε τα όνειρα, τις ελπίδες και τη νέα ζωή χιλιάδων προσφύγων, πήρε το όνομα της Βιθυναϊκής Νικαίας, για να μην πάψει να κατοικείται από Έλληνες 2.500 χρόνια τώρα.

* Προσφυγιά

- *Τὶ τὸ στέρεσθαι πατρίδος; Ἦ κακὸν μέγα;*
- *Μέγιστον ἔργω δ' ἔστι μείζον ἢ λόγῳ.*
- *Τίς ὁ τρόπος αὐτοῦ; Τί φουγάσιν τὸ δυσχερές;*
- *Ἐν μὲν μέγιστον, οὐκ ἔχει παρρησίαν.*

- Το να στερείσαι την πατρίδα, αλήθεια, είναι μεγάλο κακό;
- Πάρα πολύ μεγάλο, κι είναι στην πράξη μεγαλύτερο απ' όσο στο λόγο.
- Ποια είναι η φύση του; Ποιο είναι το κακό για τους εξόριστους;
- Ένα είναι το μεγαλύτερο: δεν έχουν την ελευθερία να μιλούν.

ΕΥΡΙΠΙΔΗΣ
(Φοίνισσες, στ.388-391)

3.2 Η ΙΣΤΟΡΙΑ ΤΗΣ ΠΡΟΣΦΥΓΙΚΗΣ ΝΙΚΑΙΑΣ

Η Νίκαια ανήκει στις προσφυγικές εκείνες πόλεις που δημιουργήθηκαν μετά την μεγάλη εθνική καταστροφή του 1922. Έγινε η νέα πατρίδα των ξεριζωμένων προσφύγων της Μικράς Ασίας, που έφεραν μαζί τους μια πολιτιστική κληρονομιά 3.000 χιλιάδων χρόνων!

Εναρκτήρια ημερομηνία για τη δημιουργία της Νίκαιας είναι η 18^η Ιουνίου 1923, ημέρα δηλαδή που τοποθετήθηκε ο θεμέλιος λίθος της και ξεκίνησε η δημιουργία του προσφυγικού συνοικισμού που έφερε το όνομα Νέα Κοκκινιά. Η κυβέρνηση Πλαστήρα παίρνει την απόφαση να εγκαταστήσει όπως - όπως τους πρόσφυγες. Απαλλοτριώνει, λοιπόν, ένα μεγάλο μέρος της περιοχής της Κοκκινιάδας για να χτίσει την Κοκκινιά.

Η περιοχή αυτή εκτείνεται από το λόφο του Βώκου, διέρχεται μέσα απ' το μικρό - μεγάλο Καραβά και φθάνει μέχρι την Παλιά Κοκκινιά.

Ανεβαίνει πάνω από την οδό Λαοδικείας και κλείνει εκεί που είναι η περιοχή Χαλκηδόνας. Στη συνέχεια απαλλοτριώθηκαν κι άλλες περιοχές όπως η περιοχή όπου στήθηκαν το 1927 οι Γερμανικές Παράγκες και λίγα οικόπεδα που παραχώρησε το κράτος στο Κουτσουκάρι, το σημερινό Κορυδαλλό.

Το 1923 τα πρώτα μπουλούκια των προσφύγων φτάνουν σε τούτη τη γη που αναφέρεται σαν Κοκκινιάδα σε τοπογραφικό χάρτη του 1890. Απέραντες χέρσες εκτάσεις. Εδώ και εκεί σωροί από σκουπίδια.

Πρόχειρα αντίσκηνα και παράγκες οι πρώτες κατοικίες. Εκεί εγκαταστάθηκαν διαδοχικά 6.390 οικογένειες προσφύγων, στεγασμένες σε 4.484 παραπήγματα. Το 1925 είχαν κτισθεί 10.000 δωμάτια για 45.000 οικογένειες, για την οικοδόμηση των οποίων είχαν εργασθεί 4.000 πρόσφυγες, εκ των οποίων 900 ήταν γυναίκες. Η Κοκκινιά ξεκίνησε να χτίζεται το 1923 και να κατοικείται από το 1924. Το χτίσιμο είχαν αναλάβει οι εργολάβοι αδελφοί Σολομωνίδη που ξεκίνησαν από το λόφο του Βώκου, στα Μανιάτικα, να χτίζουν τη γυμνή πλευρά που κοίταγε προς την Κοκκινιά .

Άρχισαν να χτίζονται τα πρώτα προσφυγικά σπίτια στην οδό Αμυραδάκη που λεγόταν και Καπλαδοκίας, την Κιλικίας, την Κύπρου, που κόβονταν απ' τους κάθετους δρόμους Γιαννιτσών, Βεροίας, και Αμερικανίδων Κυριών. Το 1925 χτίστηκε το πρώτο ξενοδοχείο της πόλης του Βασίλη Παλγεμέζη που λεγόταν « Νέα Σμύρνη», το χοροδιδασκαλείο του Παντελίδη, το εργοστάσιο λεμονάδων (γκαζόζες) του Θοδώραγα.

Οι γερμανικές παράγκες άρχισαν να χτίζονται το 1927. Τα παραπήγματα αυτά τα έφεραν οι Γερμανοί από τη χώρα τους έτοιμα και

τα έστησαν στην περιοχή που ονομάστηκε γι αυτό Γερμανικά. Αυτά τα σπίτια ήταν πολεμική αποζημίωση, των ζημιών που υπέστη η χώρα μας από τους Γερμανούς, στον 1ο παγκόσμιο πόλεμο.

« Για όποιον περνούσε από τα παλιά προσφυγικά της Αθήνας και του Πειραιά - γράφει η Renée Hirshon -- Φιλιππάκη στην περίφημη μελέτη της: «Οι κληρονόμοι της Μικρασιατικής Καταστροφής», η ελκυστική εντύπωση που γεννούσαν τα νοικοκυρεμένα πολύχρωμα σπίτια και η ατμόσφαιρα ζωηρής κοινωνικότητας έδινε γρήγορα τη θέση της σε ερωτηματικά. Οι μπουγάδες που κρέμονταν ανάμεσα στους φανοστάτες και τα παιδιά που έπαιζαν στους δρόμους ήταν ενδείξεις υψηλής πληθυσμιακής πυκνότητας και συνωστισμού. [...] Πώς συνέβη άραγε και κάτω από τέτοιες συνθήκες οι περιοχές αυτές δεν είχαν εκφυλιστεί σε άθλιες φτωχογειτονιές; Στα Γερμανικά η καθαριότητα, η τάξη και η μέριμνα των κατοίκων να βελτιώσουν την εμφάνιση των σπιτιών τους έκρυβαν την κακή κατασκευή και το χαμηλό επίπεδο της δημόσιας υποδομής». Παρά τις αντίξοες συνθήκες και τον παραμερισμό των προσφύγων, δε χάθηκε η ανθρωπιά και ο ιδιαίτερος τρόπος αντιμετώπισης της ζωής . Γράφει η Renée Hirshon – Φιλιππάκη στον πρόλογο του βιβλίου της : « Αποτελεί εν τέλει φόρο τιμής στους ανθρώπους της Κοκκινιάς, που με δίδαξαν τόσα πολλά για τη ζωή και το νόημά της, ώστε ποτέ δεν θα μπορέσω να ξεπληρώσω με κάποιο παρόμοιο τρόπο αυτά που τους οφείλω».

Τον Ιανουάριο του 1934 ο συνοικισμός της Νέας Κοκκινιάς που ανήκε διοικητικά στο Δήμο Πειραιά, αναγνωρίζεται ως ανεξάρτητος Δήμος Νέας Κοκκινιάς, με πρώτο Δήμαρχο το Στυλιανό Κοραή.

Το 1939 ο Δήμος προκήρυξε διαγωνισμό για τη μετονομασία της πόλης με την υπ' αριθ. 477/18-1-1939 πράξη του Δημοτικού Συμβουλίου. Υποβλήθηκαν 415 προτάσεις. Οι τελικές δέκα προτάσεις ήταν Νικάια,

Σάρδεις, Τρωάς, Τραπεζούς, Φρυγία, Φοινίκη, Ανατολή, Ασία, Βασιλείας, Μίλητος. Μετά από την επικράτηση της σχετικής πρότασης του Ιωάννη Μελά, δικηγόρου, Βουλευτή και Υπουργού Παιδείας, καταγόμενου από τη Βιθυνία, ανακοινώθηκε στις 8 Νοεμβρίου 1940 η μετονομασία του Δήμου σε Νίκαια.

3.3 Η ΖΩΗ ΣΤΗΝ ΚΟΚΚΙΝΑ – ΝΙΚΑΙΑ

Οι πρόσφυγες, μετά το ξεριζωμό τους, έφεραν στη νέα πατρίδα τα ήθη, τα έθιμα, τους χορούς και τα τραγούδια των χαμένων τους πατρίδων. Τα βράδια, κυρίως το καλοκαίρι,

συγκεντρώνονταν στις γειτονιές, αφού δεν υπήρχε άλλη απασχόληση αλλά και για οικονομία στο πετρέλαιο. Εκεί άρχιζαν οι συζητήσεις, τα παραμύθια, τα τραγούδια και τα γλέντια. Τραγούδια νοσταλγικά, τραγούδια ερωτικά που τα συνόδευαν με πρόχειρα και αυτοσχέδια όργανα: ταψιά, κουτάλια, ποτήρια. Ζειμπέκικα, καρσιλαμάδες, συρτά... Να μυρίζουν εξάισιες οσμές από τη χαμένη πατρίδα. Κι όταν μερακλωνόταν κάποιος ή κάποια άρχιζε τον αμανέ. Του Αι - Γιάννη άναβαν φωτιές και πηδούσαν από πάνω. Ακόμη στις συγκεντρώσεις της γειτονιάς κυριαρχούσαν τα παραμύθια, τα αστεία και τα σόκιν. Σ' αυτές τις συγκεντρώσεις, όσοι είχαν φάει καρπούζι ή πεπόνι, λιάζανε τους σπόρους και τους έτρωγαν σαν πασατέμπο. Όλα αυτά φανερώνουν πόσο

δεμένοι μεταξύ τους ήταν οι γείτονες και γενικότερα οι Κοκκινιώτες. Η ζωή, η κίνηση, τα κέντρα και τα νυφοπάζαρα στην Κοκκινιά άρχισαν από τις παράγκες της Παλιάς Κοκκινιάς. Τα απογεύματα προτού αρχίσει η κίνηση, κατάβρεχαν το χώρο που θα τοποθετούσαν τα τραπεζάκια και τις καρέκλες, για να κάτσει το χώμα και να μην έχει σκόνη. Οι πρόσφυγες γλεντούσαν με ούτι, αμανέδες, χορεύτριες, χορούς της κοιλιάς, τσιφτετέλια. Μετά ανέβηκε η κίνηση στην πλατεία Αγίου Νικολάου και στους κινηματογράφους ΕΚΛΑΙΡ και ΗΛΙΟΣ. Ο πρώτος κινηματογράφος το ΕΚΛΑΙΡ λειτούργησε το 1926.

* Τα θεμέλια του Ι.Ν. Αγίου Νικολάου

Άλλη μορφή διασκέδασης ήταν τα πανηγύρια του Αγίου Γεωργίου στο Κερατσίνι, της Αγίας Παρασκευής στο Ρέντη και της Αγίας Βαρβάρας στο

Κουτσικάρι, τον Κορυδαλλό. Σιγά – σιγά κάνουν την εμφάνισή τους τα πρώτα κέντρα και αργότερα οι κοσμικές ταβέρνες, όπου πια χορεύουν ευρωπαϊκούς χορούς με τις οικογένειές τους. Όσο πάει η ζωή εξελίσσεται. Αρχίζουν να πυκνώνουν οι γραμμές των λεωφορείων. Οι δρόμοι ασφαλτοστρώνονται. Οι μετακινήσεις γίνονται ευκολότερες.

Κάμποσο καιρό η κάθε γειτονιά είχε τον αρχιπαλικαρά της και γίνονταν γενναίες συγκρούσεις μεταξύ τους. Πριν από αυτές ο πετροπόλεμος γινόταν μεταξύ των Μανιατών που ήταν στην κορυφή του βουνού Βάκος και των Τουρκόσπορων, όπως αποκαλούσαν τους πρόσφυγες. Δίνονταν Ομηρικές μάχες για το ποιος θα καταλάβει το ύψωμα του βουνού. Ο ρόλος των παιδιών ήταν να μαζεύουν πέτρες στο

σημείο του ανεφοδιασμού. Το ... μεγαλείο του παιχνιδιού σταματούσε με την επέμβαση των χωροφυλάκων και την περιποίηση των τραυματιών. Οι συγκρούσεις σταμάτησαν , όταν άρχισε το ποδόσφαιρο.

Τα παιδικά παιχνίδια της εποχής ήταν οι αμάδες, η μακριά γαϊδούρα, τρεις και το λουρί της μάνας, το κρυφτό, οι βόλοι, το μπιζ, το ποδόσφαιρο και πολλά άλλα. Το ποδόσφαιρο παιζόταν στις αλάνες της περιοχής με ένα

πάνινο τόπι. Ένα ενδιαφέρον των παιδιών ήταν να μαζεύουν πακέτα τσιγάρων που είχαν διάφορες φιγούρες και μ' αυτά να παίζουν. Ο κόσμος τότε κάπνιζε στριφτό τσιγάρο , άρα τα κουτιά ήταν δυσεύρετα και η συλλογή τους απαιτούσε πολύ ψάξιμο. Εκτός από τις συγκεντρώσεις για ποδόσφαιρο , γίνονταν και συγκεντρώσεις για τυχερά παιχνίδια. Όταν περνούσε από τη γειτονιά ο μανταρινάς, με φορτωμένο το καρότσι μανταρινία, τα παιδιά κρατούσαν ένα κέρμα , δραχμή ή πενηνταράκι και από μια καθορισμένη απόσταση φρόντιζαν να καρφωθεί πάνω σ' ένα μανταρίνι. Όποιος το πετύχαινε, έπαιρνε το λαβωμένο μανταρίνι. Αν όχι, το πλήρωνε και το έπαιρνε ο αντίπαλος. Άλλο τυχερό παιχνίδι ήταν το στριφτό.

Το 1925 αρχίζει η ιστορία του Ιωνικού με την ονομασία «Άμυνα». Η Άμυνα έφτιαξε το γήπεδό της το 1928 ανάμεσα στην εκκλησία Παναγίτσα και την Μάντρα με τις ελιές. Παράλληλα ιδρύθηκε και το Αμυνάκι, τα τσικό της επίσημης ομάδας, με παιδιά 9-10 χρόνων. Το Αμυνάκι διαλύθηκε τη δεκαετία του 1930.

Στα χρόνια του Β΄ Παγκοσμίου πολέμου και της γερμανικής κατοχής η Νίκαια πρωτοστατεί στην Εθνική Αντίσταση κατά του κατακτητή, πληρώνοντας βαρύτατο φόρο αίματος για τη δραστηριότητα της αυτή, τόσο στη μάχη της Κοκκινιάς το Μάρτη του 1944, όσο και στο μαρτυρικό και Ιστορικό Μπλόκο της Κοκκινιάς στις 17 Αυγούστου 1944, που συγκαταλέγεται σε ένα από τα πιο αιματοβαμμένα μπλόκα του Β΄ Παγκοσμίου πολέμου. Για τη διατήρηση της ιστορικής μνήμης ιδρύθηκε Μουσείο Εθνικής Αντίστασης στο διαμορφωμένο χώρο της Μάντρας (όπου έγινε το Μπλόκο) και ένα από τα παλιά κτίσματα μετατράπηκε σε ανοιχτό χώρο εκδηλώσεων.

Το Ηρώο της πόλης της Νίκαιας και έμβλημα του Δήμου είναι αφιερωμένο στο Μπλόκο της Κοκκινιάς (γλυπτό του μεγάλου γλύπτη μας Γιώργου Ζογγολόπουλου).

Λίγα χρόνια αργότερα, παρατηρείται μια άνθηση στο χώρο των κέντρων διασκέδασης, (ρεμπετάδικα) , που προσδίδει μια ξεχωριστή θέση στη Νίκαια για τη βραδινή έξοδο των Αθηναίων και Πειραιωτών, με κέντρα όπως ο γνωστός ΠΕΡΙΒΟΛΑΣ, του Μήτσου του Χοντρού κ.α. από τα οποία περάσανε μεγάλοι καλλιτέχνες της λαϊκής μουσικής (Β. Τσιτσάνης, Σ. Μπέλλου, Μ. Βαμβακάρης, Στέλιος Καζαντζίδης, Μαρινέλλα κ.α.). Το γεγονός αυτό δείχνει τη σπουδαιότητα της Νίκαιας στη νυχτερινή διασκέδαση της εποχής, και την αγάπη των προσφύγων αλλά και των Αθηναίων για το προσφυγικά ρεμπέτικο τραγούδι, που είχε τις ρίζες του στο σμυρναϊκό τραγούδι.

Οι κάτοικοι της Νίκαιας, κατά κύριο λόγο πρόσφυγες με υπομονή και τεράστια ψυχικά αποθέματα, με σφιχτούς δεσμούς φιλίας, με έντονο το αίσθημα του

πατριωτισμού και της ανιδιοτελούς αγάπης για την πατρίδα, με καλλιτεχνικά και πολιτιστικά βιώματα τα οποία είναι κληρονομιά του ελληνισμού της Ιωνίας, πλαισίωσαν τον πολιτισμό της πόλης τους, προσπαθώντας με κάθε τρόπο να το διατηρήσουν και να τον αναδείξουν.

Ας δούμε, τώρα, την καλλιτεχνική ζωή της Κοκκινιάς, της Νίκαιας δηλαδή από της αρχές δημιουργίας της πόλης, στοιχείο που θα μας βοηθήσει να δούμε τη συνέχεια της πολιτιστικής ζωής που διαδραματίζεται και συμβαίνει σήμερα στον τόπο.

« Λιμήν 'Ατυχίας 'Εστίν 'Ανθρώποις Τέχνη »

Λιμάνι του ανθρώπου στις ατυχίες είναι η τέχνη.

Μ Ε Ν Α Ν Δ Ρ Ο Σ

3.4 Η ΠΟΛΙΤΙΣΤΙΚΗ ΑΝΑΠΤΥΞΗ ΣΤΗΝ ΚΟΚΚΙΝΙΑ - ΝΙΚΑΙΑ

ΘΕΑΤΡΟ

1923, η Νέα Κοκκινιά απλώνεται ολοένα και περισσότερο έχοντας χτιστεί πέτρινα διώροφα πλίθινα σπίτια ως τον σημερινό Αϊ Γιώργη. Απέναντι από τον Άγιο Νικόλα (που στεγαζόταν σε ένα τσαντίρι τότε) στήνεται το τσαντίρι που θα στεγάσει το *Θέατρο Σμύρνης* του επαγγελματία πρόσφυγα θιασάρχη Ζαχαρία Μέρτικα.

Ο Μέρτικας ήταν κωμικός ηθοποιός και ενθουσίαζε το συντηρημένο τότε προσφυγικό στοιχείο με την επιτυχία του *Λεμπλεμπιτζή Χόρ Χόρ Αγά*. Εκεί εμφανίστηκαν και άλλοι ηθοποιοί, όπως ο Σάνδης με τη γυναίκα του. Ο Ν Λώρης, ο Αγγ. Σημηριώτης, ο Δημ. Σημηριώτης, η Αθηνά Σημηριώτη, ο τενόρος Περδίκης κ.α. Αρκετά χρόνια στάθηκε στο επίκεντρο της θεατρικής ζωής το *Θέατρο Σμύρνης* καθιερώνοντας ηθοποιούς που πέρασαν από τη σκηνή του στο χώρο του ελληνικού θεάτρου όπως ο Ν. Σταυρίδης ο Νικήτας Πλάτης. Επίσης ο μόνιμος σκηνογράφος της Εθνικής Λυρικής Σκηνής Νίκος Ζωγράφος, ξεκίνησε τα σκηνικά του στη Κοκκινιά.

Στη μεγάλη παράγκα που στέγαζε τον κινηματογράφο *Αλάμπρα* (σήμερα κατάστημα ξυλεμπορικής), αρχίζουν οι προσπάθειες των προσφύγων για την πολιτιστική ανάπτυξη της πόλης, με τη δημιουργία ερασιτεχνικού θεάτρου. Οι ενθαρρυντικές παραστάσεις από άποψη προσέλευσης κόσμου και ποιότητας, υποχρεώνουν τους ερασιτέχνες να συνεχίσουν, με αποκορύφωμα το 1928 στη σκηνή του *Κρυστάλ* την παράσταση της Τόσκα.

Αξιοπρόσεκτο ήταν και το θεατρικό τμήμα που δημιούργησε η τότε νεοσύστατη Αμερικανική Λέσχη Νέων (σημερινή ΧΑΝ). Σημαντική και η προσφορά του θεατρικού τμήματος του αγαθοεργού Συλλόγου *Ζωοδόχος Πηγή* με διδασκαλία των ηθοποιών Σάνδη και Σημηριώτη που παρουσίασε στο Κρυστάλ και στο Δημοτικό Θέατρο Πειραιά κλασικά έργα του Ελληνικού και ξένου δραματολογίου. Παράλληλα, ένα άλλο θεατρικό ερασιτεχνικό τμήμα του Αγ. Ιωάννου του Χρυσοστόμου έδωσε δύο - τρεις αξιόλογες παραστάσεις στο *Κρυστάλ*.

Και ξεσπάει τότε ο Β΄ Παγκόσμιος πόλεμος. Στους δύο - τρεις τελευταίους μήνες του Ελληνοϊταλικού πολέμου, ως την εισβολή των Γερμανών, από τη σκηνή των κινηματογράφων παρουσιάζουν διάφοροι θίασοι μπροστά στο ενθουσιώδες, από τις αλλεπάλληλες νίκες του στρατού μας, Κοκκινιώτικο κοινό τις γνωστές επιθεωρήσεις που εξυμνούσαν το δοξασμένο τσαρούχι και σατίριζαν τον Μουσολίνι. Σε πρωινές Κυριακάτικες παραστάσεις κατεβαίνουν η Βέμπο, η Ντιριντάουα, η Νικολαΐδου, ο Κυριακού και άλλοι γνωστοί του ελαφρού θεάτρου.

Στα χρόνια της κατοχής το 1942 στον κινηματογράφο *Κρυστάλ* (ο μετονομασθείς αργότερα σε *Παλλάς*) το θεατρικό τμήμα της Ένωσης *Εφένδρων Νικαίας* ανεβάζει την *Καινούργια Ζωή* του Μπόγρη σε διδασκαλία Γ. Μετσόλη.

Γύρω στο 1950 εμφανίζεται στη σκηνή ο Νικαιώτης Αθηνόδωρος Προύσαλης (σπούδασε στη Δραματική Σχολή του Ωδείου Αθηνών με τον Ροντήρη). Προβάλλεται σαν πρωταγωνιστής στο θίασο του *Πειραιϊκού Θεάτρου* του Ροντήρη. Από τη Δραματική Σχολή του Ωδείου Αθηνών αποφοιτά και ο Γιάννης Κοντούλης, που εξελίσσεται σύντομα σε λαμπρό κωμικό. Για ένα διάστημα ίδρυσε παιδικό θίασο και παρουσίασε αξιόλογες παραστάσεις με συγκροτήματα νέων που δημιούργησε, όπως ο *Καλλιτεχνικός Όμιλος Νικαίας*.

Στη δεκαετία 1950 – 1960 ο Μιχάλης Νικολινάκος, μαθητής κι αυτός του Ροντήρη στη Δραματική Σχολή του Ωδείο Αθηνών, συγκαταλέγεται μεταξύ των δημοφιλέστερων ηθοποιών. Παίζει πλάι στην Έλλη Λαμπέτη, τον Γιώργο Παππά, τον Αλέκο Αλεξανδράκη. Στην κατοχή ο Νικολινάκος συνεργάζεται με τον Πωλ Φαρατζιάν, για να απαθανάτισουν δραματικές σκηνές με το φακό της φωτογραφικής μηχανής.

Στο χώρο του κινηματογράφου ξεχωριστή θέση διεκδικεί ο Γ. Καβουκίδης, οπερατέρ για πολλά χρόνια στη *ΦΙΝΟΣ - ΦΙΛΜΣ*. (Τώρα συνεχίζει ο γιος του που έχει διακριθεί ως σκηνοθέτης)

Μετά τον πόλεμο η Άννα Παϊτατζή είναι η πρώτη που θα ασχοληθεί επαγγελματικά με το θέατρο. Κατόπιν εμφανίζονται χρονολογικά στο προσκήνιο η Τάνια Σαββοπούλου που σπούδασε στη Δραματική σχολή του Κουν, έπειτα η Αφροδίτη Γρηγοριάδου που συνεργάστηκε με Αθηναϊκούς θιάσους (συνεχίζει επάξια το έργο της μητέρας της η Κοραλία Καράντη, γνωστή ηθοποιός).

Ο Γιάννης Κανδήλας κατέχει μια θέση στον Ελληνικό θεατρικό χώρο. Είναι επίσης και συγγραφέας.

Ο Φάνης Χηνάς, ηθοποιός, με πιο αντιπροσωπευτικό ρόλο στο έργο του Ίψεν «*Ο εχθρός του λαού*», που του χάρισε πανελλήνια αναγνώριση.

Ο Σταύρος Αβδούλος, που σπούδασε στη Δραματική σχολή του *Πειραιϊκού Συνδέσμου* και δούλεψε σε διάφορους Αθηναϊκούς θιάσους. Ένας αξιόλογος σκηνοθέτης.

Στη δεκαετία 1950 – 1960 εμφανίστηκε η Έφη Οικονόμου, παίζοντας σε πολλές ελληνικές ταινίες, πλάι σε γνωστούς Έλληνες ηθοποιούς.

Αρκετά αργότερα εγκαταστάθηκε στη πόλη ο ηθοποιός Βασίλης Μπουγιουγλάκης, που για ένα διάστημα με το θίασο που είχε σχηματίσει

παρουσίασε από τη σκηνή του Πνευματικού Κέντρου του Δήμου αρκετά έργα (περαιτέρω αναφορά για το Πνευματικό Κέντρο του Δήμου θα γίνει παρακάτω).

Όσον αφορά τη θεατρική δραστηριότητα του Πνευματικού Κέντρου και της θεατρικής του σκηνής, ο Δήμος ίδρυσε το 1974 θεατρική σκηνή, διαμορφώνοντας κατάλληλα τον παλιό κινηματογράφο *Έσπερος*, που στάθηκε στο επίκεντρο της πολιτιστικής κίνησης. Παραχωρούσε ακόμα τη σκηνή σε σοβαρούς θιάσους χάρη στους οποίους γνώρισε η πόλη για αρκετά χρόνια έντονη θεατρική ζωή.

ΕΙΚΑΣΤΙΚΕΣ ΤΕΧΝΕΣ

Λίγα χρόνια μετά την οριστική αποκατάσταση των προσφύγων, κοντά στο τότε Ε' Αστυνομικό τμήμα υψώθηκε μια ευρύχωρη αίθουσα με την ονομασία *Σαν Σουσί* (Κύπρου & Βεροίας). Ήταν το πρώτο χοροδιδασκαλείο της Κοκκινιάς. Δίδασκαν χορό ο πρόσφυγας από το Ρωσικό Πόντο Σεμερτζίδης και οι δύο κόρες του. Ο γιος του Βάλιας

Σεμερτζίδης, εξερευνούσε το ταλέντο του στη ζωγραφική στη Σχολή Καλών Τεχνών. Μαθήτευσε κυρίως με τον Παρθένη.

Τα ίδια χρόνια περίπου σπούδαζε στην Αν. Σχολή Καλών Τεχνών και ο Γρηγόρης Τουφεξιάν. Εμφανίστηκε σε αρκετές εκθέσεις. Ασχολήθηκε με την ελαιογραφία και την υδατογραφία ακόμα και με την αγιογραφία.

Στη Σχολή Καλών Τεχνών σπούδαζε και ο Γιάννης Καραμπάτης. Το 1955 έλαβε μέρος στην έκθεση Νικαιωτών Καλλιτεχνών που οργάνωσε ο *Φιλολογικός Σύλλογος Νικαίας*.

Ο γνωστός σκιτσογράφος – γελοιογράφος Βάσος Χριστοδούλου, ο οποίος συγκαταλέγεται μεταξύ των κορυφαίων Ελλήνων γελοιογράφων. Πρόβαλε την εποχή του Ελληνοϊταλικού πολέμου.

Το 1946 γεννήθηκε ο Γιάννης Καλαϊτζής, πολιτικός σκιτσογράφος – γελοιογράφος, στην εφημερίδα Ελευθεροτυπία.

Δύο σπουδαιότεροι καλλιτέχνες ακόμα ήταν ο Δημήτρης Τηνιακός και ο Μιχάλης Νικολινάκος. Καταξιωμένοι ζωγράφοι με πανελλήνια αναγνώριση. Ο Τηνιακός αποφοίτησε από τη Σχολή Καλών Τεχνών το 1947. Έλαβε μέρος σε Πανελλήνιες και Διεθνείς εκθέσεις. Ο Νικολινάκος αποφοίτησε από τη Σχολή Καλών Τεχνών το 1949. Πολύπλευρος καλλιτέχνης, με γελοιογραφίες κατά τον Ελληνοϊταλικό πόλεμο, λογοτεχνικά κείμενα, εικονογραφήσεις βιβλίων κ.α. Επίσης, σπούδασε στη Δραματική Σχολή του Ωδείου Αθηνών με το Δημήτρη Ροντήρη.

Στα κατοχικά χρόνια ο Κοσμάς Δοβλέτογλου παρουσίαζε ελπιδοφόρα δείγματα πλαστικής τέχνης. Σπούδασε στη Σχολή Καλών Τεχνών πλάι στο γλύπτη Μιχάλη Τόμπρο. Το 1945 συμμετέχει στην Α΄ έκθεση Πειραιωτών Καλλιτεχνών με μια προτομή παιδιού, που αργότερα αγόρασε ο Δήμος Νικαίας. Η προτομή του Μητροπολίτη Γρεβενών Γερβάσιου στον Άγιο Νικόλαο είναι δικό του έργο.

Το σταυροδρόμι, την αίθουσα που υπήρχε στην οδό Κύπρου, την δημιούργησε ο αυτοδίδακτος ζωγράφος Γιάννης Αποστολόπουλος.

Αξιοσημείωτο γεγονός στο εικαστικά, είναι η μεγάλη έκθεση που διοργάνωσε ο Φιλολογικός Σύλλογος Νίκαιας στην αίθουσα της βιβλιοθήκης.

ΜΟΥΣΙΚΗ

Την ιστορία της μουσικής στη Νέα Κοκκινιά αρχίζει ο *Αρίων*, ένας μουσικός σύλλογος που ιδρύθηκε από φιλότεχνους πρόσφυγες. Ο *Αρίων* που πήρε το όνομα του σοβαρού αναγνωρισμένου μουσικού ιδρύματος της κοσμοπολίτισσας Σμύρνης, ανέπτυξε αξιόλογη δραστηριότητα ως τις παραμονές του πολέμου (1940). Ιδιαίτερα αγαπητός ο σύλλογος στους Κοκκινιώτες, γιατί είχε δημιουργήσει ορχήστρα πνευστών -φίλαρμονική- που διέσχιζε κάθε Κυριακή πρωί τους κεντρικούς δρόμους παιανίζοντας.

Από την ορχήστρα αυτή πρόβαλε ο Δημήτρης Καλκάνης. Ο οποίος δημιούργησε τον πυρήνα της μεγάλης Κοκκινιώτικης Χορωδίας. Διήθυνε κατά καιρούς μεγάλα μουσικά συγκροτήματα. Ανέδειξε στο πανελλήνιο τη μικτή χορωδία του *Φιλολογικού Συλλόγου Νίκαιας*.

Η *Χορωδία Νικαίας – Κορυδαλλού* πρόκειται για τη σημαντικότερη χορωδία που διαθέτει ο τόπος. Ιδρύθηκε το 1959 με διευθυντή τον Λευτέρη Μπινιάρη. Με πολλές και αξιόλογες συμμετοχές σε πανελλήνια και διεθνή χορωδιακά φεστιβάλ.

Στο διεθνή καλλιτεχνικό στερέωμα η υψίφωνος Φλώρα Καζαντζιάν έλαμψε για ένα διάστημα.

Η Πάρη Δεραμπέη καταξιωμένη παγκοσμίως καλλιτέχνις, σολίστ του πιάνου, με σημαντικά βραβεία και εμφανίσεις, καθώς επίσης και η σοπράνο Χαρά Σαββινοπούλου με διεθνή καριέρα.

ΤΥΠΟΣ

Μια μικρή αναφορά στον ημερήσιο – περιοδικό τύπο και στα βιβλία που γράφτηκαν από Νικαιώτες συγγραφείς (που γεννήθηκαν ή έζησαν στη Νίκαια). Ένα κομμάτι αρκετά σημαντικό στην ιστορία της Νίκαιας, για να περάσει απαρατήρητο. Σύμφωνα με έρευνα που πραγματοποίησε η Πνευματική Εστία Νικαίας (Π.Ε.Ν.) το 1996 έχουν καταγραφεί από το 1922 μέχρι την περίοδο της έρευνας στην πόλη της Νίκαιας 56 εφημερίδες, 32 περιοδικά και 523 βιβλία. Καταχωρήθηκαν δε πάνω από 100 συγγραφείς. Αριθμοί που δείχνουν την ανάγκη πληροφόρησης, ενημέρωσης, ψυχαγωγίας και συγγραφικής ανησυχίας των κατοίκων της Νίκαιας.

Όπως διαφαίνεται καθαρά, η καλλιτεχνική ζωή της Νίκαιας υπήρξε σημαντική! Αρκετοί ήταν αυτοί που ασχολήθηκαν με τον Πολιτισμό και τις Τέχνες. Πολλοί από αυτούς διακρίθηκαν, μέσα από αντίξοες συνθήκες διαβίωσης, γεγονός που δείχνει τη μεγάλη σημασία του Πολιτισμού και την αγάπη που έδειχναν σ' αυτόν ως μέσο έκφρασης, δημιουργίας, απαγκίστρωσης από τη σκληρή πραγματικότητα. Το μεγαλείο του Πολιτισμού και των Τεχνών, που μπορούν να δώσουν τη χαρά της δημιουργίας και της επικοινωνίας κάτω από οποιεσδήποτε συνθήκες διαβίωσης και έκφρασης.

3.5 ΓΕΝΙΚΑ ΧΑΡΑΚΤΗΡΙΣΤΙΚΑ ΤΗΣ ΣΥΓΧΡΟΝΗΣ ΝΙΚΑΙΑΣ

Ο Δήμος της Νίκαιας βρίσκεται στο νοτιοδυτικό σημείο της Περιφέρειας της πρωτεύουσας και ανήκει διοικητικά στη Νομαρχία Πειραιώς και στην Περιφέρεια Αττικής.

Σε απόσταση 10 χιλιομέτρων από την πόλη της Αθήνας, συνορεύει ΒΔ με το Δήμο Κερατσινίου, Β με το Δήμο του Κορυδαλλού και Αγ. Βαρβάρας, Α με το Δήμο Αιγάλεω, ΝΑ με το Δήμο Ρέντη και Ν με το Δήμο του Πειραιά. Το δήμο διασχίζουν βασικοί οδικοί άξονες της περιφέρειας της πρωτεύουσας, όπως η Πέτρου Ράλλη, η Θηβών και η Γρηγόρη Λαμπράκη που συνδέουν με το κέντρο της Αθήνας και τη πόλη του Πειραιά.

Το κλίμα της περιοχής θεωρείται εύκρατο θερμό, με μέση θερμοκρασία 20° C.

Ο πληθυσμός της Νίκαιας, με την τελευταία απογραφή το Μάρτιο του 2001, ανέρχεται σε 93.000 κατοίκους περίπου, με 35.000 νοικοκυριά και 3 άτομα κατά μέσο όρο ανά νοικοκυριό. Τα στοιχεία αυτά κατατάσσουν το Δήμο της Νίκαιας πληθυσμιακά στην έκτη θέση πανελληνίως. Η ιστορική και τοπική σύνθεση του πληθυσμού της Νίκαιας παρουσιάζει αρκετή ποικιλία ως προς την οικογενειακή καταγωγή. Τόποι προέλευσης είναι η Νίκαια, το λεκανοπέδιο Αττικής, η Μικρά Ασία (κυρίως), ο Πόντος και άλλα μέρη της Ελλάδας.

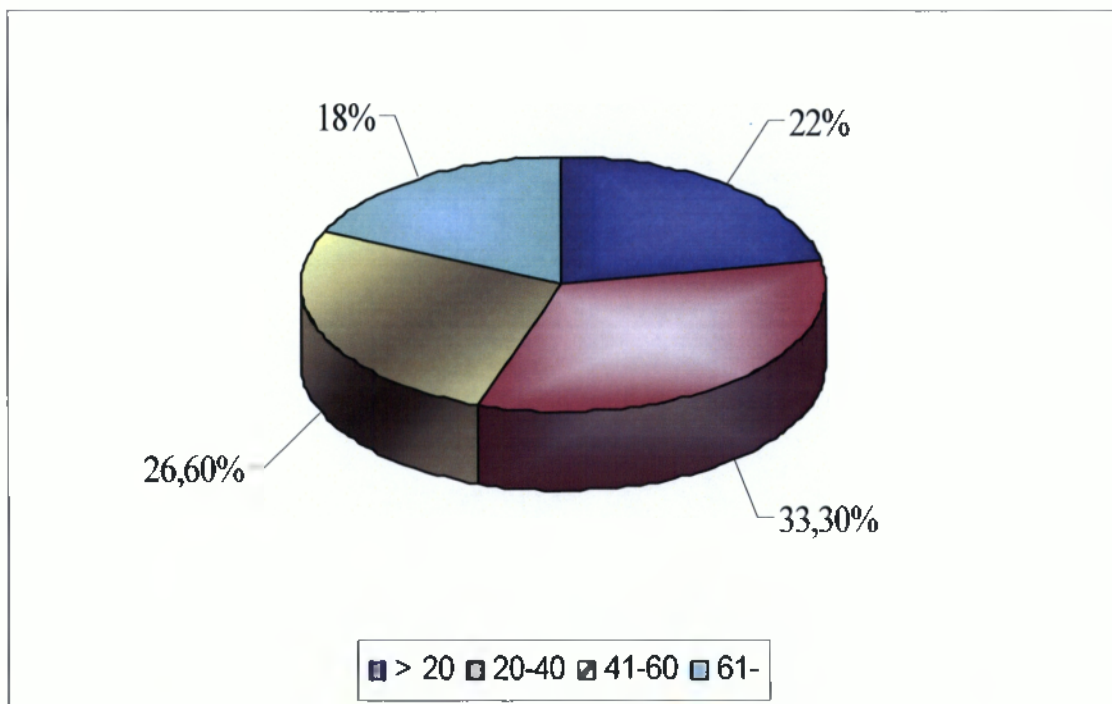
Με βάση πληθυσμιακές στατιστικές η Νίκαια θεωρείται - κάτι που μας αφορά άμεσα στην παρούσα εργασία - από τους πιο « νέους δήμους » της χώρας και του λεκανοπεδίου. Με το 22% του πληθυσμού της κάτω από 20 ετών και το 33,3% μέχρι 40 ετών. Πάνω από το ήμισυ 53,3% δηλαδή του πληθυσμού είναι μέχρι 40 ετών. Στη μέση ηλικία 41-60 ετών ανήκει περίπου το ένα τέταρτο του πληθυσμού της πόλης με 26,6% ενώ το 18% ανήκει στην Τρίτη ηλικία¹.

---

^{1, 2} Στοιχεία έρευνας G.P.O.

Στην περιοχή γύρω από τη Νίκαια υπάρχει αξιοσημείωτος αριθμός βιομηχανιών, γεγονός που καθιστά την πόλη σημαντικό οικονομικό κέντρο, αλλά και πόλο έλξης οικονομικών μεταναστών, κάτι που έχει προκαλέσει τα τελευταία χρόνια τάση για ανομοιογένεια στον πληθυσμό της. Ωστόσο, αντιμετωπίζει αυξημένο πρόβλημα ανεργίας, αφού το ποσοστό ανεργίας στους κατοίκους αγγίζει το 15,7% του εργατικού της δυναμικού και το 6,6% του συνολικού πληθυσμού της πόλης².

Στη συνέχεια θα προχωρήσουμε στην Πολιτιστική και Αθλητική παρουσίαση του Δήμου, αναφέροντας έκτος από τις δραστηριότητες του Δήμου (σαν Ο.Τ.Α.), και όλους τους φορείς, σωματεία και συλλόγους που έχουν έδρα την πόλη της Νίκαιας και δραστηριοποιούνται σε αυτήν.

* Γράφημα Ηλικιακής Κατάστασης

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 4

Π Ο Λ Ι Τ Ι Σ Μ Ο Σ Δ Η Μ Ο Υ Ν Ι Κ Α Ι Α Σ

« Τέχνη Κρατούμεν Ων Φύσει Νικώμεθα. »

Με την τέχνη εξουσιάζουμε σ' ό,τι από τη φύση υστερούμε.

ΑΝΤΙΦΑΝΗΣ

4.1 ΠΝΕΥΜΑΤΙΚΟ ΚΕΝΤΡΟ ΔΗΜΟΥ ΝΙΚΑΙΑΣ

Το βασικότερο στοιχείο έκφρασης και δραστηριότητας κάθε Δήμου είναι ασφαλώς το Πνευματικό Κέντρο του, μέσω του οποίου αναπτύσσεται ή πρέπει να αναπτύσσεται πλούσια πολιτιστική δράση, προσφορά στο κοινωνικό σύνολο. Γι' αυτό θα εξετάσουμε πρώτα τις πολιτιστικές δραστηριότητες του Πνευματικού Κέντρου Δήμου Νίκαιας και στη συνέχεια θα αναφερθούμε σε όλους εκείνους του συλλόγους και σωματεία που δραστηριοποιούνται σχετικά τον πολιτισμό στην πόλη της Νίκαιας. Με τον τρόπο αυτό θέλουμε να δείξουμε την εικόνα της Πολιτιστικής κίνησης της πόλης και των κατοίκων της, την επικρατούσα κατάσταση στα πολιτιστικά δρώμενα, με τις ευκαιρίες και τις ελλείψεις που μπορεί να παρουσιαστούν από την εικόνα αυτή.

Το Πνευματικό Κέντρο του Δήμου Νικαίας συστάθηκε με την υπ' αριθμόν 140/78 απόφαση του Δημοτικού Συμβουλίου και εγκρίθηκε με το υπ' αριθμόν 43/78 Προεδρικό Διάταγμα, που δημοσιεύθηκε στο 10/Α 24/1/1979 ΦΕΚ. Είναι Νομικό Πρόσωπο που εξαρτάται και εποπτεύεται από το Δημοτικό Συμβούλιο.

Σκοπός του Πνευματικού Κέντρου σύμφωνα με τον ισχύοντα κανονισμό του είναι :

α) Η πνευματική ανύψωση, η κοινωνική διάπλαση, η ψυχαγωγική εξυπηρέτηση, η σύσφιξη των φιλικών δεσμών και η ανάπτυξη και βελτίωση των κοινωνικών σχέσεων και της αλληλεγγύης μεταξύ των δημοτών.

β) Η ανάπτυξη κοινωνικής, εθνικής, μορφωτικής δραστηριότητας και η κοινωνική επιμόρφωση και ενημέρωση στα σύγχρονα προβλήματα και

γ) Η προβολή, η μελέτη και εκτέλεση παντός πνευματικού προγράμματος που μπορεί να συμβάλει στην εκπολιτιστική ανάπτυξη των κατοίκων.

Προς επίτευξη των προαναφερόμενων σκοπών συγκροτεί βιβλιοθήκη, πινακοθήκη και αίθουσα διαλέξεων. Έχει δυο βασικούς τομείς δραστηριότητας:

α) Τη Δημοτική βιβλιοθήκη.

β) Τον τομέα Μορφωτικών και Πολιτιστικών εκδηλώσεων.

- Στον τομέα β' αναφέρονται ενδεικτικά οι ακόλουθες δραστηριότητες, σύμφωνα με τον κανονισμό:
- Η οργάνωση διαλέξεων και δημοσίων συζητήσεων.
- Η οργάνωση θεατρικών παραστάσεων, κινηματογραφικών προβολών και μουσικών εκδηλώσεων.
- Η οργάνωση εκθέσεων.
- Η οργάνωση μορφωτικών και ψυχαγωγικών εκδρομών.
- Η δημιουργία Δημοτικής πινακοθήκης, χορωδιών, θεατρικού ομίλου, φιλαρμονικής μουσικής, Λαογραφικό μουσείο, κινηματογραφικής λέσχης, Λαϊκό Πανεπιστήμιο.
- Η μελέτη των τοπικών προβλημάτων πνευματικού και πολιτιστικού χαρακτήρα και η υποβολή προτάσεων στο Δημοτικό Συμβούλιο για την αντιμετώπισή τους, αν βρίσκονται έξω από τις αρμοδιότητες του Διοικητικού Συμβουλίου του Πνευματικού Κέντρου.
- Η ανάληψη ειδικής προσπάθειας για την ανάπτυξη του μορφωτικού και πολιτιστικού επιπέδου των νέων.

- Η οργάνωση των κάθε μορφής δημοσίων εκδηλώσεων του Δήμου.
- Η πληροφόρηση των δημοτών της Νίκαιας για τους σκοπούς και τη σημασία του Πνευματικού Κέντρου.
- Η προβολή των κάθε είδους εκδηλώσεων του.
- Η συνεργασία του Πνευματικού Κέντρου Νικαίας με όλες τις τοπικές οργανώσεις, τις αρμόδιες κρατικές υπηρεσίες, τα Νομικά Πρόσωπα που έχουν παρεμφερείς σκοπούς.

Διαφαίνεται καθαρά ότι ο ρόλος και η δυνατότητες του Πνευματικού Κέντρου είναι πολύ μεγάλες και ουσιαστικές στην διαμόρφωση της Πολιτιστικής ζωής της πόλης. Στο σημείο αυτό δεν θα εξετάσουμε εάν τα προαναφερόμενα λαμβάνουν πρακτικής εφαρμογής, κάτι τέτοιο θα γίνει στη συνέχεια της εργασίας.

Οι πόροι του Πνευματικού Κέντρου είναι:

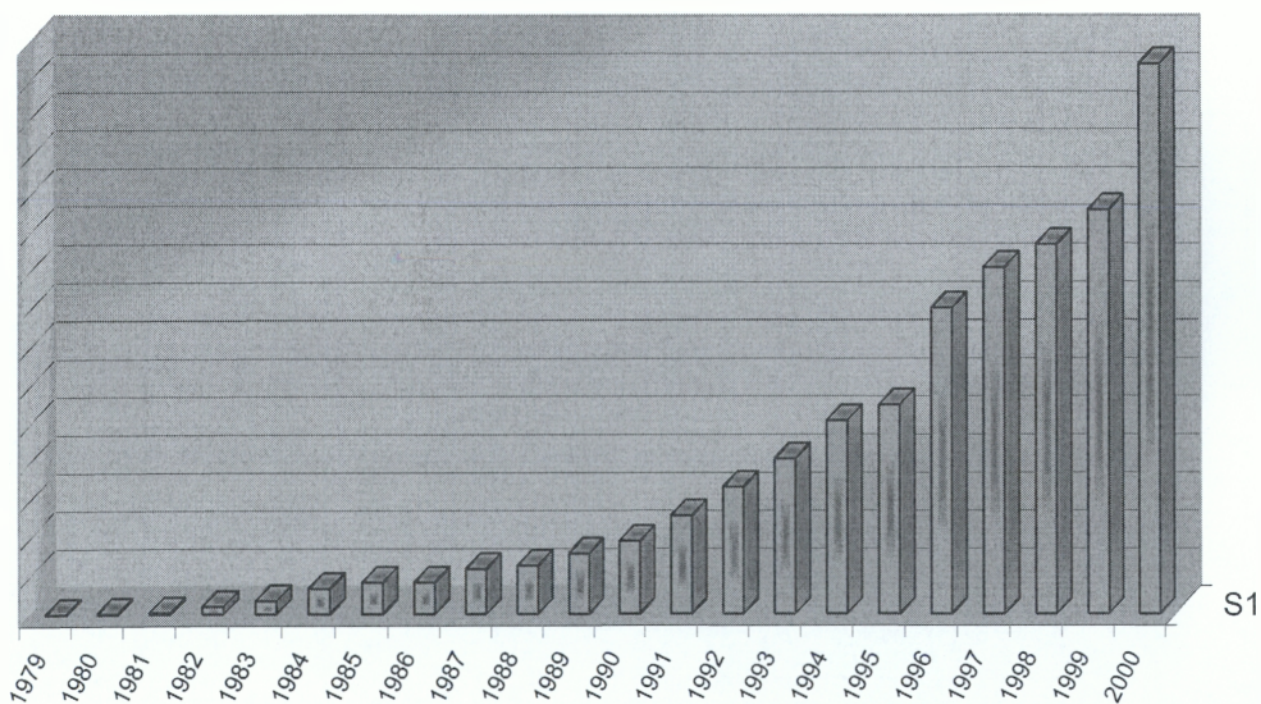
- α) Ετήσια επιχορήγηση από τον Δήμο.
- β) Πάσης φύσεως συνδρομές, εισφορές, δωρεές, κληρονομίες και κληροδοσίες από κάθε φυσικό ή νομικό πρόσωπο.
- γ) Εισπράξεις από το αντίτιμο των παρεχομένων από το νομικό πρόσωπο πραγμάτων ή υπηρεσιών.
- δ) Πρόσοδοι από την ίδια αυτού περιουσία, και
- ε) Κάθε παροχή του κράτους ή άλλη νόμιμη πρόσοδος.

Το πνευματικό κέντρο διοικείται από πενταμελές Διοικητικό Συμβούλιο, που απαρτίζεται από τον εκάστοτε Δήμαρχο ως Πρόεδρο, από δύο Δημοτικούς Συμβούλους και από δύο δημότες, η θητεία των οποίων ταυτίζεται χρονικά με τη θητεία της Δημοτικής αρχής. Στο Δ.Σ. ανήκει η φροντίδα για την επίτευξη των σκοπών του Πνευματικού Κέντρου.

Ο αρχικός ετήσιος προϋπολογισμός του έτους 1979 ήταν 300.000δρχ. και αφορούσε τα τμήματα του Παραδοσιακού χορού, της χορωδίας, του θεάτρου και της βιβλιοθήκης, η οποία σήμερα λειτουργεί ως ξεχωριστός φορέας και εντάσσεται στον προϋπολογισμό του Δήμου. Στη συνέχεια βέβαια τα τμήματα επεκτάθηκαν και σε άλλες μορφές τέχνης (θα γίνει παρουσίαση των τμημάτων παρακάτω).

Οι προϋπολογισμοί του Π.Κ.Δ.Ν. από το 1979 μέχρι το 2000 όπως ενδεικτικά φαίνονται παρακάτω:

ΠΡΟΫΠΟΛΟΓΙΣΜΟΙ Π.Κ.Δ.Ν.

Τα τμήματα – σχολές του Π.Κ.Δ.Ν. σήμερα είναι 14 και συμμετέχουν σ' αυτά πάνω από 1000 μαθητές, που στεγάζονται σε χώρους του. Επίσης, έχει εντάξει τις δραστηριότητες των εικαστικών

καθώς και των παραδοσιακών χορών στα δημοτικά σχολεία της πόλης με μεγάλη συμμετοχή παιδιών σε αυτές.

4.2 ΣΧΟΛΕΣ ΠΝΕΥΜΑΤΙΚΟΥ ΚΕΝΤΡΟΥ ΔΗΜΟΥ ΝΙΚΑΙΑΣ:

Οι 14 σχολές του Π.Κ.Δ.Ν. είναι:

- Αγιογραφία
- Βιτρώ
- Ζωγραφική
- Ιστορία Τέχνης
- Θέατρο
- Κεραμική
- Μουσική
- Δημοτικό Ωδείο
- Μπαλέτο
- Ξένες Γλώσσες
- Παραδοσιακοί Χοροί
- Πληροφορική
- Φιλαρμονική
- Χορωδία

ΑΓΙΟΓΡΑΦΙΑ

Το τμήμα Αγιογραφίας του Δήμου Νίκαιας συνδέθηκε άρρηκτα με την μικρασιατική ελληνορθόδοξη πολιτιστική κληρονομιά, μια κληρονομιά που μετά την μικρασιατική καταστροφή δημιούργησε νέες εστίες στη πόλη της Νίκαιας.

ΒΙΤΡΩ

Ο Δήμος Νίκαιας συνεχίζει την παράδοση στο χώρο του Βιτρώ με τη μοναδική σχολή δημόσιου τομέα, που ξεκίνησε στην πόλη το 1983. Σ' ένα χώρο 600τμ με μόνιμο εκθετήριο έργων βιτρώ, αίθουσες προβολών, σχεδίου και εργαστηρίων εφαρμογής της τεχνικής των αυθεντικών βιτρώ, διδάσκονται: ελεύθερο σχέδιο, χρώμα, μακέτα, ιστορία της τέχνης, ιστορία των βιτρώ, εφαρμογή στη δημιουργία προτύπων έργων, πρακτική εξάσκηση σε διακοσμητικές κατασκευές, και νεώτερες τεχνικές beton, glass χαλκό, κατασκευή κούρμπας. κλπ.

ΖΩΓΡΑΦΙΚΗ

Στο πλαίσιο του Π.Κ.Δ.Ν. λειτουργούν παιδικό, εφηβικό και τμήμα ενηλίκων οι οποίοι διδάσκονται από ειδικούς εικαστικούς δασκάλους – καλλιτέχνες. Το παιδικό πρόγραμμα αφορά παιδιά σχολικής ηλικίας και περιλαμβάνει μαθήματα σε δημοτικά σχολεία, σε πολιτιστικούς συλλόγους και στο κεντρικό κτήριο του Π.Κ.Δ.Ν. Το εφηβικό τμήμα αφορά μαθητές από την Α΄ μέχρι τη Γ΄ Γυμνασίου. Το τμήμα ενηλίκων λειτουργεί ως ελεύθερο σπουδαστήριο όπου διδάσκονται: ελεύθερο σχέδιο, χρώμα, θεωρία και τεχνικές με πρακτική άσκηση, τεχνικές και εφαρμογές υλικών που αφορούν τις διάφορες μορφές σύγχρονης τέχνης, θεωρία εικαστικών τεχνών και ιστορία τέχνης.

ΙΣΤΟΡΙΑ ΤΕΧΝΗΣ

Διδάσκεται υπό μορφή διαλέξεων σε κύκλους μαθημάτων και σε εβδομαδιαία βάση, από ιστορικό της τέχνης και υποστηρίζεται από πλήρη εξοπλισμό προβολών, διαφανειών, βιβλίων κλπ.

Παράλληλα, από το 1997, ξεκίνησε στα δημοτικά σχολεία της Νίκαιας εξειδικευμένο πρόγραμμα «Ιστορία της Αρχαίας Ελληνικής Τέχνης», από το Π.Κ.Δ.Ν. σε συνεργασία με το Γραφείο Παιδείας του Δήμου. Πρόκειται για ένα ταξίδι για τους μικρούς μαθητές, στο χώρο του ελληνικού πολιτισμού από τα προϊστορικά μέχρι τα κλασικά χρόνια.

Περιλαμβάνει ανασκόπηση της τέχνης της εποχής του λίθου, της κυκλαδικής, μινωικής, μυκηναϊκής, γεωμετρικής, αρχαϊκής και κλασικής περιόδου. Η διδασκαλία εμπλουτίζεται με μια σειρά από δραστηριότητες, όπως προβολή διαφανειών, ενασχόληση με κατασκευές από πηλό και ζωγραφική πάνω σε θέματα που παρουσιάστηκαν, εκπόνηση γραπτών εργασιών που αφορούν την εύρεση πληροφοριών σε βιβλία και εγκυκλοπαίδειες, έκφραση εντυπώσεων από τα παιδιά, και τέλος ξενάγηση σε μουσεία ή αρχαιολογικούς χώρους.

ΘΕΑΤΡΟ

Η Θεατρική Ομάδα του Δήμου Νίκαιας ξεκίνησε το 1980. Ο σκηνοθέτης και οι ηθοποιοί αποτελούν ενότητα αξιόλογη και εγγυώνται τη συνέχεια για το μέλλον, μέσα από τη συνεργασία τους με τα σχολεία της περιοχής μας, όπου διαμορφώνονται νέες εστίες άντλησης θεατρικής παιδείας.

ΚΕΡΑΜΙΚΗ

Η σχολή κεραμικής του Δήμου Νίκαιας που λειτουργεί από το 1989 θεωρείται μία από τις καλύτερες στην Ελλάδα. Ο κύκλος σπουδών της είναι τριετής και περιλαμβάνει ένα πλούσιο πρόγραμμα με 11 μαθήματα ειδικότητας: Ελεύθερο και βασικό σχέδιο, Βιομηχανικό

σχέδιο, Τροχός, Πηλοπλαστική, Διακόσμηση, Τεχνολογία, Γυψοτεχνία, Ιστορία Τέχνης, Design και εφαρμογές με χρήση Η/Υ. (Οι υποψήφιοι σπουδαστές θα πρέπει να είναι απόφοιτοι Λυκείου).

ΜΟΥΣΙΚΗ

Το μουσικό τμήμα του Π.Κ.Δ.Ν. περιλαμβάνει διδασκαλία: Κρουστών, Πλήκτρων, Ηλεκτρικής Κιθάρας, Ηλεκτρικού Μπάσου, Μπουζουκιού, Θεωρία Μουσικής.

ΔΗΜΟΤΙΚΟ ΩΔΕΙΟ

Το Δημοτικό Ωδείο παρέχει οργανωμένη και υψηλού επιπέδου εκπαίδευση στην οργανική, φωνητική και θεωρητική μουσική. Διδάσκονται: πιάνο, βιολί, κιθάρα, φλάουτο, ακορντεόν, μονωδία, ανώτερα και υποχρεωτικά θεωρητικά.

ΜΠΑΛΕΤΟ

Πολλά παιδιά της περιοχής και άλλα γειτονικών περιοχών έχουν την ευκαιρία να μυηθούν και να εκφραστούν μέσα από τη κίνηση, του κλασικού αλλά και του μοντέρνου χορού.

ΞΕΝΕΣ ΓΛΩΣΣΕΣ

Μία ακόμη πρωτοβουλία του Πνευματικού Κέντρου Δήμου Νίκαιας είναι η δημιουργία τμήματος ξένων γλωσσών, όπου διδάσκονται: αγγλικά, γαλλικά, γερμανικά, ιταλικά, ισπανικά.

Η διδασκαλία ξένων γλωσσών, ενόψει μάλιστα και της συμμετοχής της πόλης στην Ολυμπιάδα του 2004 με την φιλοξενία του αθλήματος της άρσης βαρών, απέκτησε ακόμη μεγαλύτερο βάρος και σημασία. Κι αυτό γιατί διευκόλυνε τη ξενόγλωσση επικοινωνία των δημοτών μας με τους ξένους επισκέπτες στη διάρκεια των Ολυμπιακών Αγώνων του 2004.

ΠΑΡΑΔΟΣΙΑΚΟΙ ΧΟΡΟΙ

Ο λαϊκός μας χορός, σκιαγραφώντας με τα πιο ζωντανά χρώματα την ελληνική ψυχή, κατέχει σημαντική θέση μέσα στην ελληνική παράδοση, δημιουργώντας μονοπάτια εξερεύνησης του Πολιτισμού μας.

Το τμήμα ελληνικών παραδοσιακών χορών του Π.Κ.Δ.Ν. ιδρύθηκε στις αρχές της δεκαετίας του 80, με στόχο τη μύηση των νέων στον ελληνικό λαϊκό πολιτισμό. Έτσι, από τα μέσα του 1995 αποφασίζεται και πραγματοποιείται μία γόνιμη πολιτιστική παρέμβαση με την εφαρμογή του προγράμματος «Ελληνικοί Παραδοσιακοί Χοροί στα Σχολεία της Πόλης μας». Το πρόγραμμα βρήκε θερμή υποδοχή από την εκπαιδευτική κοινότητα και αγαπήθηκε από τον κύριο αποδέκτη του, του μαθητές όλων των σχολείων της Νίκαιας.

ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΚΗ

Το Π.Κ.Δ.Ν. στο πλαίσιο των συνεχών προσπαθειών του να προσφέρει τους νέους και νέες της πόλης μας ουσιαστικά εφόδια , σύμφωνα με τις απαιτήσεις των καιρών, δημιούργησε, την άνοιξη του 2000, την σχολή πληροφορικής. Η σχολή προσφέρει υψηλό επίπεδο επιμόρφωσης και κατάρτισης στο χώρο των ηλεκτρονικών υπολογιστών και στο χειρισμό ηλεκτρονικών προγραμμάτων. Λειτουργούν τμήματα για ενήλικους και παιδιά, για αρχάριους και προχωρημένους.

ΦΙΛΑΡΜΟΝΙΚΗ

Η φιλαρμονική ορχήστρα του Π.Κ.Δ.Ν. με τη συμμετοχή της της στις επίσημες εορταστικές εκδηλώσεις της πόλης μας ,μας προσφέρει δυνατές μουσικές συγκινήσεις, ενώ οι συναυλίες της στο Κηποθέατρο κάθε χρόνο εντυπωσιάζουν το κοινό με την άψογη τεχνική και το άρτιο καλλιτεχνικό αποτέλεσμα.

ΧΟΡΩΔΙΑ

Η χορωδία της Νίκαιας, κατάφερε εδώ και χρόνια να καταξιωθεί πέραν των ορίων της πόλης μας, καθώς εξελίχτηκε δυναμικά σ' ένα άρτιο σύνολο διεθνών μουσικών και φωνητικών αξιώσεων και κέρδισε κολακευτικά σχόλια και άριστες κριτικές από τις συμμετοχές της σε ποικίλες εκδηλώσεις. Με τη στήριξη του Δήμου και του Πνευματικού του Κέντρου, η Χορωδία της Νίκαιας εξασφαλίζει συστηματικά συμμετοχές σε διεθνή φεστιβάλ.

Εκτός από τις παραπάνω δραστηριότητες, το Π.Κ.Δ.Ν. διοργανώνει, σε συνεργασία με το Δήμο, στο τέλος κάθε σχολικού έτους εκδηλώσεις με τα τμήματά του. Σκοπός των εκδηλώσεων αυτών είναι η προβολή των έργων των παιδιών που συμμετέχουν στα τμήματα. Δυστυχώς, όμως, όσον αφορά την οργάνωση εκδηλώσεων για την προβολή νέων καλλιτεχνών της πόλης – που δε συμμετέχουν στο Π.Κ.Δ.Ν. – αυτό δεν έχει να παρουσιάσει τίποτα προς την κατεύθυνση αυτή. Γενικότερα το Πνευματικό Κέντρο αρέσκεται και αναλώνεται μόνο στη στήριξη των σχολών του, ενώ θα έπρεπε να στηρίζει και να προωθεί κάθε όντως αξιόλογη πολιτιστική προσπάθεια, έξω από το πλαίσιο των τμημάτων του.

4.3 ΛΟΙΠΕΣ ΠΟΛΙΤΙΣΤΙΚΕΣ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ ΤΟΥ ΔΗΜΟΥ ΝΙΚΑΙΑΣ

ΚΕΝΤΡΟ ΠΛΗΡΟΦΟΡΗΣΗΣ ΝΕΩΝ

Τα Κέντρα Πληροφόρησης Νέων δημιουργήθηκαν κατόπιν πρωτοβουλίας της Γενικής Γραμματείας Νέας Γενιάς. Είναι πανευρωπαϊκός θεσμός και αριθμεί περίπου 4.000 κέντρα σε όλη την Ευρώπη εκ των οποίων 80 στην Ελλάδα. Η βασική συνεισφορά του Κέντρου είναι η χρήση των επικοινωνιακών υπηρεσιών ως μέσο κεντρικής επικοινωνίας της Γ.Γ.Ν.Γ. και των Κ.Π.Ν. Στόχος αυτής της επικοινωνιακής υποδομής είναι η μεγιστοποίηση της ροής πληροφορίας από όλους προς όλους, καθώς και η βελτιστοποίηση της λειτουργίας των Κ.Π.Ν. και των παρεχόμενων υπηρεσιών τους προς τις τοπικές κοινωνίες στις οποίες δραστηριοποιούνται και λειτουργούν.

Παρέχουν στους απλούς χρήστες ελεύθερη πρόσβαση στο Internet έως μία (1) ώρα, εκτός εάν πρόκειται για εργασία φοιτητών που επιτρέπεται η συνεχή ενασχόληση. Έχει περιορισμό όσον αφορά τις σελίδες που μπορεί να επισκεφτεί κανείς, δεν επιτρέπεται η πρόσβαση σε ηλεκτρονικές τοποθεσίες που αφορούν τζόγο, διαφημίσεις και βέβαια ακατάλληλο για ανηλικούς υλικό. Επίσης διαθέτει και επιτραπέζια παιχνίδια για παιδιά.

Σύμφωνα με το καταστατικό λειτουργίας του μπορεί να δραστηριοποιηθεί σε διοργάνωση πολιτιστικών και αθλητικών εκδηλώσεων, παιχνίδια, διαγωνισμούς και σεμινάρια.

Λειτουργεί από το 2003 σε έναν όμορφο και φιλικό χώρο οπού χρηματοδοτείται από τη Γ.Γ.Ν.Γ. και το Δήμο της Νίκαιας. Η μέχρι τώρα συμβολή του στην τοπική κοινωνία και πιο συγκεκριμένα στους νέους της πόλης είναι ελάχιστη. Δεν είναι διαφημισμένο - γνωστοποιημένο

αρκετά που σαν αποτέλεσμα έχει την μικρή προσέλευση του κόσμου σ' αυτό.

ΔΗΜΟΤΙΚΗ ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΗ

Η Δημοτική Βιβλιοθήκη λειτουργεί από το 19--. Στεγάζεται σε τετραώροφο κτήριο στο κέντρο της Νίκαιας. Διαθέτει συλλογή βιβλίων επιστημονικού και ιστορικού περιεχομένου. Παιδικά μυθιστορήματα και παραμύθια (ένας όροφος είναι αφιερωμένος στα παιδικά βιβλία). Και γενικότερα μυθιστορήματα, ποιήματα και συγγραφικά έργα γνωστών και μη συγγραφέων. Η παρουσία της στην πόλη της Νίκαιας δεν είναι αρκετά διαδεδομένη οφειλόμενη στην έλλειψη διαφήμισης και ίσως και στην αδιαφορία των πολιτών της.

ΔΗΜΟΣ ΝΙΚΑΙΑΣ

Ο Δήμος της Νίκαιας είναι που έχει την ευθύνη των πολιτιστικών δραστηριοτήτων και εκδηλώσεων του πόλης. Θα κανονίσει συναυλίες, θέατρα, παρουσιάσεις βιβλίων κ.τ.λ. Αιχμή των πολιτιστικών του ενεργειών είναι το «ΠΟΛΙΤΙΣΤΙΚΟ ΚΑΛΟΚΑΙΡΙ» που λαμβάνει χώρα κάθε χρόνο από τέλη Αυγούστου μέχρι τέλος Σεπτεμβρίου. Οι εκδηλώσεις που περιλαμβάνονται στο πρόγραμμά του, καθορίζονται από την, ειδικά γι' αυτό το θεσμό, ετήσιας διάρκειας συστημένη

* Αφίσα Πολιτιστικού Καλοκαιριού
(παλαιά)

πολιτιστική επιτροπή που την αποτελούν ο εκάστοτε Δήμαρχος, δημοτικοί σύμβουλοι και 3 με 4 πολίτες.

Το πρόγραμμα περιέχει 4 βασικές θεματολογίες, ήτοι μουσικές συναυλίες, θέατρο, χορός και αφιερώματα σε πρόσωπα από το χώρο της τέχνης. Οι χώροι όπου πραγματοποιούνται οι εκδηλώσεις του Πολιτιστικού Καλοκαιριού (και γενικότερα το μεγαλύτερο ποσοστό των εκδηλώσεων που γίνονται στη πόλη είτε από το Δήμο ως φορέα διοργάνωσης είτε από άλλους φορείς ή

καλλιτεχνικά πρακτορεία) είναι:

4.4 ΠΟΛΙΤΙΣΤΙΚΟΙ ΧΩΡΟΙ

Το **ΚΑΤΡΑΚΕΙΟ ΘΕΑΤΡΟ**. Βρίσκεται στο άλσος Ανδρέας Παπανδρέου (Σελεπίτσαρι). Είναι ένα από τα μεγαλύτερα ανοιχτά θέατρα της Αττικής με χωρητικότητα 6.000 θέσεων.

Το **ΔΗΜΟΤΙΚΟ ΚΗΠΟΘΕΑΤΡΟ**. Βρίσκεται σχεδόν στο κέντρο της πόλης μέσα σε περιφραγμένο χώρο πάρκου. Είναι χωρητικότητας 1.000 ατόμων.

Ο χώρος της **ΜΗΧΑΝΙΚΗΣ ΚΑΛΛΙΕΡΓΕΙΑΣ**. Βρίσκεται στα όρια της πόλης με τον Δήμο Ρέντη και του Αιγάλεω. Χώρος που περιλαμβάνει τεχνικά ποταμάκια και παρτέρια, μεγάλο προαύλιο χώρο και μια μεγάλη κλειστή αίθουσα. Επίσης έχει πέτρινο παραδοσιακό κτίσμα. Το καλοκαίρι λειτουργεί θερινό σινεμά στο προαύλιο χώρο.

Επίσης χώρο εκδηλώσεων έχει η **Μάντρα της Κοκκινιάς** (ο χώρος του Μπλόκου). Σε ένα ανοικτό διαμορφωμένο παλαιό κτίσμα. Χωρητικότητας 150 ατόμων.

Ο τελευταίος χώρος του Δήμου όπου πραγματοποιούνται εκδηλώσεις είναι η κλειστή **Αίθουσα Εκδηλώσεων** του Δημαρχείου. Είναι χωρητικότητας 300 ατόμων και ενδείκνυται για παρουσιάσεις βιβλίων και διαλέξεων. Επίσης έχει μόνιμη έκθεση έργων ζωγραφικής.

Οι προαναφερόμενοι χώροι είναι όλοι οι χώροι που έχει στη διάθεση του ο Δήμος για πολιτιστικές εκδηλώσεις. Βέβαια υπάρχουν και άλλοι χώροι όπως πλατείες, σχολεία κ.λ.π. αλλά οι αμιγώς πολιτιστικοί είναι οι αναφερόμενοι. Όπως γίνεται αντιληπτό εντοπίζεται σοβαρό πρόβλημα σε κλειστούς χώρους, με αποτέλεσμα η ένταση της πολιτιστικής δραστηριότητας να εστιάζεται τους καλοκαιρινούς μήνες, και κατά την χειμερινή περίοδο να επικρατεί πολιτιστική σιγή στην πόλη. Επίσης στο τέλος κάθε σχολικής χρονιάς πραγματοποιείται το Φεστιβάλ Μαθητικής Δημιουργίας. Περιλαμβάνει χορευτικές, θεατρικές και μουσικές παραστάσεις καθώς και εκθέσεις ζωγραφικής, παρουσιάσεις ερευνών και τεχνολογίας. Λαμβάνει χώρα στους προαναφερόμενους

χώρους του Δήμου και στα σχολεία της πόλης. Μπορεί να συμμετέχουν και τμήματα-σχολές του Π.Κ.Δ.Ν. Συνδιοργανώνεται μεταξύ του Δήμου Νικαίας την ένωση συλλόγων γονέων και κηδεμόνων και του Πνευματικού Κέντρου.

Στον παρακάτω πίνακα παρουσιάζονται οι εκδηλώσεις που έγιναν στην πόλη για το έτος 2001, στους χώρους του Δήμου, από όλους τους φορείς συμπεριλαμβανόμενου και του Δήμου.

	ΠΑΡΟΥΣΙΑΣΗ ΒΙΒΛΙΟΥ	ΗΜΕΡΙΔΑ- ΕΚΔΗΛΩΣΕΙΣ	ΣΥΝΑΥΛΙΑ	ΘΕΑΤΡΟ	ΕΚΘΕΣΗ	ΧΟΡΟΣ	ΚΟΠΗ ΠΙΤΑΣ	ΣΥΝΟΛΟ:
ΑΙΘΟΥΣΑ ΕΚΔΗΛΩΣΕΩΝ	2	68	3				16	89
ΚΑΤΡΑΚΕΙΟ			5	6		1		12
ΚΗΠΟΘΕΑΤΡΟ		10	13	13		6		42
ΜΗΧΑΝΙΚΗ ΚΑΛΛΙΕΡΓΕΙΑ	1	17	5		2	6		31
ΣΥΝΟΛΟ:	3	95	26	19	2	13	16	174
ΠΟΣΟΣΤΟ:	2%	55%	15%	11%	1%	7%	9%	

Πίνακας 1 Εκδηλώσεις για το 2001

Πολιτιστικές εκδηλώσεις βέβαια διοργανώνουν και άλλοι φορείς του δήμου όπως και ιδιωτικές εταιρείες θεαμάτων στους χώρους αυτούς. Η μεγαλύτερη πλειοψηφία βέβαια ανήκει στον Δήμο, όπου παρέχει δωρεάν είσοδο σε όλους τους προαναφερόμενους χώρους, εκτός στο ΚΑΤΡΑΚΕΙΟ Θέατρο που οι περισσότερες εκδηλώσεις είναι με εισιτήριο.

4.5 ΠΟΛΙΤΙΣΤΙΚΟΙ ΣΥΛΛΟΓΟΙ

Θα παρουσιαστούν στη συνέχεια, αναφορικά οι διάφοροι φορείς και σύλλογοι πολιτιστικού περιεχομένου, που δραστηριοποιούνται στο Δήμο, για να φανεί η εικόνα της πόλης στον συλλογικό τομέα.

ΠΟΛΙΤΙΣΤΙΚΟΙ ΣΥΛΛΟΓΟΙ - ΣΩΜΑΤΕΙΑ

- ΑΡΜΕΝΙΚΗ ΚΟΙΝΟΤΗΤΑ ΝΙΚΑΙΑΣ
- ΠΝΕΥΜΑΤΙΚΗ ΕΣΤΙΑ ΝΙΚΑΙΑΣ
- ROTARY ΝΙΚΑΙΑΣ
- ΦΙΛΟΛΟΓΙΚΟΣ ΣΥΛΛΟΓΟΣ ΝΙΚΑΙΑΣ
- Χ.Α.Ν.
- ΜΟΥΣΙΚΟΣ ΟΜΙΛΟΣ ΝΙΚΑΙΑΣ
- ΧΟΡΩΔΙΑ ΝΙΚΑΙΑΣ
- ΧΟΡΩΔΙΑΚΟ ΕΡΓΑΣΤΗΡΙ ΔΗΜΟΥ ΝΙΚΑΙΑΣ
- ΜΙΚΡΑΣΙΑΤΙΚΗ ΧΟΡΩΔΙΑ ΝΙΚΑΙΑΣ

- ΕΠΙΤΡΟΠΗ ΓΥΝΑΙΚΩΝ ΔΗΜΟΥ ΝΙΚΑΙΑΣ
- ΕΣΤΙΑ ΓΥΝΑΙΚΩΝ ΝΙΚΑΙΑΣ
- ΕΝΩΣΗ ΓΥΝΑΙΚΩΝ ΔΗΜΟΥ ΝΙΚΑΙΑΣ & ΠΕΡΙΧΩΡΩΝ «Η ΟΛΥΜΠΙΑΣ»

ΕΞΩΡΑΪΣΤΙΚΟΙ - ΕΚΠΟΛΙΤΙΣΤΙΚΟΙ ΣΥΛΛΟΓΟΙ

- ΣΥΛΛΟΓΟΣ «ΑΓΙΑ ΤΡΙΑΔΑ»
- ΣΥΛΛΟΓΟΣ «ΧΑΛΚΗΔΩΝ»
- ΣΥΛΛΟΓΟΣ «ΠΡΟΦΗΤΗΣ ΗΛΙΑΣ»
- ΣΥΛΛΟΓΟΣ «ΑΓΙΟΣ ΝΙΚΟΛΑΟΣ»
- ΣΥΛΛΟΓΟΣ «ΑΓΙΟΣ ΝΙΚΗΤΑΣ»

ΕΘΝΙΚΟΤΟΠΙΚΟΙ ΣΥΛΛΟΓΟΙ

- ΕΝΩΣΗ ΚΡΗΤΩΝ
- ΣΥΛΛΟΓΟΣ ΒΟΡΕΙΟΗΠΕΙΡΩΤΩΝ
- ΣΥΛΛΟΓΟΣ ΗΠΕΙΡΩΤΩΝ

- ΗΠΕΙΡΩΤΙΚΗ ΕΣΤΙΑ ΚΟΡΥΔΑΛΛΟΥ - ΝΙΚΑΙΑΣ- ΑΓ.
ΒΑΡΒΑΡΑΣ

- ΣΥΝΔΕΣΜΟΣ ΑΠΑΝΤΑΧΟΥ ΑΣΤΥΠΑΛΛΑΙΕΩΝ «ΠΑΝΑΓΙΑ
ΠΟΡΤΑΪΤΙΣΣΑ»

ΑΝΤΙΣΤΑΣΙΑΚΑ ΣΩΜΑΤΕΙΑ

- ΣΩΜΑΤΕΙΟ ΘΥΜΑΤΩΝ ΚΑΤΟΧΗΣ « Ο ΦΟΙΝΙΚΑΣ».
Παράρτημα Νίκαιας

- ΠΑΝΕΛΛΗΝΙΑ ΕΝΩΣΗ ΑΓΩΝΙΣΤΩΝ ΕΘΝΙΚΗΣ ΑΝΤΙΣΤΑΣΗΣ
Π.Ε.Α.Ε.Α.
Παράρτημα Νίκαιας

- ΠΑΝ/ΝΙΟΣ ΣΥΝΔΕΣΜΟΣ ΑΓΩΝΙΣΤΩΝ ΕΘΝΙΚΗΣ ΕΑΜΙΚΗΣ
ΑΝΤΙΣΤΑΣΗΣ
Π.Σ.Α.Ε.Ε.Α.
Παράρτημα Νίκαιας

- ΕΝΩΣΗ ΤΡΑΥΜΑΤΙΩΝ & ΠΟΛΕΜΙΣΤΩΝ ΟΠΛΙΤΩΝ ΝΙΚΑΙΑΣ /
ΚΟΡ/ΛΟΥ

ΠΡΟΣΦΥΓΙΚΑ ΣΩΜΑΤΕΙΑ

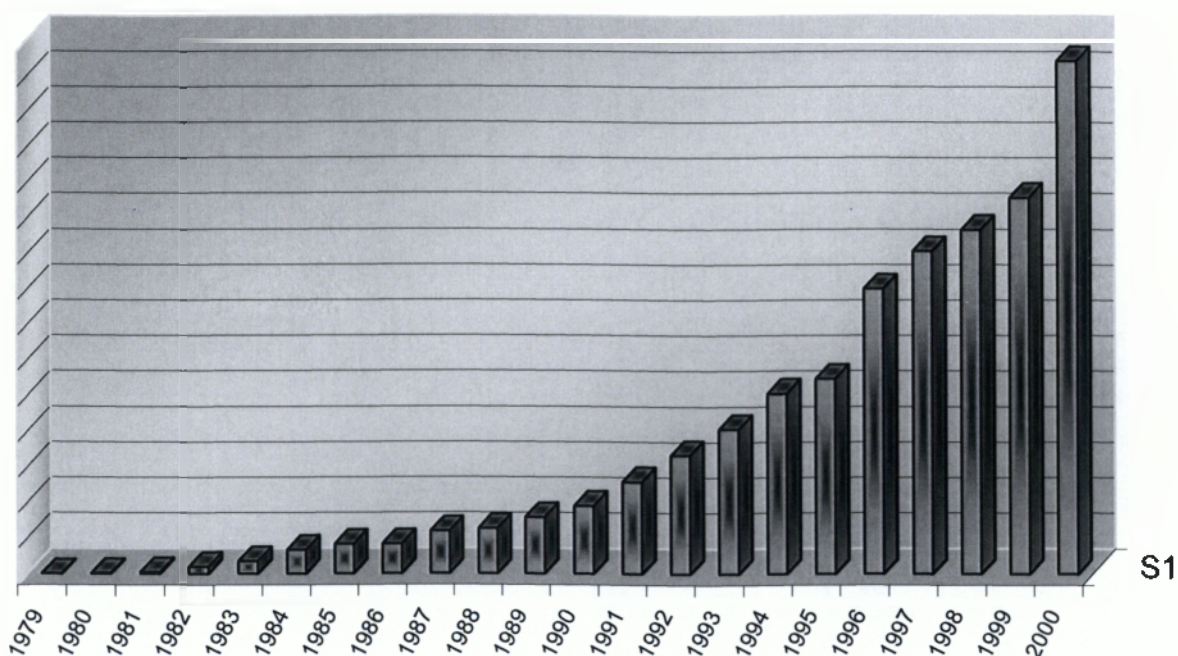
- ΑΔΕΛΦΟΤΗΤΑ ΒΙΘΥΝΩΝ

- ΑΔΕΛΦΟΤΗΤΑ ΣΕΒΔΙΚΙΩΤΩΝ
- ΕΝΩΣΗ ΔΑΡΔΑΝΕΛΛΙΩΤΩΝ
- ΕΝΩΣΗ ΕΦΕΣΙΩΝ
- ΕΝΩΣΗ ΜΑΓΝΗΣΙΑΣ
- ΕΝΩΣΗ ΠΟΝΤΙΩΝ
- ΕΝΩΣΗ ΡΕΝΚΙΩΤΩΝ
- ΕΝΩΣΗ ΣΜΥΡΝΑΙΩΝ
- ΣΥΛΛΟΓΟΣ ΠΙΣΙΔΙΑΣ
- ΑΡΜΕΝΙΚΗ ΕΝΩΣΗ «ΑΡΑΡΑΤ»
- ΠΟΛΙΤΙΣΤΙΚΟ ΚΕΝΤΡΟ ΑΡΜΕΝΙΩΝ «ΖΑΒΑΡΙΑΝ»

Με 37 συλλόγους, σωματεία, απορροφάται στη πόλη η διάθεση κοινωνικοποίησης, συλλογικότητας, κοινού ενδιαφέροντος και σκοπού των δημοτών της Νίκαιας. Ένας πλουραλισμός φορέων, που όμως δεν συμμετέχουν σ' αυτούς το αναμενόμενο ή το επιθυμητό ποσοστό νέων ανθρώπων. Εκείνο το ποσοστό που θα φρεσκάρει τους συλλόγους αυτούς, θα τους ανανεώσει και θα τους επιτρέψει να έχουν μια χρονική διάρκεια μεγαλύτερη. Θα μπορέσουν μέσα από τις ιδέες νέων ανθρώπων να εξελίξουν τα σωματεία αυτά και να παράγουν έργο ποιότητας και

εναλλακτικής δραστηριότητας. Η δυναμική παρουσία νέων σε φορείς κοινωνικοποίησης και κοινωνικής δραστηριοποίησης προάγει το αίσθημα της καλής κοινωνίας. Την αυτοέκφραση και δημιουργικότητα που συνιστούν στην ηρεμία και ψυχική ισορροπία.

ΠΡΟΫΠΟΛΟΓΙΣΜΟΙ Π.Κ.Δ.Ν.

*« Δεῑ Τους Μέλλοντας Ἄγαθούς Ἄνδρας
Γενέσθαι Το Μέν Σῶμα Γυμνασίοις Ἄσκεῖν,
Την Δε Ψυχὴν Παιδεύειν. »*

Εἶναι ἀνάγκη αὐτοῖ που πρόκειται ν' ἀναδειχθoύν γενναῖοι ἄνδρες
το σῶμα τους να το ασκοῦν με γυμναστικές ασκήσεις, τὴν ψυχὴ τους
πάλι με μόρφωση να τὴν καλλιεργοῦν.

ΑΝΤΙΣΘΕΝΗΣ

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 5

Α Θ Λ Η Τ Ι Σ Μ Ο Σ

ΔΗΜΟΥ ΝΙΚΑΙΑΣ

5.1 ΑΘΛΗΤΙΚΟΣ ΟΡΓΑΝΙΣΜΟΣ ΔΗΜΟΥ ΝΙΚΑΙΑΣ

Ο Α.Ο.Δ.Ν. (Αθλητικός Οργανισμός Δήμου Νικαίας) είναι Νομικό Πρόσωπο Δημοσίου Δικαίου (Ν.Π.Δ.Δ.) του Δήμου Νικαίας.

Ιδρύθηκε με την 174/85 απόφαση του Δημοτικού Συμβουλίου το 1985.(ΦΕΚ 390/85/Β)

Το Διοικητικό Συμβούλιο απαρτίζεται από τον εκάστοτε Δήμαρχο ή Αντιδήμαρχο ως Πρόεδρο, από τέσσερις Δημοτικούς Συμβούλους, από τρεις πολίτες που έχουν τις ανάλογες γνώσεις και από ένα εκπρόσωπο των εργαζομένων (εκλεγόμενο από τη Γ.Σ.)

Σκοποί του Α.Ο.Δ.Ν. είναι:

1. Η συντήρηση και σωστή λειτουργία των Αθλητικών Κέντρων και Γυμναστηρίων.
2. Η δημιουργία χώρων αθλοπαιδιών στις συνοικίες, έτσι που να καλύπτονται οι αυξημένες ανάγκες των κατοίκων και ιδιαίτερα των νέων.
3. Η ανάπτυξη του μαζικού λαϊκού Αθλητισμού.
4. Η καλλιέργεια σωματικών και πνευματικών ικανοτήτων των δημοτών, η καλλιέργεια φίλαθλου συναγωνιστικού πνεύματος μακριά από φανατισμούς, ανταγωνισμούς και κερδοσκοπικούς στόχους.

5. Η δημιουργία ακαδημιών για την παιδική και εφηβική ηλικία.
6. Η οργάνωση Αθλητικών εκδηλώσεων, επιμορφωτικών σεμιναρίων, διαλέξεων κ.λ.π.

Επιχορηγείται κύρια από το Δήμο Νικαίας και από κάθε άλλη Κρατική Παροχή, με προϋπολογισμό που ξεπερνάει τα 200.000.000 δρχ. (587.000€) ενδεικτικά μπορούμε να δούμε τον προϋπολογισμό χωρισμένο σε βασικές κατηγορίες:

ΠΡΟΫΠΟΛΟΓΙΣΜΟΣ

	ΔΡΑΧΜΕΣ	EURO
ΜΙΣΘΟΙ	15.000.000	44.021
ΓΥΜΝΑΣΤΕΣ	65.000.000	190.756
ΔΙΟΙΚΗΤΙΚΗ ΥΠΟΣΤΗΡΙΞΗ	16.500.000	48.423
ΑΘΛΗΤΙΚΟ ΥΛΙΚΟ	35.000.000	102.715
ΑΘΛΗΤΙΚΑ ΟΡΓΑΝΑ	20.000.000	58.694
ΕΚΔΗΛΩΣΕΙΣ	30.000.000	88.041
ΣΕΜΙΝΑΡΙΑ	2.500.000	7.337
ΜΙΚΡΑ ΕΡΓΑ ΣΕ ΑΘΛΗΤΙΚΟΥΣ ΧΩΡΟΥΣ	10.000.000	29.347
ΛΕΙΤΟΥΡΓΙΚΑ ΕΞΟΔΑ	3.000.000	8.804
ΜΗΧΑΝΟΡΓΑΝΩΣΗ	5.000.000	14.674
ΔΙΑΦΟΡΑ	15.000.000	44.021
ΣΥΝΟΛΟ:	217.000.000	636.831

5.2 ΑΚΑΔΗΜΙΕΣ ΤΟΥ Α.Ο.Δ.Ν.

Ο Α.Ο.Δ.Ν. ασχολείται κυρίως με την λειτουργία, την οργάνωση και υποστήριξη των Ακαδημιών που διαθέτει και με τον μαζικό αθλητισμό. Θα εξετάσουμε τις ακαδημίες, στις οποίες συμμετέχουν παιδιά από 7 έως 12 ετών, δηλαδή μαθητές των Δημοτικών σχολείων. Η συμμετοχή σε αυτές είναι δωρεάν.

ΑΚΑΔΗΜΙΑ ΜΠΑΣΚΕΤ

Η Ακαδημία μπάσκετ ξεκίνησε το 1987 και είναι η πρώτη του Α.Ο.Δ.Ν. σε συμμετοχή παιδιών σήμερα. Συμμετέχουν περίπου 2.000 παιδιά, αγόρια κορίτσια, και απασχολούνται 25 καθηγητές φυσικής αγωγής. Οι προπονήσεις γίνονται στα σχολεία.

ΑΚΑΔΗΜΙΑ ΠΟΔΟΣΦΑΙΡΟΥ

Ξεκινώντας την ίδια χρονιά με την Ακαδημία μπάσκετ, έχει πλέον 4 καθηγητές Φυσικής Αγωγής που έχουν στην εποπτεία τους 250 παιδιά περίπου. Οι προπονήσεις είναι δύσκολο να πραγματοποιηθούν λόγω έλλειψης χώρων. Αν αναλογιστεί κανείς ότι το 2001 δε λειτούργησε η Ακαδημία, παρά μόνο οργανώθηκε αντ' αυτής Σχολικό τουρνουά με τη συμμετοχή 15 σχολείων, εξαιτίας της ανακατασκευής του Γηπέδου Παντελής Νικολαΐδης, όπου κανονικά διεξάγονταν οι προπονήσεις.

ΑΚΑΔΗΜΙΑ ΡΥΘΜΙΚΗΣ

Η Ακαδημία ρυθμικής άρχισε να λειτουργεί το 1990. Δώδεκα κατάλληλα εξοπλισμένες αίθουσες σχολείων φιλοξενούν περίπου 400 κορίτσια , που γυμνάζονται και μαθαίνουν από 10 καθηγήτριες φυσικής αγωγής.

ΑΚΑΔΗΜΙΑ ΒΟΛΕΪ

Έχει 9 χρόνια συνεχούς λειτουργίας. Ο Α.Ο.Δ.Ν. έχει εξοπλίσει 15 σχολεία της πόλης με το απαραίτητο τεχνικό εξοπλισμό, που τον χρησιμοποιούν περίπου 250 παιδιά και 8 καθηγητές φυσικής αγωγής.

ΑΚΑΔΗΜΙΑ ΠΙΝΓΚ - ΠΟΝΓΚ

Με στόχο την εκμάθηση του αθλήματος λειτουργεί η Ακαδημία Πινγκ – Πονγκ από το 1993. Έχει 2 γυμναστές και συμμετέχουν 60 παιδιά σε ένα διαμορφωμένο χώρο σχολείου.

ΑΚΑΔΗΜΙΑ ΤΕΝΙΣ

Πέντε χρόνια λειτουργίας έχει η Ακαδημία τένις και η συμμετοχή σ' αυτήν ξεπερνάει τα 140 παιδιά. Με 5 γυμναστές και προπονήσεις στο 1° και 2° Κλειστό Γυμναστήριο του Δήμου Νικαίας, καθώς και σε σχολεία.

ΑΚΑΔΗΜΙΑ ΚΟΛΥΜΒΗΣΗΣ - ΠΟΛΟ

Η Ακαδημία κολύμβησης λειτούργησε για πρώτη φορά πριν από 4 τέσσερα χρόνια. Παρόλο τον περιορισμένο χώρο (υπάρχει μόνο ένα κολυμβητήριο στη πόλη), η συμμετοχή ξεπερνά τα 100 άτομα και απασχολεί 6 γυμναστές στο κολυμβητήριο του Αθλητικού Κέντρου ο ΠΛΑΤΩΝ.

ΑΚΑΔΗΜΙΑ ΑΘΛΗΤΙΣΜΟΥ

ΓΙΑ ΠΑΙΔΙΑ ΜΕ ΕΙΔΙΚΕΣ ΑΝΑΓΚΕΣ (Α.Μ.Ε.Α.)

Σε δημοτικό σχολείο της πόλης υπάρχει τάξη 20 παιδιών με ειδικές ανάγκες. Στην Ακαδημία που λειτουργεί τα τελευταία πέντε χρόνια και απασχολεί 1 εξειδικευμένο καθηγητή φυσικής αγωγής στο σχολείο αυτό, συμμετέχουν 18 παιδιά.

ΑΚΑΔΗΜΙΑ ΑΡΣΗΣ ΒΑΡΩΝ

Η νεοσύστατη αυτή Ακαδημία λαμβάνει χώρα στο αθλητικό κέντρο ο Πλάτων με συμμετοχή 20 παιδιών και την υποστήριξη από 1 προπονητή.

ΑΚΑΔΗΜΙΑ ΠΥΓΜΑΧΙΑΣ

Νέα Ακαδημία κι αυτή, με 30 παιδιά να συμμετέχουν και 2 προπονητές, σε χώρο του αθλητικού κέντρου Πλάτωνα.

ΑΚΑΔΗΜΙΑ ΠΑΛΗΣ

Ο Πλάτων φιλοξενεί και αυτήν την καινούργια σε λειτουργία Ακαδημία του Α.Ο.Δ.Ν. με συμμετοχή 15 παιδιών και 2 γυμναστών.

ΑΚΑΔΗΜΙΑ ΣΟΦΤΜΠΩΛ (SOFTBALL)

Στην νεοϊδρυθείσα Ακαδημία του σόφτμπωλ συμμετέχουν 20 κορίτσια και 1 προπονητής. Οι προπονήσεις γίνονται στο γήπεδο του *Καραμπίνη*.

ΑΚΑΔΗΜΙΑ ΚΛΑΣΙΚΟΥ ΑΘΛΗΤΙΣΜΟΥ (ΣΤΙΒΟΣ)

Η Ακαδημία αυτή απασχολούσε 4 καθηγητές Φυσικής Αγωγής για 100 περίπου παιδιά που συμμετείχαν. Έχει σταματήσει, όμως, η λειτουργία της λόγω έλλειψης χώρου, επειδή το γήπεδο *Νικολαΐδης Παντελής* όπου λάμβαναν χώρα οι προπονήσεις έκλεισε και ανακατασκευάζεται.

Αυτές είναι οι 13 Ακαδημίες που λειτουργεί ο Α.Ο.Δ.Ν. για παιδιά από 7 έως 12 ετών. Η συμμετοχή σ' αυτές είναι δωρεάν. Όλα τα έξοδα τα αναλαμβάνει ο Αθλητικός Οργανισμός. Όπως βλέπουμε πάνω από 3.000 παιδιά δραστηριοποιούνται μέσα από αυτές τις Ακαδημίες, με την συντριπτική πλειονότητα αυτών στο Μπάσκετ. Και πάνω από 60 γυμναστές απασχολούνται για την εκμάθηση και εκγύμναση των παιδιών αυτών. Στο τέλος κάθε σχολικής χρονιάς (Μάιος - Ιούνιος) γίνονται τουρνουά, εκδηλώσεις, επιδείξεις και παρουσιάσεις των Ακαδημιών στο κοινό.

Ο αριθμός συμμετοχών είναι ικανοποιητικός, αλλά οι Ακαδημίες αυτές δέχονται μόνο παιδιά στην αρχή της εφηβικής ηλικίας. Τα παιδιά του Γυμνασίου και του Λυκείου δηλαδή, δεν έχουν τη δυνατότητα συμμετοχής στις Ακαδημίες αυτές, με αποτέλεσμα όποιος επιθυμεί να αθληθεί, να καταφεύγει στους αθλητικούς συλλόγους, σωματεία της πόλης (στα οποία η συμμετοχή έχει οικονομικό αντίτιμο), όπου σαφώς δε δραστηριοποιούνται τόσα πολλά παιδιά όσα στις Ακαδημίες. Είναι, λοιπόν, προς εξέταση το ζήτημα αν θα πρέπει οι Αθλητικές Ακαδημίες να επεκταθούν και σε άλλες ηλικίες (12 ετών και πάνω), κάτι που θα απασχολήσει την παρούσα έρευνα σε επόμενο κεφάλαιο.

5.3 ΜΑΖΙΚΟΣ ΛΑΪΚΟΣ ΑΘΛΗΤΙΣΜΟΣ

Μία ακόμη πτυχή του Α.Ο.Δ.Ν. είναι και ο μαζικός αθλητισμός, αθλητισμός που εκφράζεται με δύο βασικούς άξονες, τους α) Αθλητισμός και Γυναίκα και β) Αθλητισμός στην Τρίτη Ηλικία. Πρόγραμμα που ξεκίνησε από την Γενική Γραμματεία Αθλητισμού, αλλά επιβαρύνει οικονομικά τους Δήμους και συγκεκριμένα τους Αθλητικούς τους Οργανισμούς.

ΑΘΛΗΤΙΣΜΟΣ ΚΑΙ ΓΥΝΑΙΚΑ

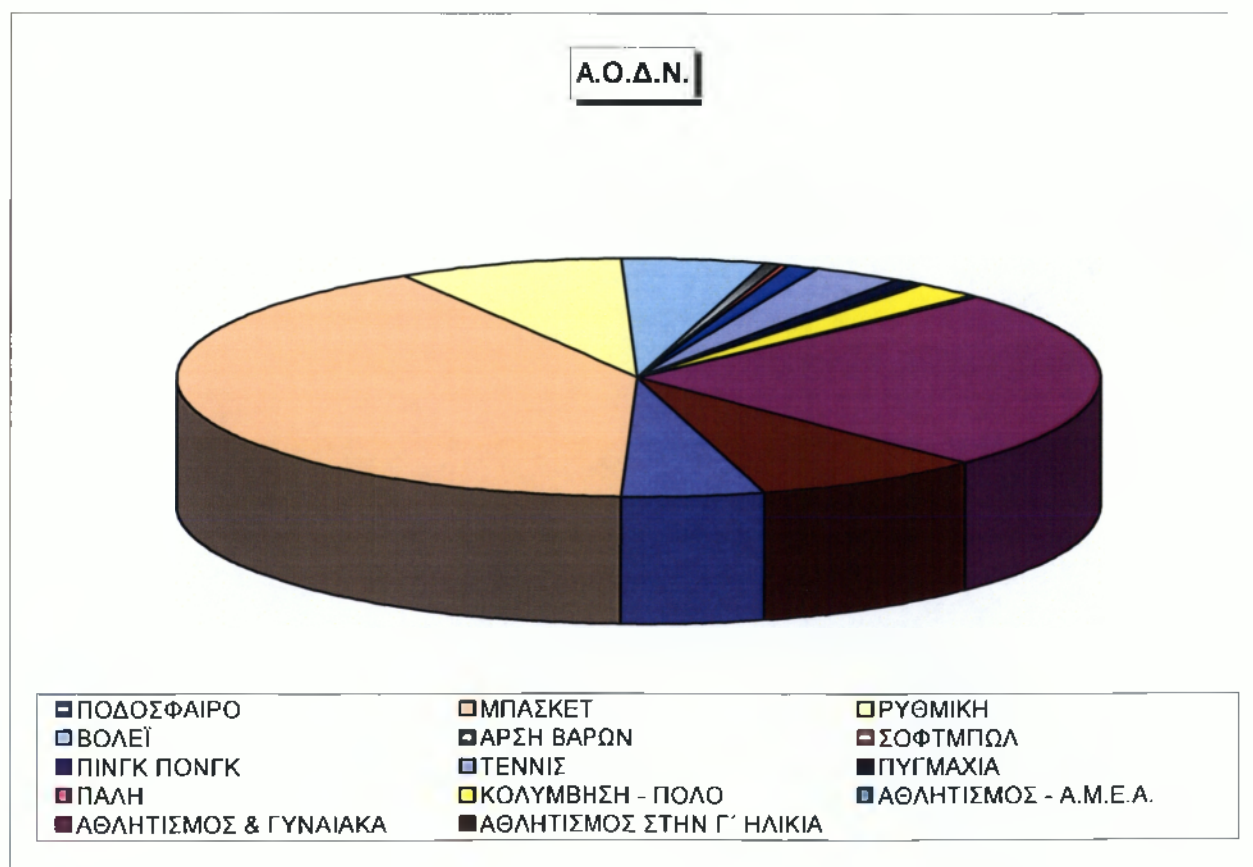
Περίπου 15 χρόνια πριν άρχισε να λειτουργεί το πρόγραμμα «Αθλητισμός και Γυναίκα» μέσω της Γ.Γ.Α. Στην αρχή του, η συμμετοχή ήταν αρκετά πενιχρή , με 60 γυναίκες μόνο να εντάσσονται σ' αυτό. Στην πορεία του και χρόνο με το χρόνο η συμμετοχή αυξανόταν και έφτασε να

παρακολουθούν το πρόγραμμα πάνω από 1.000 γυναίκες. Απασχολούνται 10 γυμναστές στις 6 έδρες του. Επίσης, σε νοικιασμένη αίθουσα λειτουργεί οργανωμένο Γυμναστήριο, με 200 γυναίκες να συμμετέχουν και 3 καθηγητές φυσικής αγωγής.

ΑΘΛΗΤΙΣΜΟΣ ΣΤΗΝ ΤΡΙΤΗ ΗΛΙΚΙΑ

Το πρόγραμμα ξεκίνησε πειραματικά πριν από 5 χρόνια περίπου στο Α΄ Κ.Α.Π.Η. του Δήμου Νικαίας. Η ανταπόκριση, όμως, υπήρξε θετική, με αποτέλεσμα να επεκταθεί και στα υπόλοιπα Κ.Α.Π.Η. του Δήμου και να αριθμεί 400 άτομα και 4 καθηγητές Φυσικής Αγωγής.

Γράφημα 1 Αθλητικός Οργανισμός

5.4 ΧΩΡΟΙ ΑΘΛΗΤΙΣΜΟΥ ΔΗΜΟΥ ΝΙΚΑΙΑΣ

1^ο ΚΛΕΙΣΤΟ ΓΥΜΝΑΣΤΗΡΙΟ ΔΗΜΟΥ ΝΙΚΑΙΑΣ

Ιδρύθηκε το 1993 στην περιοχή *Σελεπίτσαρι* δίπλα από το λόφο της Δεξαμενής, και πρόκειται για κλειστό γυμναστήριο. Τα αθλήματα που φιλοξενεί είναι Μπάσκετ, Βόλεϊ και Τένις (Ακαδημία του Α.Ο.Δ.Ν.). Οι ομάδες που κάνουν χρήση του Γηπέδου είναι ο Ιάσοντας, Ιωνικός, Ε.Α.Ν., Α.Ε.Ν. και ο Α.Ο.Δ.Ν.

Το Γήπεδο δεν είναι ανοιχτό για το κοινό.

2^ο ΚΛΕΙΣΤΟ ΓΥΜΝΑΣΤΗΡΙΟ ΔΗΜΟΥ ΝΙΚΑΙΑΣ

Ιδρύθηκε το 1998 στην περιοχή της Άνω Νεάπολης. Φιλοξενεί τα ίδια αθλήματα με το 1^ο κλειστό, δηλαδή Μπάσκετ, Βόλεϊ και Τένις. Ο Παννεαπολικός, ο Ιωνικός, ο Άρης Νικαίας και η Αθλητική Ένωση Νίκαια (Α.Ε.Ν.) είναι οι ομάδες που κάνουν

χρήση του Γηπέδου, που δεν είναι ανοιχτό για το κοινό (ελεύθερη άσκηση).

ΓΗΠΕΔΟ ΝΕΑΠΟΛΗΣ

Ιδρύθηκε το 1967. Είναι η έδρα της Π.Α.Ε. Ιωνικός (Α΄ Εθνική Κατηγορία), Γήπεδο ποδοσφαίρου με χόρτο, και γήπεδο μπάσκετ. Χρησιμοποιείται από τις ομάδες του Ιωνικού και της Χαλκηδόνας. Έχει χωρητικότητα 6.000 θέσεων. Η χρήση από το κοινό δεν επιτρέπεται.

ΓΗΠΕΔΟ ΝΙΚΑΙΑΣ

Ποδοσφαιρικό γήπεδο με χόρτο. Η Προοδευτική (ομάδα του Κορυδαλλού, Α΄ Εθνική Κατηγορία) κάνει χρήση του γηπέδου. Χωρητικότητα περί των 4.000 θέσεων. Για το κοινό δεν είναι ανοιχτό.

ΓΗΠΕΔΟ ΜΠΑΣΚΕΤ ΛΟΦΟΥ ΔΕΞΑΜΕΝΗΣ

Ανοιχτό γήπεδο μπάσκετ μέσα στο πάρκο του Αγίου Φιλίππου – λόφος της Δεξαμενής – κάνουν χρήση του γηπέδου οι ομάδες Ιάσυνας και Παννεαπολικός. Το γήπεδο είναι ανοιχτό για ελεύθερη άσκηση από το κοινό.

ΑΘΛΗΤΙΚΟ ΚΕΝΤΡΟ Ο ΠΛΑΤΩΝ

Ξεκίνησε από το 1965 και με τα χρόνια αναπτύχθηκε στην σημερινή του μορφή. Λειτουργούν τρία ανοιχτά γήπεδα μπάσκετ και ένα κλειστό. Έχει κλειστό κολυμβητήριο με ολυμπιακών διαστάσεων πισίνα, κλειστό χώρο για ρυθμική και ενόργανη γυμναστική καθώς και κλειστό γυμναστήριο για πάλη και πυγμαχία (στο χώρο του κλειστού γηπέδου Μπάσκετ) και αίθουσα πινγκ – πονγκ. Τα αθλήματα που φιλοξενεί είναι αρκετά : Μπάσκετ, Βόλεϊ, Χειροσφαίριση, Κολύμβηση, Υδατοσφαίριση, Συγχρονισμένη Κολύμβηση, Ρυθμική, Ενόργανη, Πάλη, Πυγμαχία, Πινγκ – Πονγκ και αθλοπαιδιές. Οι ομάδες που κάνουν χρήση των χώρων αυτών είναι ο Άρης Νικαίας, Ιωνικός, Άρτεμις, Α.Ε.Ν. και ο Α.Ο.Δ.Ν. Τα ανοιχτά γήπεδα μπάσκετ είναι ελεύθερα στο κοινό για άθληση, όταν δεν γίνονται προπονήσεις από τις ομάδες, στους κλειστούς χώρους όμως δεν επιτρέπεται η χρήση χωρίς την επιτήρηση προπονητού.

5.5 ΑΘΛΗΤΙΚΟΙ ΣΥΛΛΟΓΟΙ

Στην αθλητική ζωή της πόλης εκτός από τον Αθλητικό Οργανισμό του Δήμου, δραστηριοποιούνται και 25 αθλητικά σωματεία. Τα σωματεία αυτά είναι:

- Π.Α.Ε. ΙΩΝΙΚΟΣ, ποδοσφαιρικό σωματείο.
- Α.Ο. ΠΟΝΤΙΩΝ, ποδοσφαιρικό σωματείο.
- ΔΟΞΑ, ποδοσφαιρικό σωματείο.
- Α.Ε.Ν.Ε. , ποδοσφαιρικό σωματείο.
- ΧΑΛΚΗΔΟΝΑ, ποδοσφαιρικό σωματείο.
- ΠΟΝ ΗΡΑΚΛΗΣ, ποδοσφαιρικό σωματείο.

- ΗΦΑΙΣΤΟΣ, ποδοσφαιρικό σωματείο.
- Α.Σ. ΣΠΙΘΑ, ποδοσφαιρικό σωματείο.
- ΦΛΟΓΑ, ποδοσφαιρικό σωματείο.
- ΝΕΑΠΟΛΙΚΟΣ ΑΣΤΕΡΑΣ, ποδοσφαιρικό σωματείο.
- ΕΘΝΙΚΟΣ, ποδοσφαιρικό σωματείο.
- ΠΡΩΤΕΑΣ, ποδοσφαιρικό σωματείο.
- ΠΙΝΔΟΣ, ποδοσφαιρικό σωματείο.
- ΑΡΜΕΝΙΚΗ, ποδοσφαιρικό σωματείο.
- Π.Α.Ο. ΔΥΝΑΜΗ, ποδοσφαιρικό σωματείο.
- ΠΑΝΝΕΑΠΟΛΙΚΟΣ, σωματείο ποδοσφαίρου & μπάσκετ.

- Ε.Α.Ν. αθλοπαιδιές.
- Α.Ο. ΙΩΝΙΚΟΣ, αθλοπαιδιές.
- Γ.Ν.Ο.Ν. ΑΡΗΣ, αθλοπαιδιές.
- Γ.Σ. ΙΑΣΟΝΑΣ, αθλοπαιδιές.
- Α.Σ. ΗΡΑ, αθλοπαιδιές.
- ΑΡΤΕΜΙΣ, αθλοπαιδιές.

- Ο.Φ.Ο.Ν., σκάκι, πινγκ – πονγκ, μπιλιάρδο.
- Α.Φ.Ο.Α.Ν., σκάκι, πινγκ – πονγκ, μπιλιάρδο.

- Π.Σ. ΚΡΟΝΟΣ, ποδηλασία.

Εκτός από όλα τα παραπάνω, με την αθλητική δραστηριότητα ασχολείται και ο προσφυγικός σύλλογος της Ένωσης Ποντίων Νικαίας – Κορυθαλλού. Διατηρεί τμήμα γυμναστικής για γυναίκες, το οποίο ξεκίνησε από το πρόγραμμα του Δήμου Αθλητισμός και Γυναίκα, αλλά λόγω προβλημάτων, όπως μικρή χρονική διάρκεια του προγράμματος

(Νοέμβριος – Μάιος), μη συνεπής προσέλευση των Καθηγητών Φυσικής Αγωγής (εξαιτίας οικονομικών οφειλών), το ανέλαβε εξολοκλήρου η Ένωση με δική της οικονομική κάλυψη. Συμμετέχουν δε πάνω από 50 γυναίκες.

« Βουλευόμενος παραδείγματα ποιού τά
παρεληλυθότα τῶν μελλόντων τό γάρ ἀφανές
ἐκ τοῦ φανεροῦ ταχίστην ἔχει τήν διάγνωσιν »

Όταν σκέφτεσαι για τα μέλλοντα, να παίρνεις παραδείγματα από το παρελθόν, γιατί του αφανέρωτου (ακόμη μέλλοντος) από το φωτεινό παρελθόν ευκολότατα μπορεί κανείς να κάμει τη διάγνωση.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 6

ΜΕΘΟΔΟΛΟΓΙΑ ΤΗΣ ΕΡΕΥΝΑΣ

6.1 ΣΤΑΔΙΟ ΣΧΕΔΙΑΣΜΟΥ ΤΗΣ ΕΡΕΥΝΑΣ

Κατά το στάδιο αυτό διατυπώθηκε με σαφήνεια ο σκοπός της έρευνας, ώστε να είναι προσπελάσιμος και καταρτίστηκε το σχέδιο αυτής. Ως βασικό στοιχείο επίτευξης του σκοπού θεωρήθηκε το ερωτηματολόγιο, το οποίο περιέχει διαφόρων τύπων ερωτήσεις, σαφείς και κατάλληλα προσαρμοσμένες, για να γίνονται εύκολα αντιληπτές από τους ερωτώμενους και να αποφευχθούν τυχόν παρερμηνείες, που θα οδηγήσουν σε λανθασμένα συμπεράσματα.

6.2 ΔΟΜΗ ΚΑΙ ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΟ ΕΡΩΤΗΜΑΤΟΛΟΓΙΟΥ

Η δομή και το περιεχόμενο του ερωτηματολογίου καταρτίστηκαν ύστερα από μελέτη, σε συνδυασμό με την προσωπική θέση του ενεργούντος την έρευνα, σχετικά με τη μέθοδο και τους άξονες που θα ακολουθηθούν σ' αυτήν, ώστε η συλλογή, η ανάλυση και η ερμηνεία των στοιχείων, καθώς και τα συμπεράσματα που θα προκύψουν, να είναι μεθοδικά και αξιόπιστα. Με αυτόν τον τρόπο επιδιώχθηκε η όσο το δυνατόν πληρέστερη προσπέλαση του επιδιωκόμενου σκοπού, όπως αυτός καταρτίστηκε κατά το στάδιο σχεδιασμού και παρουσιάστηκε εκτενώς στην Εισαγωγή της εργασίας.

Το ερωτηματολόγιο σχεδιάστηκε διεξοδικά, συμπεριλαμβάνοντας και τους δύο άξονες της εργασίας (Πολιτισμό – Αθλητισμό), αφού έλαβε υπόψη τις προφορικές συζητήσεις με εμπλεκόμενους, με το θέμα, κοινωνικούς φορείς και λειτουργούς, όπως τη Διευθύντρια του Γραφείου Δευτεροβάθμιας Εκπαίδευσης της περιοχής, εργαζομένους στο Πνευματικό Κέντρο, στον Αθλητικό Οργανισμό του Δήμου και γενικότερα με πολίτες και άτομα που είτε συμμετέχουν ενεργά στις Πολιτιστικές και Αθλητικές δραστηριότητες, είτε παθητικά. Οι ενέργειες αυτές πραγματοποιήθηκαν με σκοπό να κατανοήσουμε καλύτερα το περιβάλλον, τις ιδιαιτερότητες, τις τάσεις και τα σημεία, στα οποία πρέπει να επικεντρωθεί η έρευνα. Στη συνέχεια, έγινε προσωπική εκτίμηση και αξιολόγηση των παραπάνω στοιχείων και οι κατηγορίες των ερωτήσεων ταξινομήθηκαν σε έξι (6) θεματικές ενότητες. Οι θεματικές αυτές ενότητες είναι:

- Βαθμός ικανοποίησης από τις Υπηρεσίες παρακολούθησης & θέασης Πολιτισμού – Αθλητισμού του Δήμου.
- Βαθμός ικανοποίησης από τις Υπηρεσίες συμμετοχής Πολιτισμού – Αθλητισμού του Δήμου.
- Γνώση των Υπηρεσιών – Πληροφόρηση, ενημέρωση.
- Ελεύθερος χρόνος.
- Προβληματισμοί – Προτάσεις – Απόψεις.
- Δημογραφικά στοιχεία.

Καταγράφηκαν αρχικά συνολικά 56 ερωτήσεις που αφορούσαν όλες τις ενότητες. Προφανώς, όμως, λόγω του μεγάλου αριθμού των προπλασματικών ερωτήσεων και σε συνάρτηση με τον παράγοντα χρόνο, έγινε επιλογή ανάλογα με την ενότητα και τη σημασία της κάθε μιας, για

να καταλήξουμε στις 23, οι οποίες κατόπιν ερευνητικής και νοηματικής επεξεργασίας συμπεριλήφθηκαν στο τελικό ερωτηματολόγιο.

Παρακάτω παρουσιάζονται αναλυτικά οι ενότητες αυτές με την τελική επιλογή των ερωτήσεων.: (οι επιλεγμένες είναι με την υπογράμμιση)

ΕΝΟΤΗΤΑ 1

**ΒΑΘΜΟΣ ΙΚΑΝΟΠΟΙΗΣΗΣ ΑΠΟ ΤΙΣ ΥΠΗΡΕΣΙΕΣ
ΠΑΡΑΚΟΛΟΥΘΗΣΗΣ ΘΕΑΣΗΣ ΠΟΛΙΤΙΣΜΟΥ – ΑΘΛΗΤΙΣΜΟΥ ΤΟΥ
ΔΗΜΟΥ**

- Ικανοποίηση από την Πολιτιστική προσφορά του Δήμου σε ποσότητα
- Σε ποιότητα
- Σε χρονικό καταμερισμό των εκδηλώσεων
- Σε ανταπόκριση στα ενδιαφέροντα
  - Καταλληλότητα των χώρων Πολιτισμού, σε υποδομές
  - Στην προσβασιμότητα αυτών (κατοικία – χώρος)
  - Επάρκεια αυτών
  - Είναι ικανοποιητικοί, καλαισθησία, λειτουργικότητα
  - Ανάγκη δημιουργίας κάποιου νέου / νέων χώρων και ποιον
  - Μεγαλύτερη εκμετάλλευση των χώρων από τρίτους φορείς
- Η τιμή των εισιτηρίων αν είναι καλή
- Διάθεση για καταβολή φόρου / τέλους για δωρεάν εκδηλώσεις
  - Παρακινεί - προτρέπει ο Δήμος για περισσότερη και μαζικότερη Άθληση των νέων

- Υπάρχουν χώροι για ελεύθερη άσκηση ή καταλαμβάνονται από ομάδες - συλλόγους
- Πρόσβαση σε αυτούς, γρήγορη, αποτελεσματική
- Επαρκούν οι χώροι αυτοί
- Τηρούν τις βασικές προδιαγραφές
- Σκόπιμη η δημιουργία νέων χώρων

- Παρακολούθηση αθλητικών δραστηριοτήτων
- Συχνότητα παρακολούθησης εκδηλώσεων

Σύνολο: 20 - επιλεγμένες 12

ΕΝΟΤΗΤΑ 2

**ΒΑΘΜΟΣ ΙΚΑΝΟΠΟΙΗΣΗΣ ΑΠΟ ΤΙΣ ΥΠΗΡΕΣΙΕΣ
ΣΥΜΜΕΤΟΧΗΣ ΠΟΛΙΤΙΣΜΟΥ – ΑΘΛΗΤΙΣΜΟΥ ΤΟΥ ΔΗΜΟΥ**

- Συμμετοχή σε κάποιο τμήμα του Π.Κ.Δ.Ν. & Α.Ο.Δ.Ν.
- Συμμετοχή σε κάποιο ανάλογο τμήμα στον Ιδιωτικό Ελεύθερο τομέα
- Αν η συμμετοχή παρεχόταν δωρεάν , θα συμμετείχαν
- Τα τμήματα του Π.Κ.Δ.Ν. & Α.Ο.Δ.Ν. ανταποκρίνονται στις επιθυμίες
- Οι πάγιες υποδομές είναι ικανοποιητικές
- Είναι λειτουργικές
- Η πρόσβαση είναι ικανοποιητική
- Η οικονομική εισφορά είναι σε θεμιτό επίπεδο
- Οι παροχές από το Δήμο είναι οι απαραίτητες ή οι απαιτούμενες

Σύνολο: 9 - επιλεγμένες 2

ΕΝΟΤΗΤΑ 3
**ΓΝΩΣΗ ΤΩΝ ΥΠΗΡΕΣΙΩΝ
ΠΛΗΡΟΦΟΡΗΣΗ - ΕΝΗΜΕΡΩΣΗ**

- Γνώση ύπαρξης του Π.Κ.Δ.Ν. & Α.Ο.Δ.Ν.
- Ποια τμήματα έχουν
- Πόσο συχνά πληροφορούνται για τις εκδηλώσεις του Δήμου
- Με ποιο μέσο
- Πώς είναι η ενημέρωση από το Δήμο
- Ποιος θα ήταν ο καλύτερος τρόπος ενημέρωσης – πληροφόρησης

Σύνολο: 6 - επιλεγμένες 3

ΕΝΟΤΗΤΑ 4
ΕΛΕΥΘΕΡΟΣ ΧΡΟΝΟΣ

- Υπάρχει ελεύθερος χρόνος
- Πού διατίθεται ο χρόνος αυτός
- Αν υπήρχε περισσότερος ελεύθερος χρόνος που θα διατίθετο
- Πού διατίθεται κυρίως ο χρόνος (όχι ο ελεύθερος)

Σύνολο: 4 - επιλεγμένες 2

ΕΝΟΤΗΤΑ 5
ΠΡΟΒΛΗΜΑΤΙΣΜΟΙ - ΠΡΟΤΑΣΕΙΣ - ΑΠΟΨΕΙΣ

- Ο Δήμος κάνει αρκετά για την αύξηση συμμετοχής των νέων στις δραστηριότητες Πολιτισμού Αθλητισμού

- Στα σχολεία χρειάζεται ουσιαστικότερη αύξηση Πολιτιστικών Αθλητικών δραστηριοτήτων
- Ο Δήμος θα έπρεπε να έχει προγράμματα για δωρεάν άθληση και για ενήλικες
- Διοργάνωση πρωταθλημάτων – τουρνουά από το Δήμο
- Δημιουργία επίλεκτης ομάδας αθλητών από το Δήμο
- Δημιουργία κινήτρων προς τους νέους, οικονομικά, ηθικά, υλικά (διαγωνισμοί – πρωταθλήματα – βραβεύσεις) για αύξηση της συμμετοχής
- Εντοπισμός - εστίαση των κυριότερων προβλημάτων
- Στους χώρους
- Στην Πολιτική του Δήμου για τον Πολιτισμό Αθλητισμό
- Τα κυριότερα σημεία παρέμβασης, τομής, που πρέπει να κάνει ο Δήμος στον Πολιτισμό Αθλητισμό
- Αντιμετώπιση του θέματος χορηγός
- Εμπορευματοποίηση ή εισφορά στη κοινωνία
- Εθελοντική εργασία για το 2004 και γενικότερα στη διοργάνωση και εκτέλεση Πολιτιστικών & Αθλητικών δραστηριοτήτων

Σύνολο: 13 - επιλεγμένες 7

ΕΝΟΤΗΤΑ 6

ΔΗΜΟΓΡΑΦΙΚΑ ΣΤΟΙΧΕΙΑ

- Ηλικία
- Φύλλο
- Περιοχή μόνιμης κατοικίας

- Ιδιότητα (μαθητής και σε τι σχολείο κλπ)

Σύνολο: 4 - επιλεγμένες 4

- ΣΥΝΟΛΙΚΟ ΣΥΝΟΛΟ ΕΡΩΤΗΣΕΩΝ: 56 επιλεγμένες 30

Στη συνέχεια, αφού έγινε διεξοδική επεξεργασία και διατυπώθηκαν κατάλληλα, με τις απαραίτητες θεματικές συγχωνεύσεις, καταλήξαμε στο τελικό ερωτηματολόγιο των 23 ερωτήσεων (οι 3 είναι δημογραφικές).

Το ερωτηματολόγιο, το οποίο συμπληρώθηκε από τους συμμετάσχοντες με προσωπική προφορική συνέντευξη, σε τυχαίο δείγμα πληθυσμού, αποτελείται κυρίως από κλειστές ερωτήσεις (closed questions), με διαβάθμιση από 1(αρνητικό) έως 7(θετικό). Περιέχονται, ακόμη, κάποιες ανοιχτές ερωτήσεις (open – ended questions) , ώστε να έχει την ευχέρεια ο ερωτώμενος να διατυπώσει ελεύθερα και χωρίς περιορισμό την προσωπική θέση του πάνω στα σχετικά θέματα, και κάποιες άλλες με επιλογή.

1. ΔΙΑΦΩΝΩ ΑΠΟΛΥΤΑ
2. ΔΙΑΦΩΝΩ
3. ΜΑΛΛΟΝ ΔΙΑΦΩΝΩ
4. ΟΥΤΕ ΔΙΑΦΩΝΩ, ΟΥΤΕ ΣΥΜΦΩΝΩ
5. ΜΑΛΛΟΝ ΣΥΜΦΩΝΩ
6. ΣΥΜΦΩΝΩ
7. ΣΥΜΦΩΝΩ ΑΠΟΛΥΤΑ

6.2 ΔΕΙΓΜΑ ΤΗΣ ΕΡΕΥΝΑΣ

Το δείγμα μιας έρευνας είναι ο αριθμός των ατόμων που θα πρέπει να εξεταστούν για να δώσουν τα αποτελέσματα. Είναι δηλαδή η υποομάδα της ομάδας του πληθυσμού στην οποία απευθύνεται η έρευνα (12-29 ετών) του συνόλου του πληθυσμού που μας ενδιαφέρει.

Το πλήθος από το οποίο προέκυψε το δείγμα της έρευνας συλλέχθηκε και αναλύθηκε από τα απογραφικά στοιχεία του 2001 από την Ε.Σ.Υ.Ε.Α. κι έτσι καταλήξαμε στο πλήθος 90 ατόμων (45 ανδρών & 45 γυναικών).

6.3 ΣΤΑΔΙΟ ΤΗΣ ΕΚΤΕΛΕΣΗΣ

Μετά την κατάρτιση των προηγούμενων σταδίων της εργασίας, όπως παρουσιάστηκαν αναλυτικά πιο πάνω και τη συλλογή των δεδομένων και των πληροφοριών, ακολουθεί το στάδιο της εκτέλεσης, με στόχο να γίνει η επεξεργασία των δεδομένων, η ανάλυση ή η σύνθεσή τους, για την εξαγωγή συμπερασμάτων και ερμηνειών, στοιχεία τα οποία θα ακολουθήσουν στα παρακάτω κεφάλαια.

« Ἡ Παρρησία Σπουδὴν ἔχεται καὶ ἠθος. »

Το θάρρος της γνώμης πρέπει να το διακρίνει σοβαρότητα και ἠθος.

ΠΛΟΥΤΑΡΧΟΣ

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 7

ΑΠΟΨΕΙΣ ΔΗΜΟΣΙΩΝ ΛΕΙΤΟΥΡΓΩΝ ΓΙΑ ΤΟΝ ΠΟΛΙΤΙΣΜΟ ΚΑΙ ΤΟΝ ΑΘΛΗΤΙΣΜΟ

Στο κεφάλαιο αυτό θα παραθέσουμε διάφορες τοποθετήσεις και γενικότερα απόψεις ατόμων - λειτουργών που έχουν έμμεση ή άμεση σχέση με το αντικείμενο που εξετάζουμε. Θα προσπαθήσουμε να δείξουμε την εικόνα και την άποψη που έχουν σχηματίσει οι εμπλεκόμενοι με το αντικείμενο και τις προτάσεις ή ιδέες που αυτοί καταθέτουν για τη βελτίωση της υφιστάμενης κατάστασης.

Σε συνομιλία που είχαμε με την κα. Αρχοντία Παπαδοπούλου, Προϊσταμένη του 2^{ου} Γραφείου Δευτεροβάθμιας Εκπαίδευσης που έχει έδρα στο Δήμο Νίκαιας, μας απάντησε σε μια σειρά ερωτήσεων για την πολιτιστική και αθλητική δραστηριότητα στα σχολεία και στην πόλη.

Μας ενημέρωσε ότι λειτουργεί πιλοτικό πρόγραμμα για την ασφάλεια αρκετών σχολείων της πόλης, με φύλακες που παραμένουν στα κτήρια και μετά τη λήξη των μαθημάτων. Δυστυχώς, όμως, δεν εφαρμόζεται σε όλα τα σχολεία και για όλες τις ημέρες (δε φυλάσσονται το Σαββατοκύριακο και τις νύχτες). Εάν θα υπήρχε φύλακας όλο το εικοσιτετράωρο, θα ήταν δυνατόν να παραμένουν ανοιχτά τα προαύλια των σχολείων για τη χρήση των γηπέδων μπάσκετ και βόλεϊ που διαθέτουν. Με τον τρόπο αυτό θα ήταν δυνατόν να αποφευχθούν πιθανά ατυχήματα από την προσπάθεια εισόδου των νέων στο κτήριο, θα υπήρχε αύξηση των πόρων των σχολείων, λόγω της ελαχιστοποίησης των φθορών που θα παρουσιάζονται, και βέβαια, η διοχέτευση αυτών των

πόρων σε πολιτιστικούς σκοπούς και δραστηριότητες, προς όφελος των νέων και της τοπικής κοινωνίας ευρύτερα. Επίσης, επειδή τα παιδιά – μαθητές νιώθουν πιο οικείο το χώρο του σχολείου τους και θα το προτιμούσαν για την ψυχαγωγία τους και θα αισθάνονταν πιο ασφαλείς, εάν υπήρχε φύλαξη.

Η κ. Παπαδοπούλου πιστεύει, ακόμη, ότι ένας από τους βασικούς σκοπούς της εκπαίδευσης είναι να δημιουργήσει μια σφαιρική διαμορφωμένη προσωπικότητα, με αναπτυγμένη την κοινωνικοπολιτική συνείδηση, πράγμα το οποίο δύναται να επιτευχθεί με την ενασχόληση του νέου με τον πολιτισμό και τον αθλητισμό. Η προσωπικότητα θα πρέπει να είναι ολοκληρωμένη για να θεωρείται αποτελεσματική η εκπαιδευτική διαδικασία διαφορετικά θα είναι ημιτελής.

Επίσης, μας ενημέρωσε πως τα περισσότερα σχολεία έχουν αίθουσες εκδηλώσεων που διαθέτουν σκηνή, αυλαία, σκηνικά, όπου παρουσιάζονται αρκετές εκδηλώσεις κατά τη διάρκεια του έτους.

Ένα άλλο θέμα πολιτιστικής υφής που μας ανέφερε η κ. Παπαδοπούλου είναι η ονοματοθεσία των σχολείων με το όνομα κάποιου ανθρώπου των Γραμμάτων και των Τεχνών (μας παρέπεμψε, μάλιστα, στη σχετική εγκύκλιο του Υπουργείου Παιδείας, που έχει διαβιβαστεί στα σχολεία). Παρόλα αυτά τα σχολεία δεν έχουν προβεί στις απαιτούμενες ενέργειες, ώστε να ζητήσουν την ονομασία του σχολείου τους. Μόνο ένα σχολείο στη πόλη έχει εφαρμόσει την ιδέα αυτή και όπως μας διαβεβαίωσε, τα παιδιά το βρίσκουν πολύ ωραίο και ενδιαφέρον και με την ευκαιρία αυτή έχουν παρακινηθεί να παρουσιάσουν εκδηλώσεις σχετικές με το έργο του προσώπου που τιμά το σχολείο τους.

Εκτός από τα παραπάνω, η Προϊσταμένη αναφέρθηκε και στην περίπτωση δημιουργίας μιας διασχολικής επιτροπής από εκλεγμένους αντιπροσώπους των μαθητικών κοινοτήτων κάθε σχολείου και τον

Δήμαρχο με τους αντιδημάρχους της πόλης, όπου θα είναι πολύ ωφέλιμο να ευαισθητοποιηθούν οι μαθητές και να αυξηθεί η συμμετοχή τους, όμως αυτό εξαρτάται και από τα παιδιά που θα συμμετέχουν σε αυτούς τους στόχους και τη βούλησή τους.

Σε ερώτησή μας για τους λόγους οι οποίοι οδηγούν στη μηδαμινή συμμετοχή των νέων στους συλλόγους και φορείς της πόλης, η κ Παπαδοπούλου μας απάντησε ότι το πρόβλημα οφείλεται κατά βάση στην οικογένεια, οι οποίες δε διαπαιδαγωγούν τα παιδιά τους με την αξία της συλλογικότητας και την απαξία του ατομισμού. Επίσης, οι γονείς δε συζητάνε τις ρίζες τους, ώστε να μάθουν και να αγαπήσουν τα παιδιά τους την προσφυγική καταγωγή τους και να θελήσουν να συμμετάσχουν από μικρή ηλικία στους προσφυγικούς συλλόγους των αλησμόνητων πατρίδων, αλλά και σε άλλους φορείς. Αυτό που θα μπορούσαν να κάνουν οι φορείς και οι σύλλογοι για να αλλάξουν την παρούσα κατάσταση και να επιμηκύνουν τη διάρκεια ζωής τους, είναι να δημιουργήσουν τμήματα χορωδίας, ζωγραφικής, βιβλιοθήκες, να παρέχουν χώρους για σκάκι, μπιλιάρδο και άλλα ασχολίες, ώστε να τον αισθάνονται οι νέοι ως δεύτερο σπίτι τους. Εξάλλου, όπως μας τόνισε, μεγάλο πρόβλημα παραμένουν οι λιγοστοί πόροι και οι ελλείψεις σε υλικοτεχνική υποδομή ή σε μερικές περιπτώσεις οι ανύπαρκτες κτιριακές υποδομές.

Στη συνέχεια και σε ερώτησή μας για το τι χρειάζεται να πράξει ο Δήμος για την αύξηση της συμμετοχής των νέων στις αθλητικές και πολιτιστικές δραστηριότητες της πόλης, η κ. Παπαδοπούλου μας αποκρίθηκε πως επειδή η Αθήνα λειτουργεί ως πόλος έλξης και συγκεντρώνει τα πάντα γύρω από αυτήν, πρέπει να υπάρξει πολυμορφία δραστηριοτήτων, να αποκτήσει η πόλη την ευελιξία του ανοιχτού πολιτισμού, να δρουν π.χ. παραπάνω από μία θεατρικές ομάδες, διάφορα

προγράμματα μέσα από τα σχολεία, και κυρίως προβολή όλων αυτών υπάρχει πρόβλημα ενημέρωσης των πολιτών, όπως μας επισήμανε.

Τέλος, η Προϊσταμένη του 2^{ου} Γραφείου Δευτεροβάθμιας Εκπαίδευσης μας τόνισε ότι χρειάζεται η κατασκευή ενός χειμερινού Θεάτρου και ενός Κινηματογράφου. Επίσης, θεωρεί απαραίτητα την ανακαίνιση του ιστορικού χαμάμ και τη μετατροπή του σε πολιτιστικό κέντρο, για να αυξηθούν οι νέοι πολιτιστικοί χώροι του Δήμου.

Σε μια σειρά ερωτήσεων, που αφορούν κυρίως τον Αθλητισμό μάς απάντησε ο Αντιπρόεδρος του Α.Ο.Δ.Ν. και ιδιαίτερος Γραμματέας του Δημάρχου κ. Γιώργος Θεοχάρης.

Μας έκανε σαφές ότι δεν είναι ευχαριστημένος από τη μέχρι τώρα λειτουργία του Α.Ο., αλλά ο ρόλος που διαδραματίζει είναι δεδομένος και ορίζεται από τις ανάγκες της πόλης, γι' αυτό έχει αλλάξει η λειτουργία του τελευταία, με προσανατολισμό προς το Μαζικό Λαϊκό Αθλητισμό.

Σε ερώτησή μας σχετικά με την επάρκεια των αθλητικών χώρων, απάντησε ότι οι χώροι αυτοί του Δήμου δεν επαρκούν και ότι η Δημοτική Αρχή έχει σκοπό να απαλλοτριώσει χώρους για την κατασκευή νέων Αθλητικών κέντρων, για άθληση των δημοτών και κυρίως των νέων.

Σε ερώτηση του αν πρέπει να υπάρχει φύλακας στα σχολεία και ελεύθερη χρήση αυτών για αθλητισμό, μας απάντησε πως η θέληση είναι να υπάρχει φύλακας όχι μόνο για τη φύλαξη των σχολείων, αλλά και για αθλητικές δραστηριότητες. Επίσης, τόνισε πως πρέπει να διατηρείται μια καλή σχέση και συνεργασία μεταξύ σχολικής κοινότητας, αθλητικών συλλόγων και της πόλης, και να χρησιμοποιούνται οι χώροι των σχολείων και για άθληση ομάδων του Α.Ο.Δ.Ν.

Για το Μαζικό αθλητισμό μας ενημέρωσε ότι βρίσκεται σε πολύ καλό επίπεδο, για όλες τις ηλικίες και σε όλες τις βαθμίδες, αλλά θα

μπορούσε να βελτιωθεί και να αναπτυχθεί προς όφελος των πολιτών. Είναι υποχρέωση του Δήμου προς τους δημότες του και θέληση των Δημοτών, μας επισήμανε.

Σχετικά με τη χρήση των γηπέδων από τους πολίτες για ελεύθερη άθληση (και όχι σε σωματειακό επίπεδο) μας ενημέρωσε ότι από το 2004-2005 στο κολυμβητήριο «ΠΛΑΤΩΝ» του Δήμου υπάρχουν ελεύθερες ώρες για το κοινό, πρωί – απόγευμα. Αλλά και για τους υπόλοιπους αθλητικούς χώρους ο κ. Θεοχάρης υποστήριξε πως πρέπει να υπάρξουν προγράμματα για τους δημότες, σε συνεργασία με τις ομάδες.

Σχετικά με τις βελτιώσεις των χώρων, το αθλητικό κέντρο «ΠΛΑΤΩΝ» και το κολυμβητήριο ανακαινίστηκαν και σχεδόν όλα τα σχολεία διαθέτουν μπασκέτες. Όσον αφορά το φωτισμό των χώρων, είναι σε ικανοποιητικά επίπεδα, αλλά πρέπει να αυξηθεί για ευνόητους λόγους.

Σε ερώτηση σχετικά με τις πηγές εσόδων του Α.Ο., μας εξήγησε ότι ο οργανισμός αυτήν τη στιγμή είναι προς το παρόν επιχορηγείται από το Δήμο, αλλά προχωράει στη θέσπιση οικονομικής συμμετοχής των πολιτών στα δύο γυμναστήρια και στο κολυμβητήριο, για το πρόγραμμα «Αθλητισμός και Γυναίκα».

Στην ερώτησή μας ότι ο Πολιτισμός και Αθλητισμός μπορεί να αποτελέσει το νέο Μεγάλο ρόλο της Τοπικής Αυτοδιοίκησης για την ανανέωση και ανάπτυξη της κοινωνίας του μέλλοντος, (σύμφωνα με τη θεωρία ότι οι μελλοντικές γενιές θα έχουν περισσότερο ελεύθερο χρόνο, για κατανάλωση πολιτιστικού προϊόντος), μας απάντησε ότι με την πορεία και τον τρόπο ζωής γενικότερα που ακολουθούμε ως κοινωνία, ο χρόνος θα είναι πάντοτε πιεστικός και δε θα έχουμε ελεύθερο χρόνο.

Ο πολιτισμός και ο αθλητισμός συνυπάρχουν ακόμα και στις καπιταλιστικές κοινωνίες. Η ανάπτυξη τους είναι θέμα παράλληλων διαδικασιών.

Ο κ. Θεοχάρης έκλεισε τη συνομιλία μας, τονίζοντας ότι ο ρόλος της Τοπικής Αυτοδιοίκησης θα πρέπει να είναι πάντα διεκδικητικός, διότι μόνο έτσι θα μπορέσει να φτάσει στο επιθυμητό αποτέλεσμα και να αντεπεξέλθει στα αυξημένα καθήκοντά της.

« Μέτρον βίου το καλό οὐ το τοῦ χρόνου μῆκος »

Την αξία της ζωής τη μετράμε στην ομορφιά της και όχι στο μάκρος της.

ΠΛΟΥΤΑΡΧΟΣ

(Παραμυθ. Εἰς Απολ.)

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 8

ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΑ ΤΗΣ ΕΡΕΥΝΑΣ

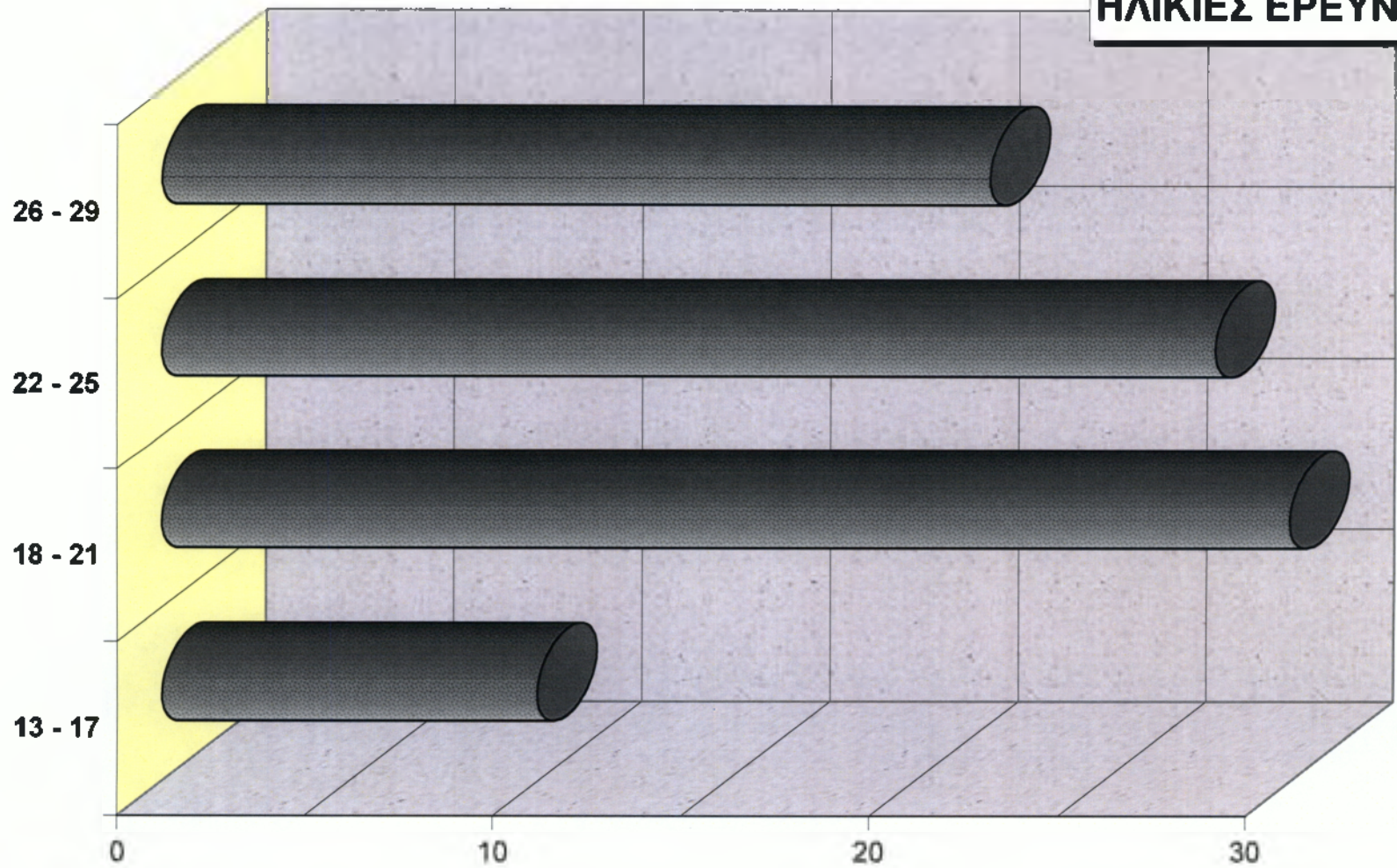
Στο κεφάλαιο αυτό θα προσπαθήσουμε να ερμηνεύσουμε τα αποτελέσματα της έρευνας που πραγματοποιήσαμε. Η γνώμη των ερωτηθέντων Νέων έχει ιδιαίτερη βαρύτητα για την κοινωνία και ειδικότερα για την πόλη της Νίκαιας. Γιατί αποτελούν ένα μεγάλο κομμάτι του πληθυσμού καθώς και την βάση για την ανάπτυξη της πόλης. Θα προβούμε καταδεικνύοντας με γραφικές απεικονίσεις τα αποτελέσματα της έρευνας, ώστε να προβούμε στα συμπεράσματα που αυτά μας οδηγούν.

Ξεκινώντας θα παρουσιάσουμε την ποικιλομορφία του δείγματος μας κατά ηλικίες και ιδιότητες για να γίνει κατανοητή η μορφολογία του. Στη συνέχεια θα εξετάσουμε που διαθέτουν τον ελεύθερο χρόνο τους οι Νέοι, κατόπιν θα προχωρήσουμε στην ουσία αυτής της έρευνας με τα αποτελέσματα για την ποιότητα – ποσότητα και γνώμη των Νέων για τις πολιτιστικές και αθλητικές δραστηριότητες / εκδηλώσεις του Δήμου. Και τέλος θα δούμε τις δικές τους ιδέες και προτάσεις για βελτιώσεις και δημιουργίας νέων χώρων, στα πλαίσια που εξετάζουμε, στα όρια του Δήμου.

Οι ηλικίες που συμμετείχαν στην έρευνα ήταν από 13 ετών έως 29 ετών. Ανήκουν και στα δύο φύλλα σε ποσοστό 50% (γράφημα 1).

	<i>ΑΡΙΘΜΟΣ</i>	<i>ΠΟΣΟΣΤΟ</i>
<i>ΑΝΔΡΕΣ</i>	45	50 %
<i>ΓΥΝΑΙΚΕΣ</i>	45	50 %

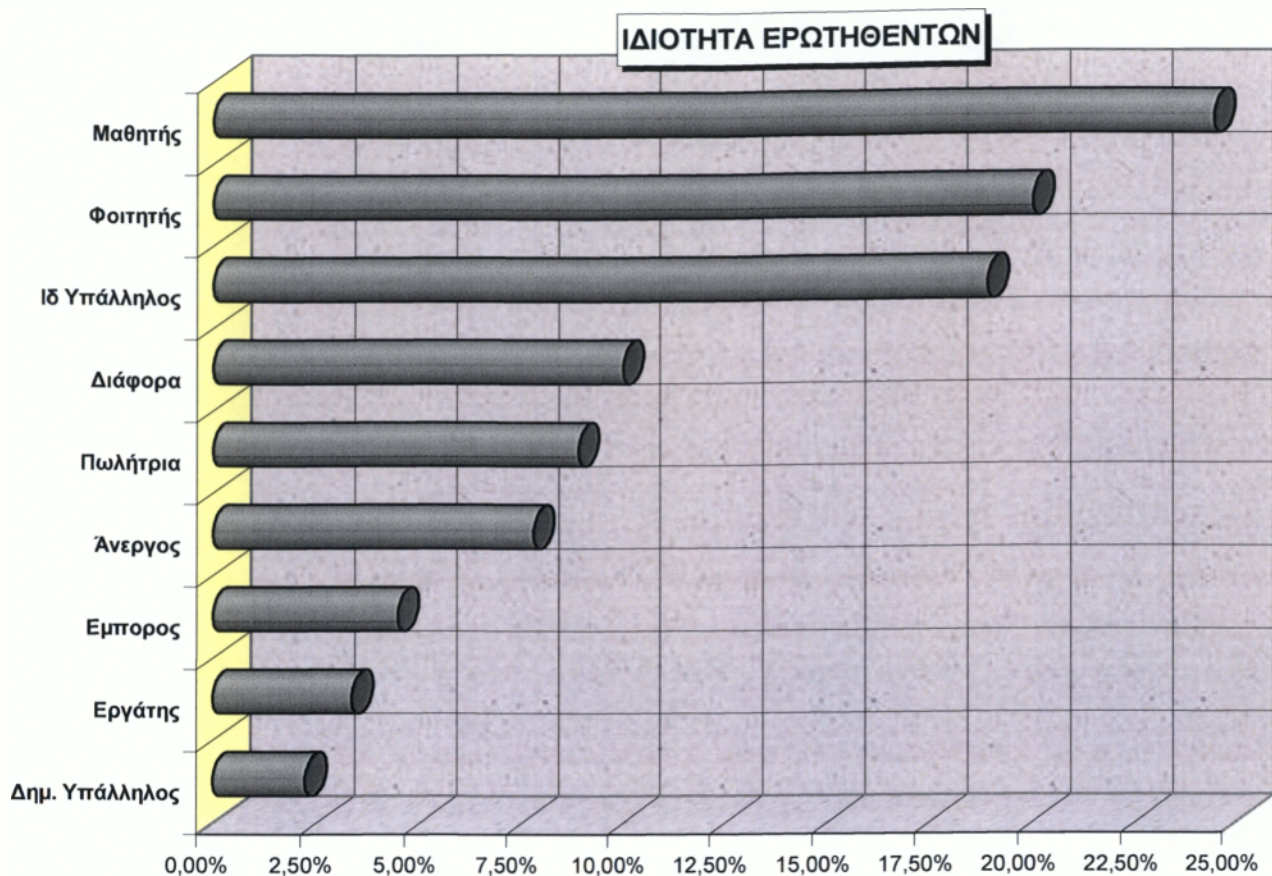
ΗΛΙΚΙΕΣ ΕΡΕΥΝΑΣ

	13 - 17	18 - 21	22 - 25	26 - 29
ΣΥΝΟΛΟ	10	30	28	22

ΓΡΑΦΗΜΑ 1

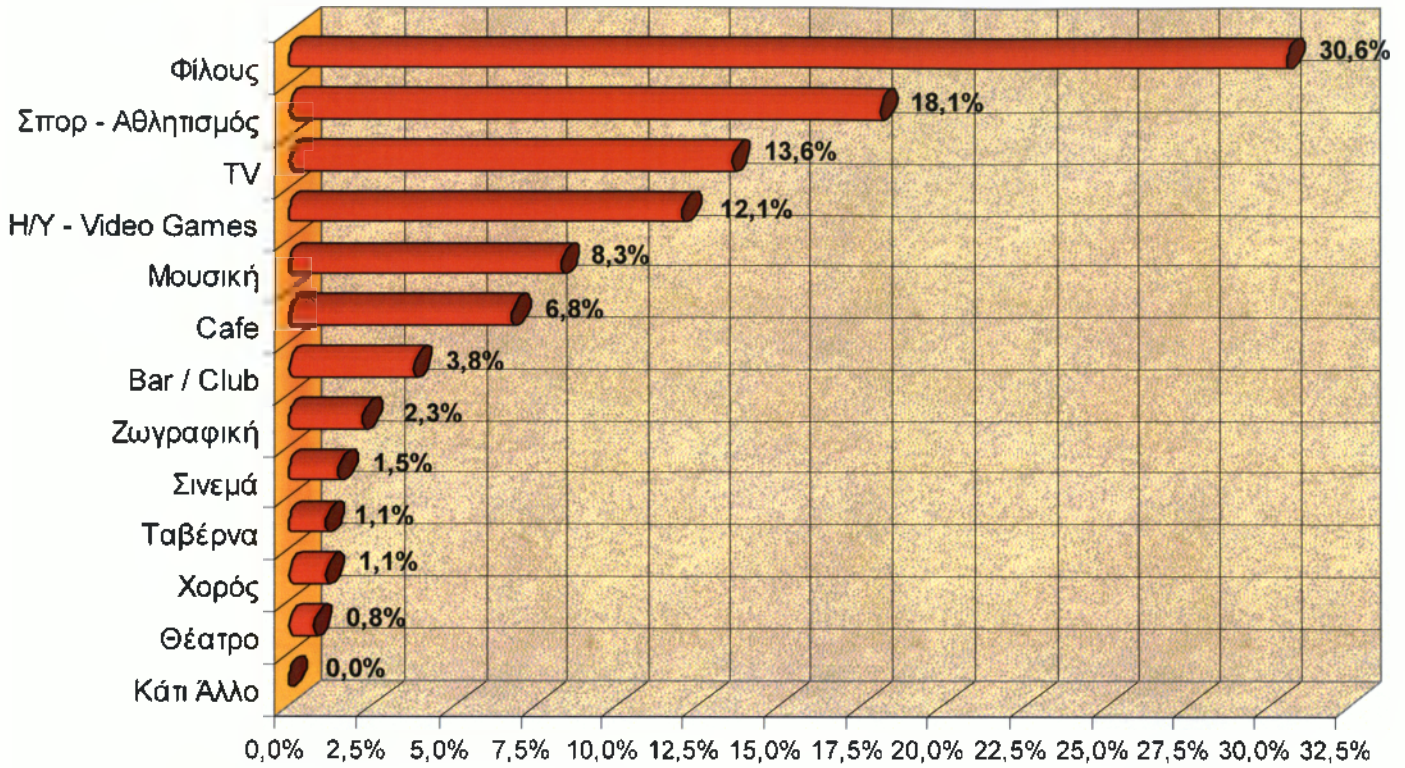
ΓΡΑΦΗΜΑ 2

Οι νέοι σήμερα περνάνε τον ελεύθερο χρόνο τους κυρίως με φίλους. Ασχολούνται με τον αθλητισμό σε δεύτερη επιλογή, παίζουν ή ασχολούνται με Η/Υ και τηλεόραση. Όπως φαίνεται στο (γράφημα 3). Κατηγοροποιώντας τις περιπτώσεις των απαντήσεων αυτών (γράφημα 4), με φίλους περνάνε τον περισσότερο χρόνο τους, στο σπίτι όπου ασχολούνται με Η/Υ ή βλέπουν TV, με αθλητισμό, στη συνέχεια με Τέχνες και τέλος έξω από το σπίτι με βόλτες για καφέ κ.λ.π.

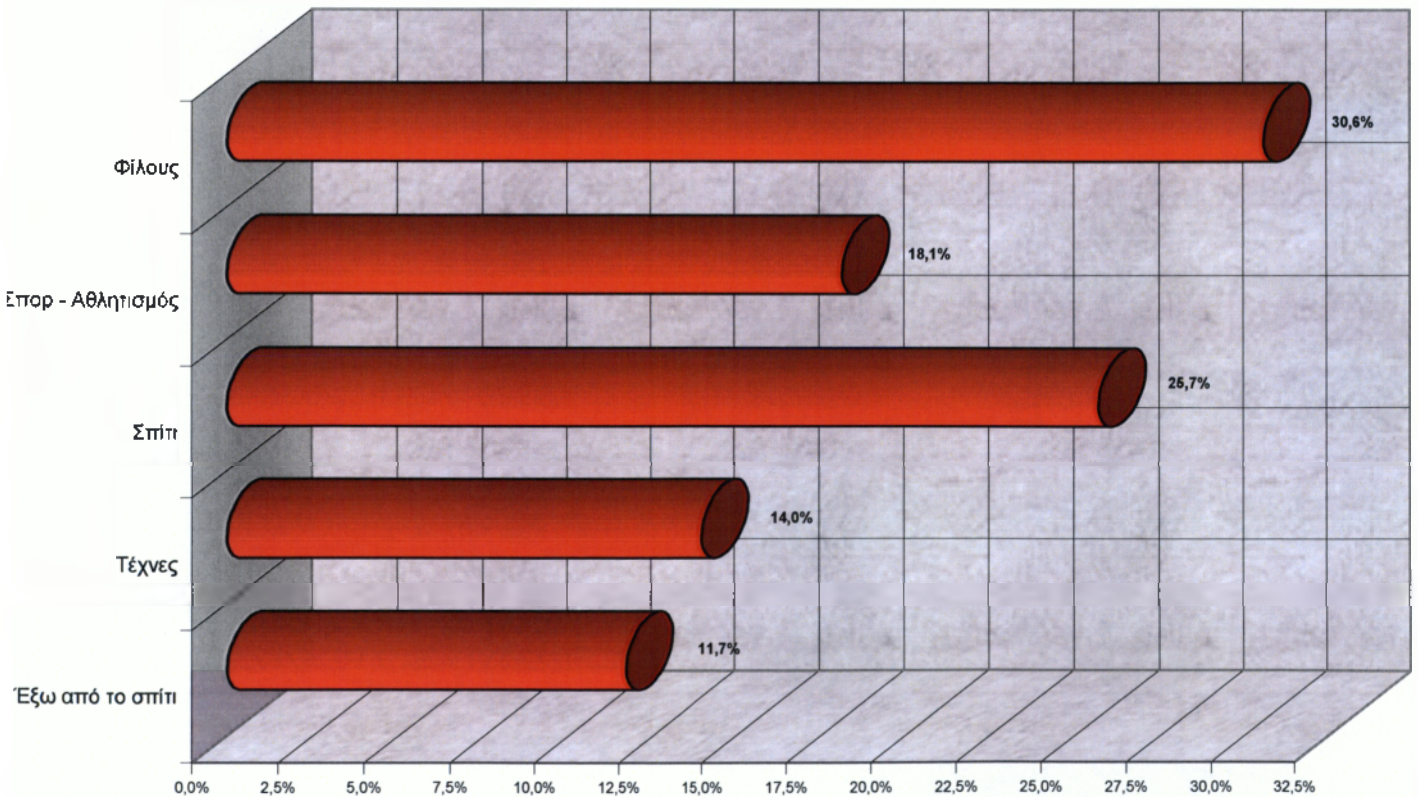
Από όλα τα παραπάνω αποδεικνύεται ότι οι νέοι έχουν περισσότερο ανάγκη για επικοινωνία με τους συνομήλικους τους και τους αρέσουν τα σπορ, ενώ η ενασχόληση τους με τις τέχνες είναι σε μικρά ποσοστά, στοιχείο ενδεικτικό του χαμηλού πολιτιστικού ενδιαφέροντος τους και της απαξίωσης του Πολιτισμού εκ μέρους τους, πράγμα που πρέπει να απασχολήσει σοβαρά το Δήμο και τους άλλους πολιτιστικούς φορείς της πόλης.

ΠΟΥ ΔΙΑΘΕΤΟΥΝ ΤΟΝ ΕΛΕΥΘΕΡΟ ΧΡΟΝΟ

ΓΡΑΦΗΜΑ 3

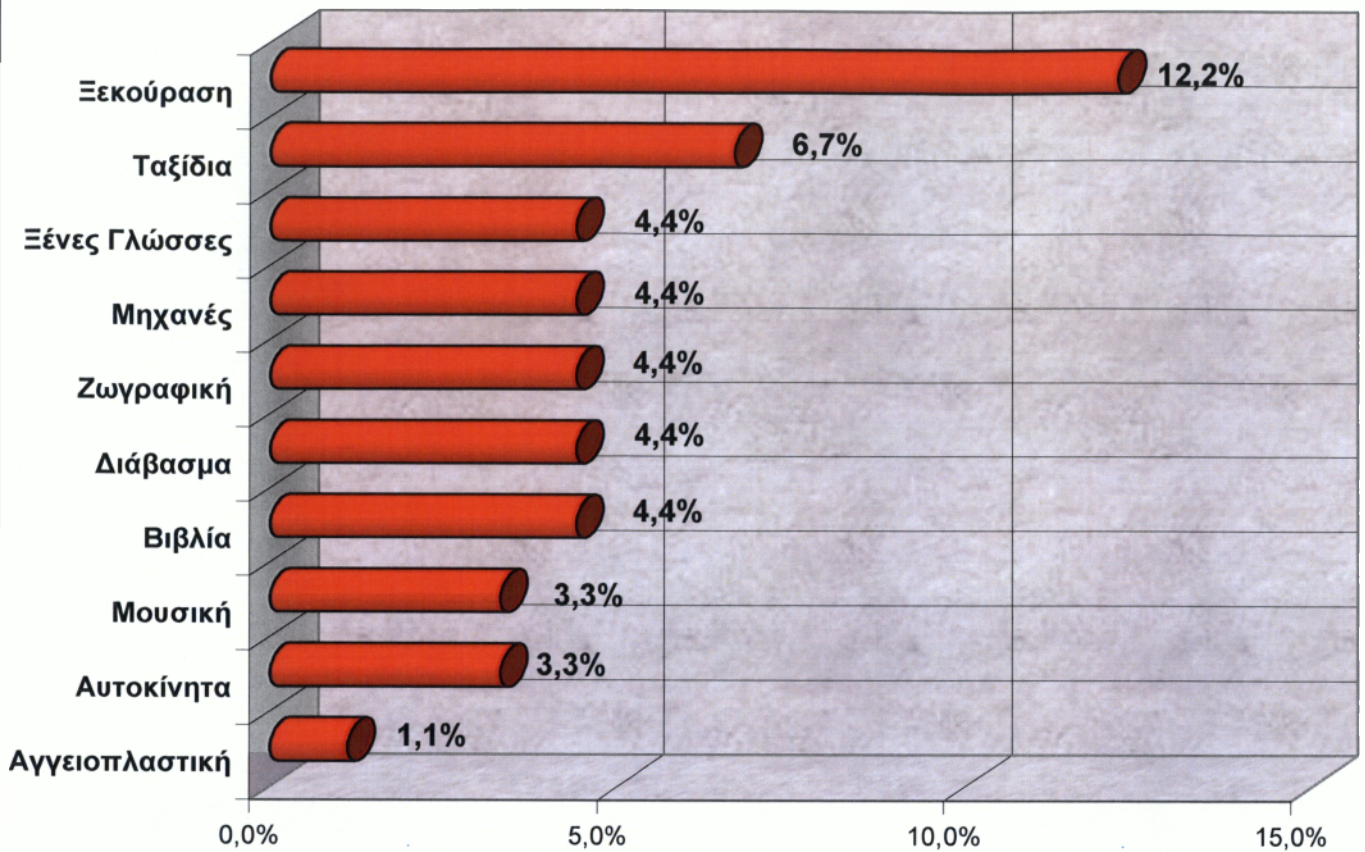

ΓΡΑΦΗΜΑ 4

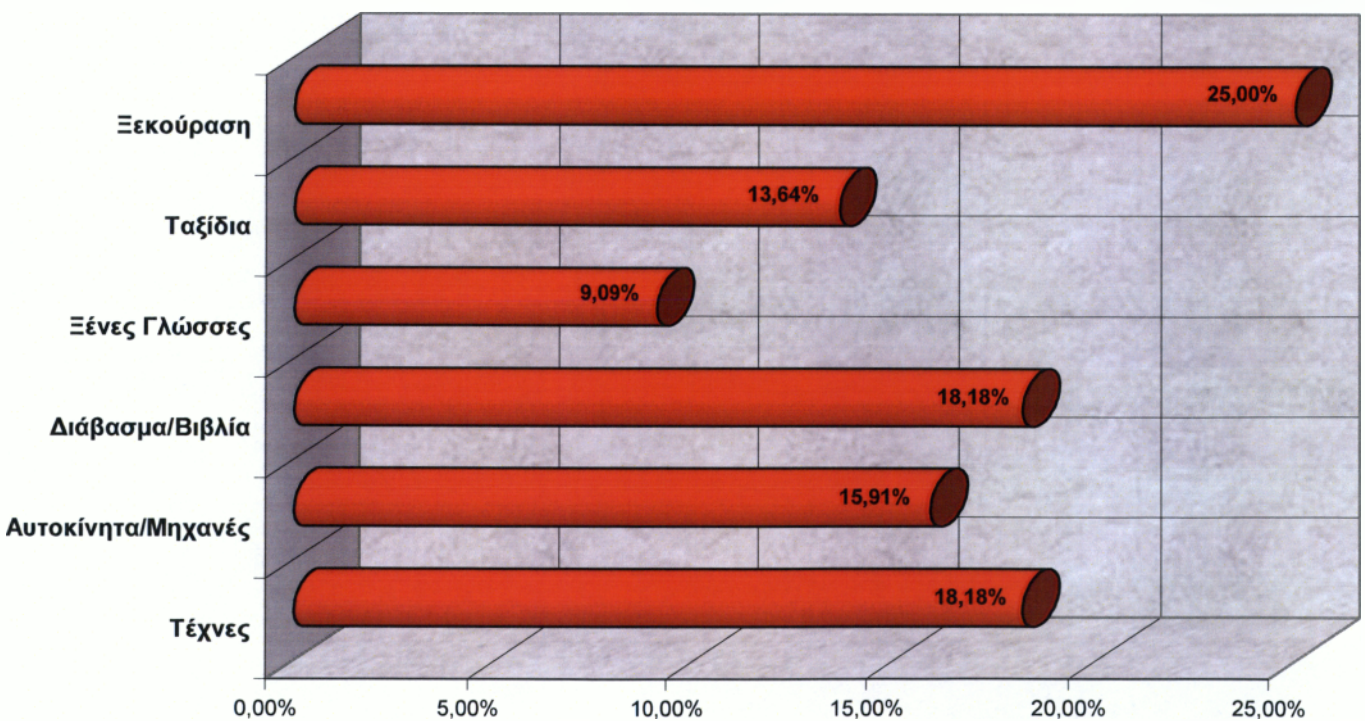

Το 51,1% των νέων απάντησε ότι, σε περίπτωση που θα είχαν περισσότερο ελεύθερο χρόνο, θα το διέθεταν κάπου αλλού, εκτός των παραπάνω περιπτώσεων. Ο τρόπος με τον οποίο διαμορφώθηκαν οι απαντήσεις απεικονίζεται στα γραφήματα 5 και 6.

Όπως είναι αντιληπτό, οι Τέχνες καλύπτουν ένα μικρό ποσοστό των ενδιαφερόντων των νέων, αποδεικνύοντας ότι οι Νέοι έχουν μια απόσταση, μια αποξένωση από την ενεργητική ή παθητική συμμετοχή στις Τέχνες. Ένα πρόβλημα που έχει απασχολήσει πολύ τους κοινωνιολόγους και άλλους διανοούμενους ως προς τη διερεύνηση των βαθύτερων αιτίων του. Οι αιτίες πηγάζουν, ασφαλώς και κατά κύριο λόγο, από την Ομάδα - οικογένεια, αλλά μέρος των ευθυνών διαχέονται και στη σχολική κοινότητα, την Τ.Α. και την κοινωνία γενικότερα, με τη δήθεν εκσυγχρονιστική διάθεση που καλλιεργεί, της αυτάρκειας και αυτονομίας, που όμως υποκρύπτει την πλάνη της αλλοτρίωσης και της αυτοπαγίδευσης του ατόμου στη μοναξιά του και τη μετατροπή του, τελικά, σε ένα ισοπεδωμένο και ακαλλιέργητο συναισθηματικά άτομο, το οποίο, εκτός από τη διάλυση του εαυτού του, επιφέρει και ένα ρήγμα στον κοινωνικό ιστό. Και τα πράγματα είναι τραγικά, όταν αυτοί οι άνθρωποι είναι νέοι !

ΓΡΑΦΗΜΑ 5

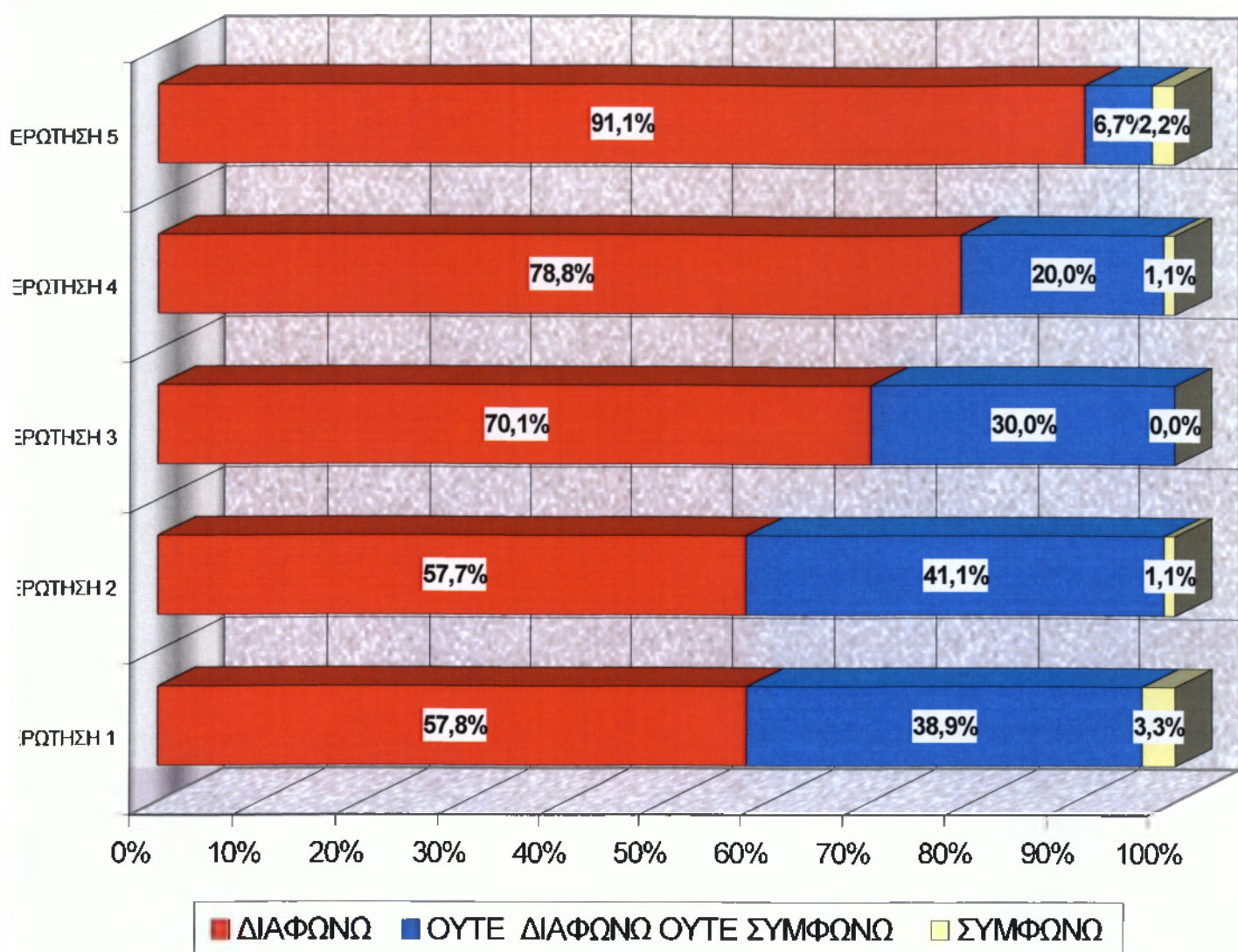
ΓΡΑΦΗΜΑ 6

Αυτό που μπορούμε να δούμε επίσης είναι ότι η ποσότητα των εκδηλώσεων – δραστηριοτήτων του Δήμου δεν επαρκούν (*γράφημα 7 ερωτ.1*). Η ποιότητα αυτών δεν είναι στα πρότυπα που επιθυμούν οι νέοι (*γράφημα 7 ερωτ.2*). Επίσης ο χρονικός καταμερισμός των εκδηλώσεων στη διάρκεια του έτους είναι εστιασμένος κατά την θερινή περίοδο με αποτέλεσμα να διαφωνούν σε μεγάλο βαθμό μ' αυτό περισσότερο από την ποιότητα ή την ποσότητα των εκδηλώσεων (*γράφημα 7 ερωτ.3*).

Μεγάλη μερίδα των ερωτηθέντων πιστεύει ότι δεν είναι κοντά στα ενδιαφέροντα του οι δραστηριότητες (*γράφημα 7 ερωτ.4*) και όπως βλέπουμε σχεδόν ομόφωνα να κρίνεται απαραίτητη η κατασκευή νέων χώρων (*γράφημα 7 ερωτ.5*).

Συνοψίζοντας μπορούμε να πούμε ότι η έλλειψη ενδιαφέροντος από τις πραγματοποιημένες εκδηλώσεις και σε συνάρτηση με την επικεντρωμένη χρονικά τέλεση τους στους ανοιχτούς χώρους του Δήμου, δημιουργεί την τάση για κατασκευή νέων χώρων κυρίως κλειστών.

ΓΡΑΦΗΜΑ 7

Ερώτηση 1: Ο Δήμος Νίκαιας διοργανώνει ικανοποιητικό αριθμό Πολιτιστικών δραστηριοτήτων και εκδηλώσεων στη διάρκεια του έτους

Ερώτηση 2: Είμαι ικανοποιημένος από την ποιότητα των Πολιτιστικών δραστηριοτήτων, εκδηλώσεων που διοργανώνει ο Δήμος

Ερώτηση 3: Ο χρονικός καταμερισμός των Πολιτιστικών δραστηριοτήτων και εκδηλώσεων του Δήμου στη διάρκεια του έτους είναι ο πιο ορθός

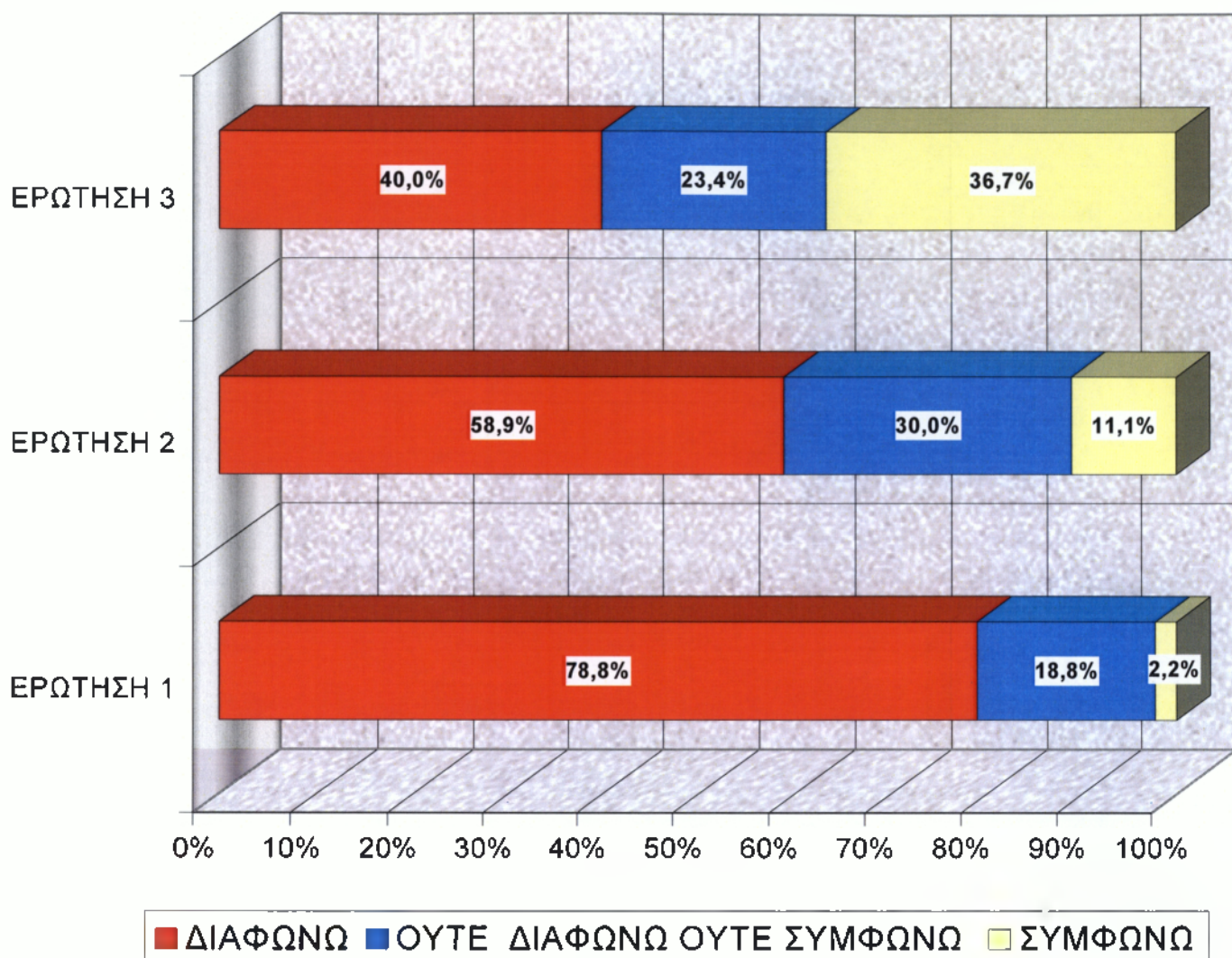
Ερώτηση 4: Οι Πολιτιστικές εκδηλώσεις, δραστηριότητες που διοργανώνει ο Δήμος ανταποκρίνονται στα ενδιαφέροντα μου

Ερώτηση 5: Οι διαθέσιμοι χώροι για Πολιτιστικές εκδηλώσεις, δραστηριότητες του Δήμου είναι επαρκείς.

Η συμμετοχή των νέων στις εκδηλώσεις είναι ελάχιστη (γράφημα 7) με αποτέλεσμα η απάντηση ειδικά για την ποιότητα να είναι αμφισβητήσιμη, μη έχοντας την απαιτούμενη εικόνα για την σωστή κρίση. Βέβαια σε όλα τα παραπάνω να τονίσουμε ότι δεν ευθύνεται πάντα η Τ.Α. άλλα πολλές φορές και η αποθαρρυντική στάση ή και η αδιαφορία των πολιτών για τα κοινά. Σαφώς και θα πρέπει να βρεθούν τρόποι από την πολιτεία για την αντιστροφή αυτού του κλίματος.

Οι χώροι για αθλητισμό στην πόλη της Νίκαιας (γράφημα 8 ερώτηση 1), δεν επαρκούν, διότι οι νέοι πιστεύουν ότι δεν μπορούν να βρουν χώρο για ελεύθερη άσκηση (γράφημα 8 ερώτηση 2), οπότε κρίνουν επιτακτική την ανάγκη για νέους χώρους, ελεύθερους για το κοινό που να μη δεσμεύονται από τη σωματειακή δραστηριότητα. Αν αναλογιστούμε ότι τα γήπεδα/στάδια που υπάρχουν στη πόλη τα εκμεταλλεύονται από ομάδες (4 ποδοσφαιρικά γήπεδα εκ των οποίων τα 2 για Ιωνικό και Προοδευτική και τα άλλα δυο για ομάδες, καθώς και 3 κλειστά μπάσκετ). Στην ερώτηση 3 δείχνει τα παραπάνω, ότι είναι περισσότερο θέμα έλλειψης χώρων παρά θέμα εγγύτητας. Άρα, η δέσμευση των αθλητικών χώρων από Σωματεία – Ομάδες αποτελεί σοβαρότατο εμπόδιο για την ελεύθερη άθληση των νέων και αποτρεπτικό παράγοντα γι' αυτούς.

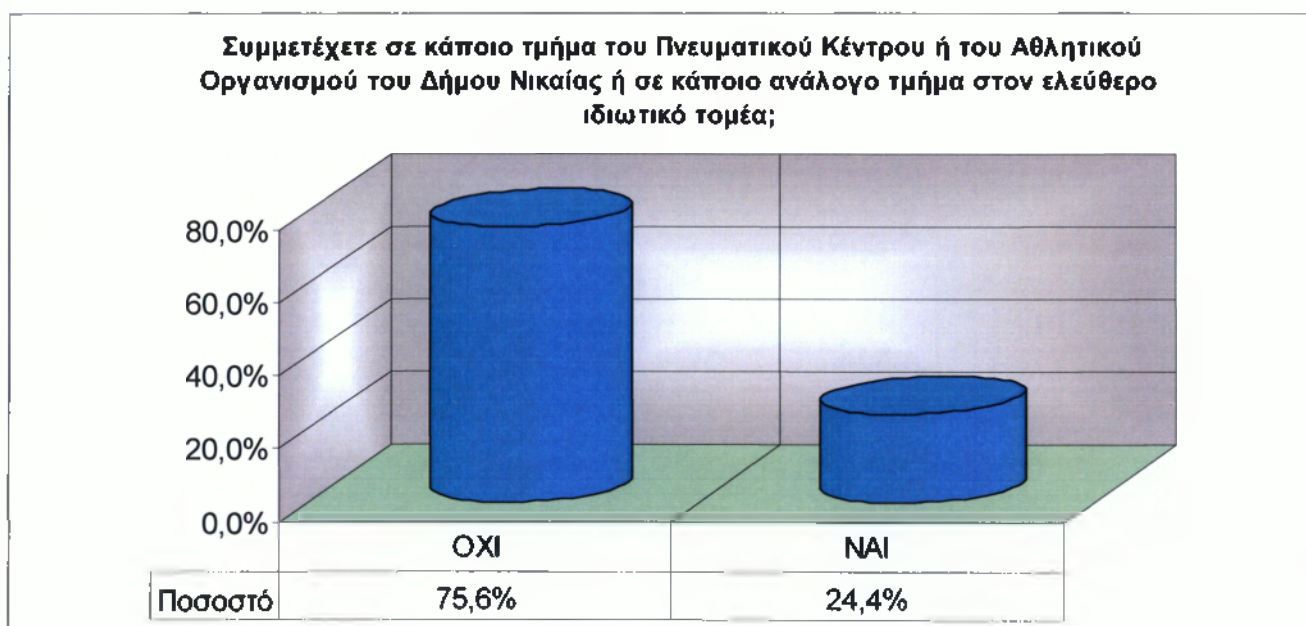
ΓΡΑΦΗΜΑ 8

Ερώτηση 1: Οι χώροι του Δήμου για τις Αθλητικές δραστηριότητες, εκδηλώσεις είναι επαρκείς

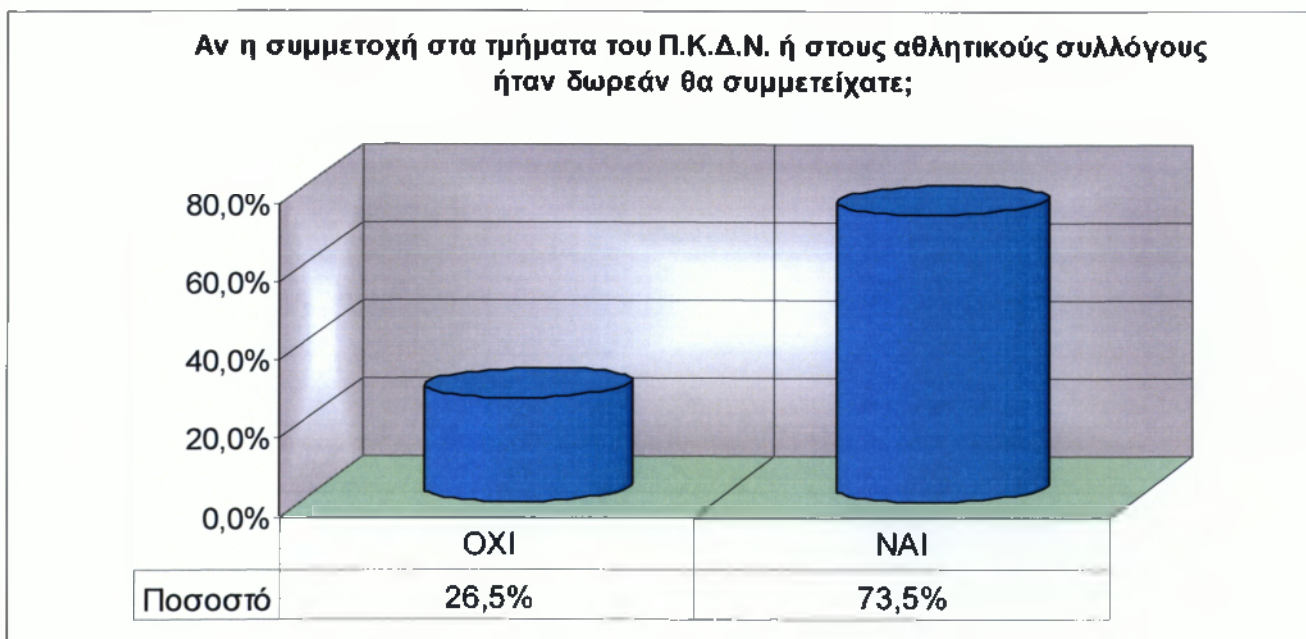
Ερώτηση 2: Πιστεύω ότι με ευκολία μπορώ να βρω χώρο για ελεύθερη Αθλητική άσκηση

Ερώτηση 3: Η πρόσβαση στους χώρους των εκδηλώσεων από την κατοικία μου είναι εύκολη

Ας εξετάσουμε τη συμμετοχή και πληροφόρηση των Νέων για τις δραστηριότητες του Πολιτισμού και Αθλητισμού. Ο ένας στους τέσσερις συμμετέχει σε κάποιο σχετικό τμήμα του Δήμου ή του ιδιωτικού τομέα (γράφημα 9). Και σε συνάρτηση με την περίπτωση της δωρεάν συμμετοχής η έρευνα δείχνει ότι για πολλούς είναι οικονομικό το πρόβλημα της μη ενασχόλησής τους (γράφημα 10). Επομένως, θεωρείται επιτακτική η ανάγκη της δωρεάν παροχής των υπηρεσιών του Π.Κ.Δ.Ν. και του Α.Ο.Δ.Ν. ή τουλάχιστον η μείωση της μηνιαίας εισφοράς των συμμετεχόντων.

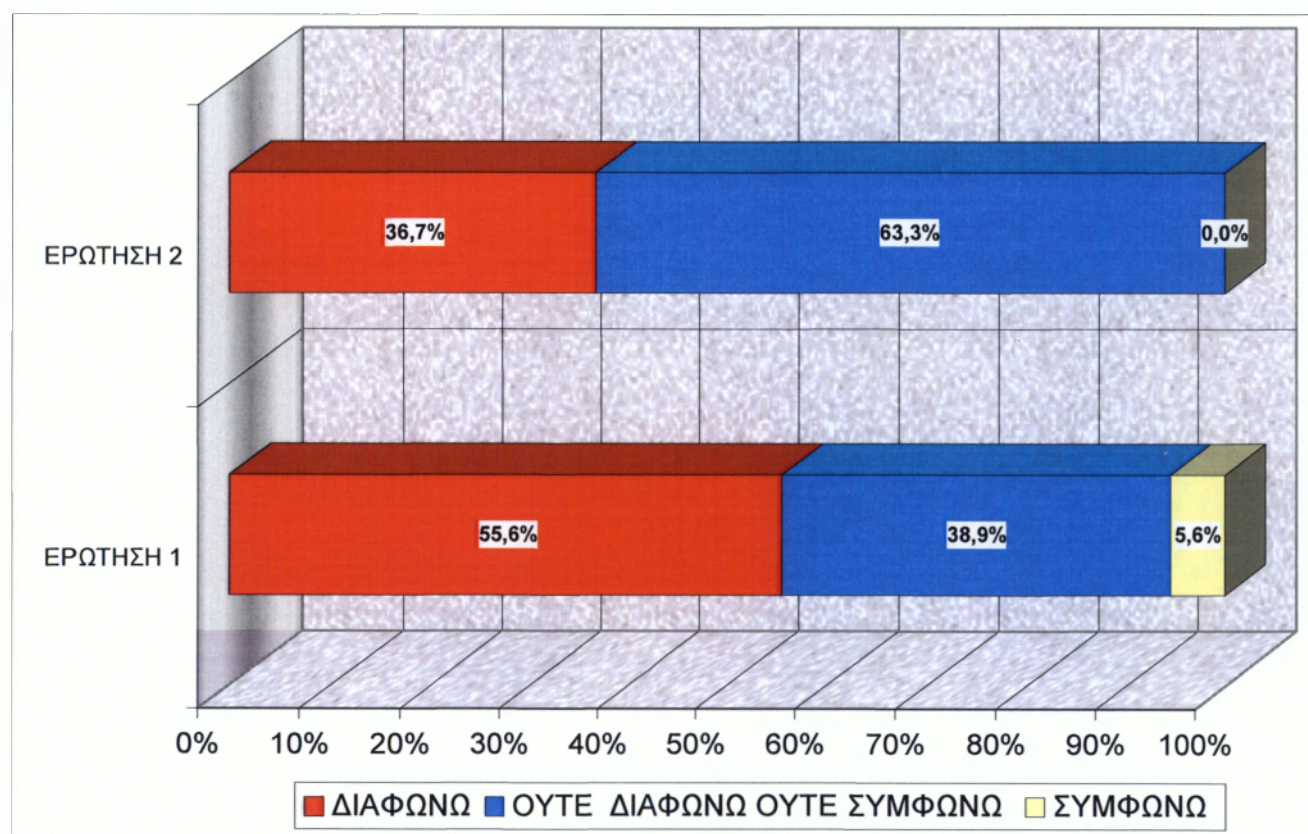
ΓΡΑΦΗΜΑ 9

ΓΡΑΦΗΜΑ 10

Οι νέοι πιστεύουν ότι ο Δήμος , κατά κύριο λόγο, δεν ενδιαφέρεται και δεν προσπαθεί σε ικανοποιητικό βαθμό να αυξήσει την συμμετοχή των νέων στις Πολιτιστικές και Αθλητικές δραστηριότητες (γράφημα 11 ερωτ.1). Παρόλο που λειτουργεί Πνευματικό Κέντρο και Αθλητικός Οργανισμός, με αρκετή ομολογουμένως συμμετοχή σε κάποια τμήματά τους, όπως θα δούμε παρακάτω , όμως η πληροφόρηση προς τους πολίτες για αυτές τις λειτουργίες δεν είναι αποδοτική ή οργανωμένη. (Κατά τη διεξαγωγή της έρευνας υπήρχαν ερωτώμενοι που δε γνώριζαν την ύπαρξη του Π.Κ.Δ.Ν. ή και του Α.Ο.Δ.Ν. και σ' αυτό, ασφαλώς, μερίδιο της ευθύνης έχουν και οι ίδιοι).

ΓΡΑΦΗΜΑ 11

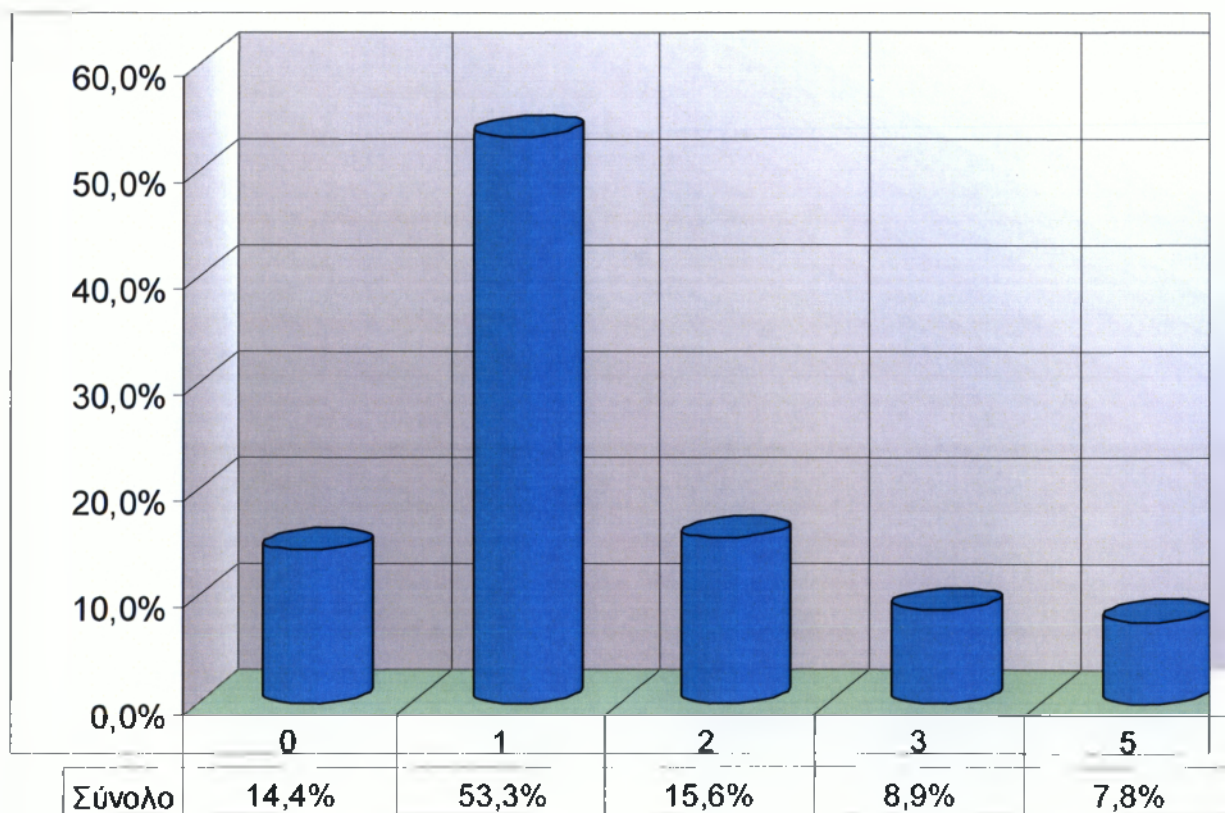
Ερώτηση 1: Ο Δήμος προσπαθεί σε ικανοποιητικό βαθμό να αυξήσει την συμμετοχή των νέων, στις Πολιτιστικές και Αθλητικές δραστηριότητες

Ερώτηση 2: Το σχολείο σήμερα προάγει σε ικανοποιητικό βαθμό την Πολιτιστική και Αθλητική παιδεία των νέων

Όσον αφορά την παρεχόμενη σχετικά με αυτά τα θέματα, παιδεία από πλευράς εκπαίδευσης (γράφημα 11 ερωτ. 2) παρόλο που δε συμφωνεί κανείς ότι το σχολείο προάγει σε ικανοποιητικό βαθμό την Πολιτιστική και Αθλητική

παιδεία, υπάρχει μια πιο θετική τάση σε σχέση με το έργο τη Τ.Α. σ' αυτόν το τομέα. Επομένως, το εκπαιδευτικό σύστημα οφείλει αφ' ενός να παρέχει ελεύθερο χρόνο στους νέους, αφ' ετέρου να διοργανώνει πολιτιστικές εκδηλώσεις – μεμονωμένες ή στο πλαίσιο προγραμμάτων – με κύριο σκοπό την ευαισθητοποίηση των μαθητών και την καλλιέργεια της πολιτιστικής τους συνείδησης.

Σε συνέχεια των παραπάνω, βλέποντας το *γράφημα 12* διαπιστώνουμε, ότι η συμμετοχή – παρακολούθηση Πολιτιστικών και Αθλητικών εκδηλώσεων είναι μηδαμινή, μόλις το 16,7% παρακολουθεί από τρεις εκδηλώσεις και πάνω κατά την διάρκεια του έτους. Ενώ το 53,3% μόλις μία. Ο ένας στους τρεις περίπου παρακολουθεί περισσότερες από μία εκδηλώσεις στην διάρκεια του έτους.

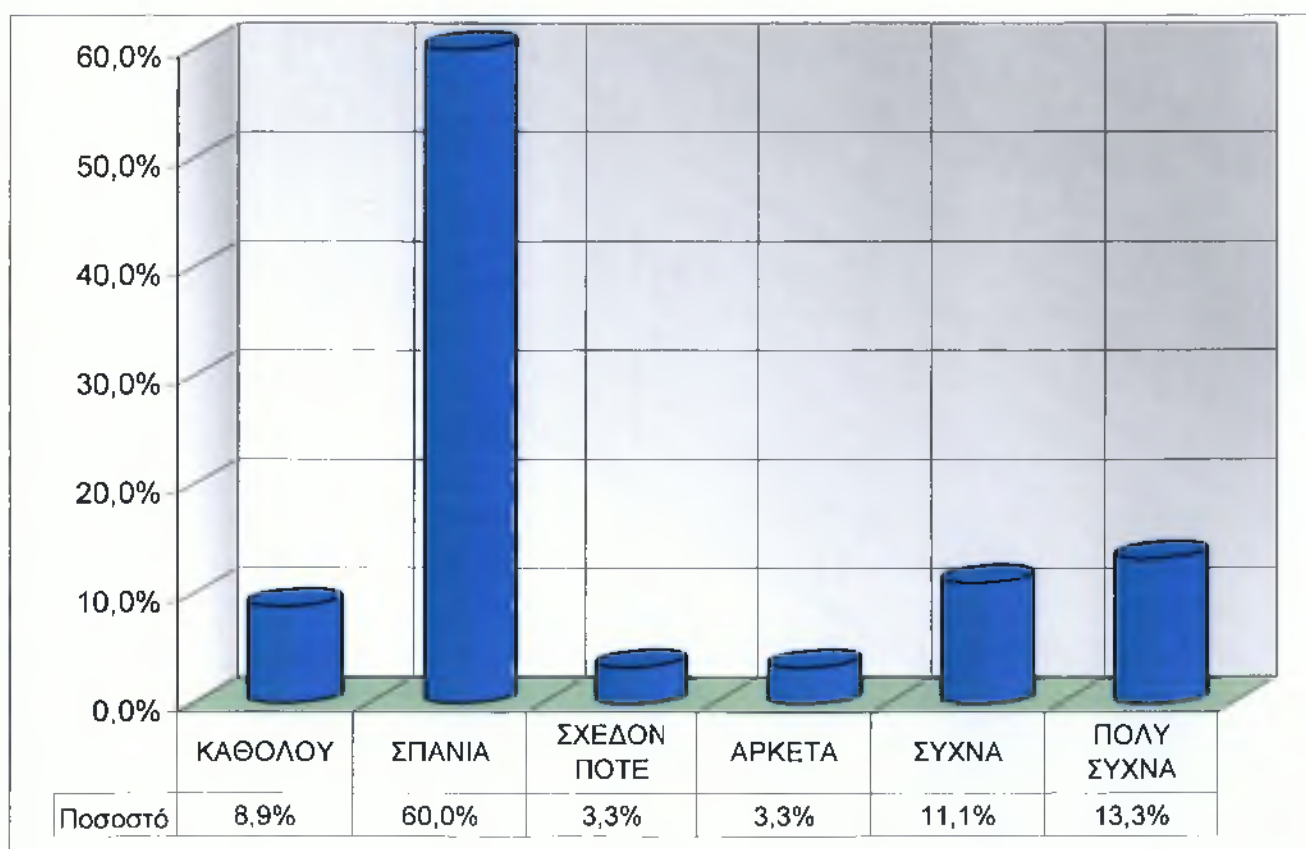

ΓΡΑΦΗΜΑ 12

Γράφημα 12: Πόσες Αθλητικές & Πολιτιστικές εκδηλώσεις / δραστηριότητες παρακολουθείτε στη πόλη κατά τη διάρκεια του έτους;

Σε συνάρτηση του γραφήματος 12 η συχνότητα λήψης πληροφόρησης για τις εκδηλώσεις είναι σε πολύ χαμηλά επίπεδα με το 60% να ενημερώνετε σπάνια (γράφημα 13). Η αδιαφορία από πλευράς πολιτών ή και η αναποτελεσματική προσπάθεια διαφήμισης των εκδηλώσεων από το Δήμο οδηγούν σε αυτά τα χαμηλά επίπεδα. Στο συγκεκριμένο θέμα, πρέπει να επισημάνουμε ότι σε οποιαδήποτε θετική ενέργεια – δραστηριότητα από τη μεριά της Τ.Α. αν δεν τύχει της σωστής προβολής και διαφήμισης είναι αποτυχημένη ή καταδικασμένη να περάσει αδιάφορα και χωρίς την απαιτούμενη προσοχή και συμμετοχή των πολιτών, δημιουργώντας την εντύπωση ότι ο Δήμος δεν προσφέρει αυτά που θα έπρεπε. Η πληροφόρηση είναι μάλλον περιστασιακή και όχι συστηματική αφού μόνο το ένα τέταρτο δείχνει επαρκώς ενημερωμένο.

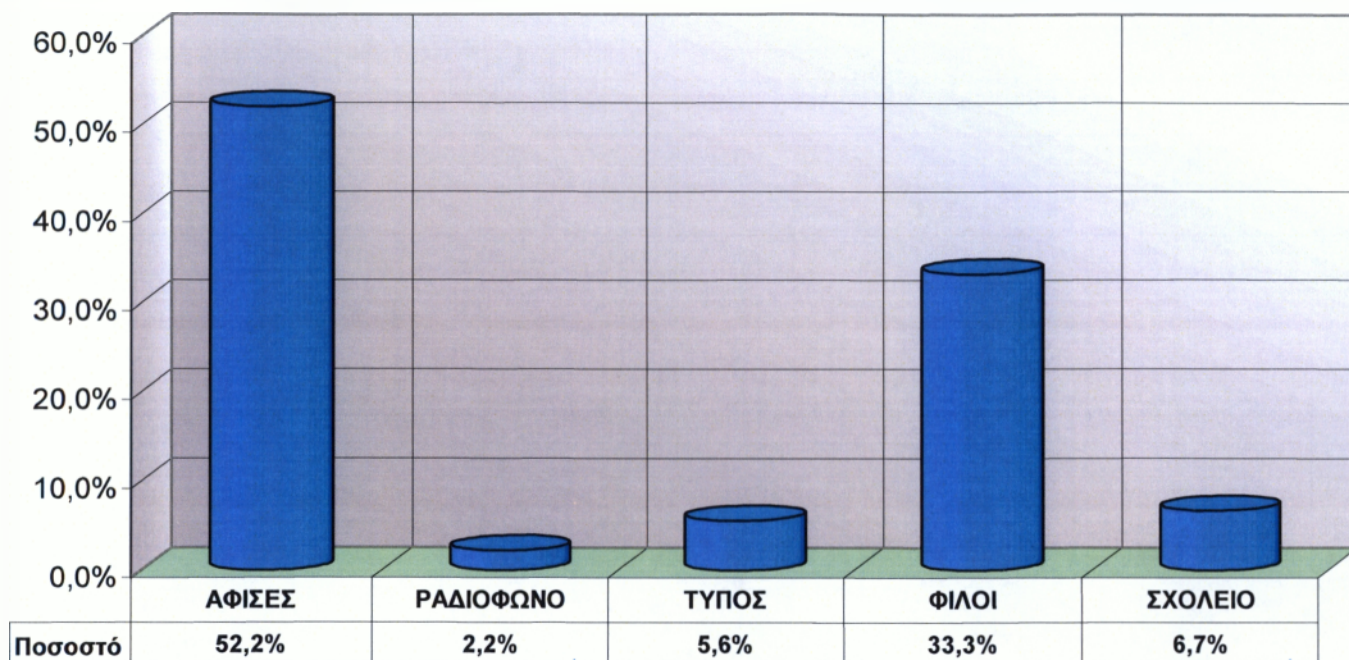

ΓΡΑΦΗΜΑ 13

Γράφημα 13: Πόσο συχνά λαμβάνετε πληροφόρηση για τις εκδηλώσεις που διοργανώνει ο Δήμος;

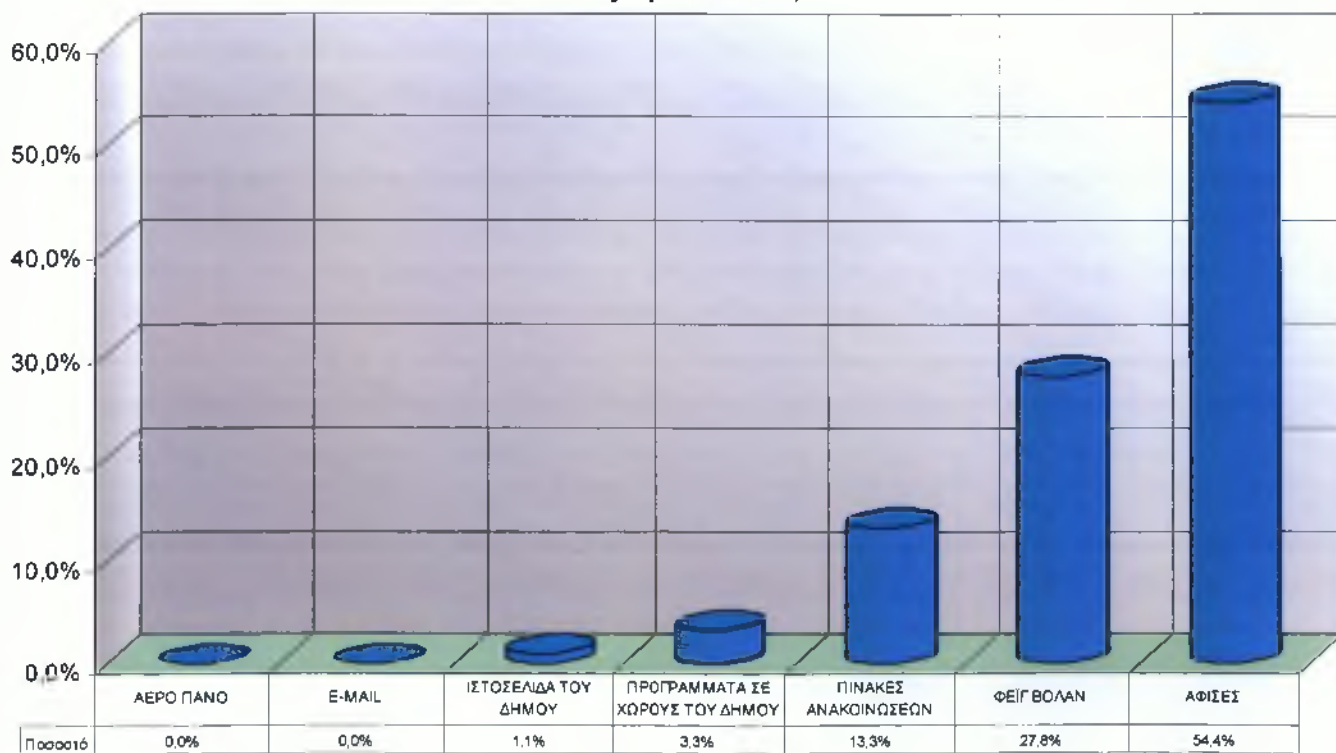
Στα γραφήματα 14 και 15 βλέπουμε ότι ο τρόπος που πληροφορούνται με τον τρόπο που θα θέλανε να πληροφορούνται συμπίπτει με 52,2% και 54,4% στις Αφίσες.

Ποιος είναι ο κυριότερος τρόπος με τον οποίο πληροφορήστε τις εκδηλώσεις :

ΓΡΑΦΗΜΑ 14

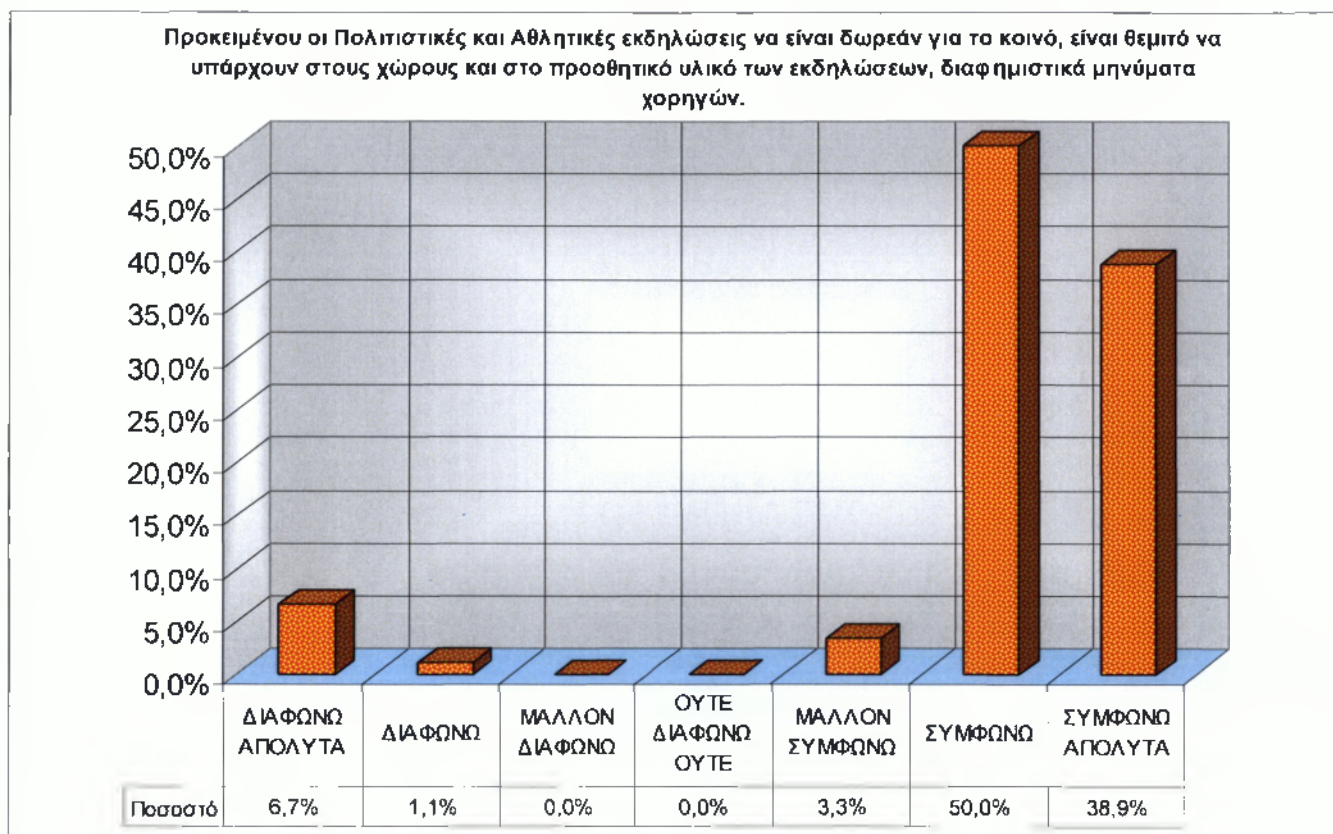
Ποιος νομίζετε ότι θα ήταν ο καλύτερος τρόπος ενημέρωσης / πληροφόρησης για εσάς προσωπικά;

ΓΡΑΦΗΜΑ 15

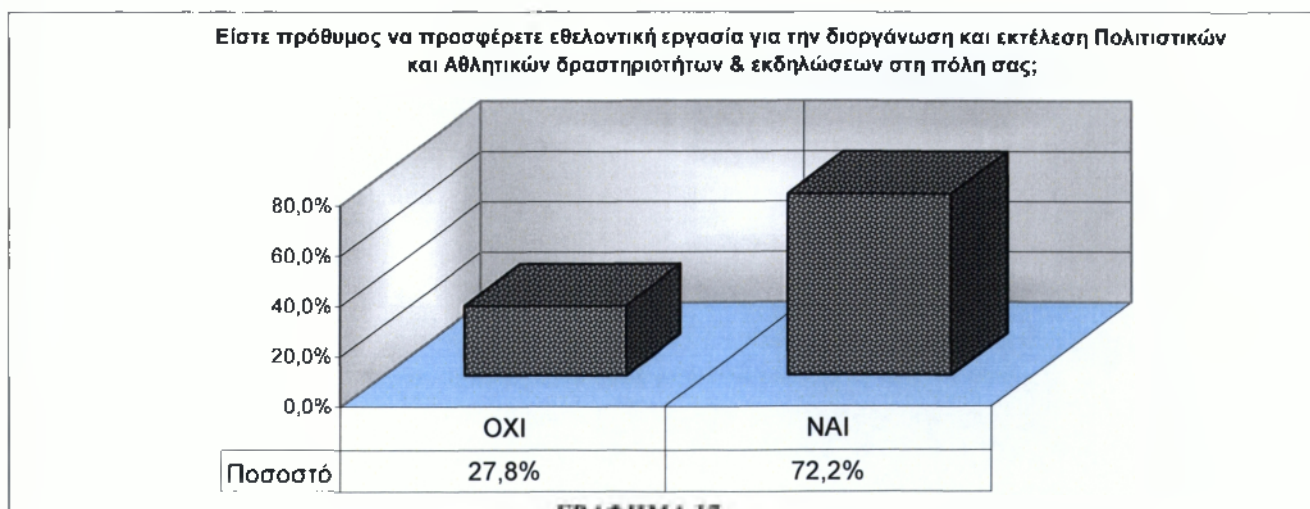
Διαπιστώνουμε ότι το internet δεν είναι ακόμα διαδεδομένο. Προτιμούν «παραδοσιακότερους» τρόπους, πιο διαδεδομένους. Οι τρόποι αυτοί όμως δεν προσφέρουν συστηματική ενημέρωση και έχουν το μειονέκτημα του μεγάλου κόστους για κάθε εκδήλωση και την ρύπανσης της πόλης. Υπάρχει ανάγκη για πιο αποδοτικά κανάλια επικοινωνίας, που να είναι πιο οικονομικά και πιο συχνά ώστε να προσφέρουν συστηματική και ουσιαστική ενημέρωση.

Παρακάτω βλέπουμε ότι επιδοκιμάζουν τον θεσμό της χορηγίας. (γράφημα 16)

ΓΡΑΦΗΜΑ 16

Το γράφημα 17 δείχνει ότι είναι πρόθυμοι να συμμετέχουν με εθελοντική εργασία για την διοργάνωση εκδηλώσεων.

ΓΡΑΦΗΜΑ 17

Τα δύο αυτά γραφήματα δείχνουν μια σύγχρονη τάση σκέψης, δηλαδή να στηρίζουν οικονομικά οι εταιρείες, αλλά να υπάρχει και η βοήθεια (εθελοντική εργασία) για να είναι δωρεάν για όλους οι εκδηλώσεις / δραστηριότητες. Η εθελοντική συμμετοχή δείχνει την επιθυμία των νέων για συλλογική προσφορά και συμμετοχή, αλλά και διάθεση για επικοινωνία, στοιχεία βασικά, πάνω στα οποία μπορεί να στηριχτεί μια προσπάθεια καλλιέργειας ή ενδυνάμωσης της βούλησης των νέων για ασχολία τους με θέματα Πολιτισμού και Αθλητισμού.

Επίσης, χάρη στον εθελοντισμό και τη θέληση για επικοινωνία, μπορεί να επιτευχθεί η προσέλκυση του κοινού σε μεγαλύτερο βαθμό στις εκδηλώσεις και έτσι, αυτές να έχουν χαμηλότερο κόστος και καλύτερο ποιοτικό αποτέλεσμα για την παραπέρα ανάπτυξη του πολιτιστικού αισθήματος των πολιτών.

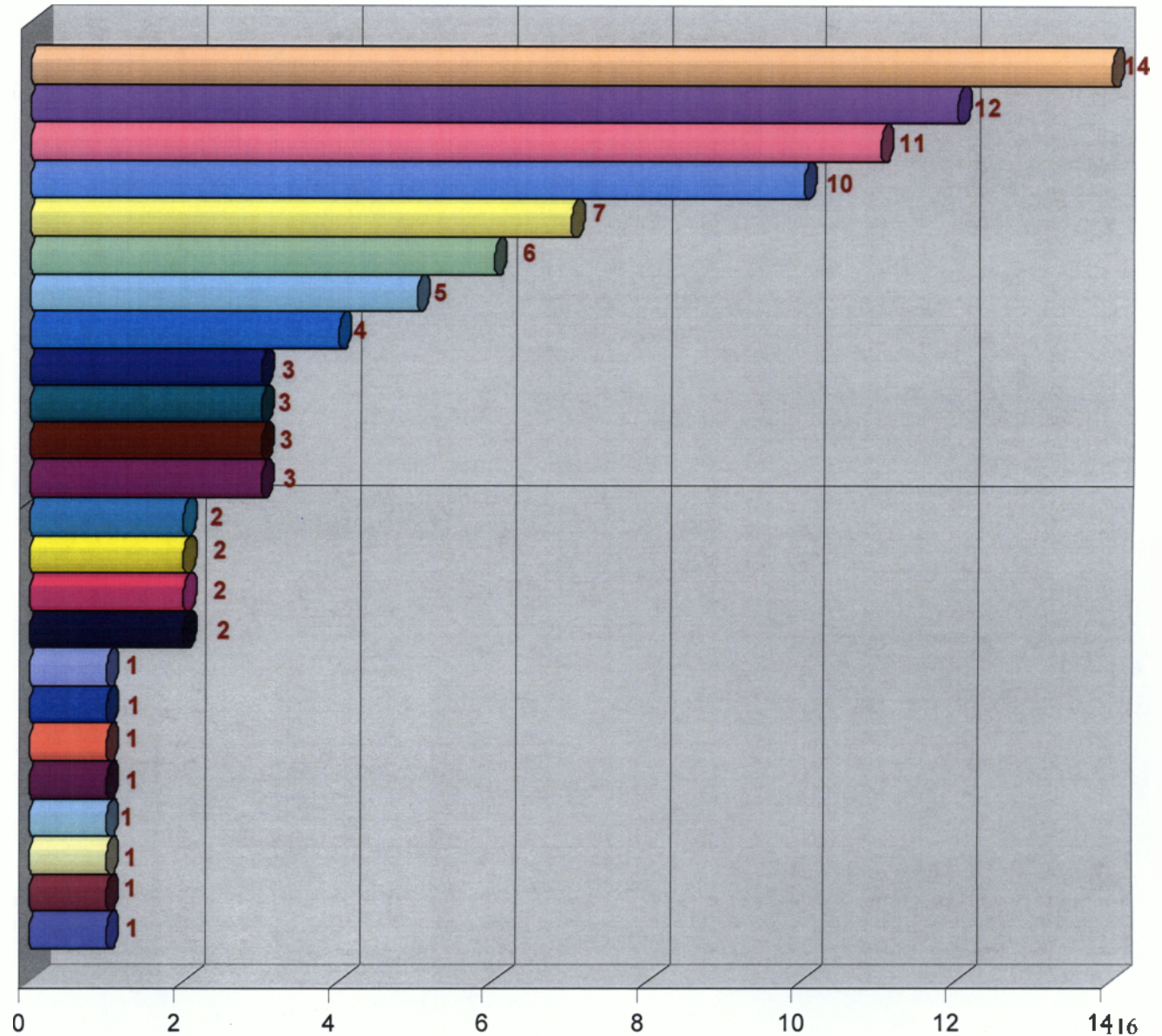
Στα παρακάτω δύο γραφήματα (*γραφ. 18 και 19*) βλέπουμε τις προτεινόμενες βελτιώσεις στους υπάρχοντες χώρους και την κατασκευή νέων. Οι Αθλητικές εγκαταστάσεις έρχονται πρώτες στη βελτίωση και στην κατασκευή νέων χώρων. Οι χώροι πολιτισμού που πρέπει να δημιουργηθούν δείχνουν την ανάγκη για τη θέσπιση ανάλογων υπηρεσιών, αλλά και την ενημέρωση που δε φτάνει σωστά στους πολίτες, αφού αρκετοί από τους προτεινόμενους χώρους υπάρχουν ήδη και αυτοί δεν το γνωρίζουν.

Είναι, δηλαδή, χαρακτηριστικό το αποτέλεσμα ότι κάποιοι νέοι ζητούν την ίδρυση Ωδείου, κινηματογράφου, χώρου για P/C ,κολυμβητηρίου, Δημοτικής Βιβλιοθήκης, πράγμα που αποδεικνύει τόσο την αδιαφορία των ίδιων, όσο και την αναποτελεσματική ενημέρωση εκ μέρους των Δημοτικών φορέων.

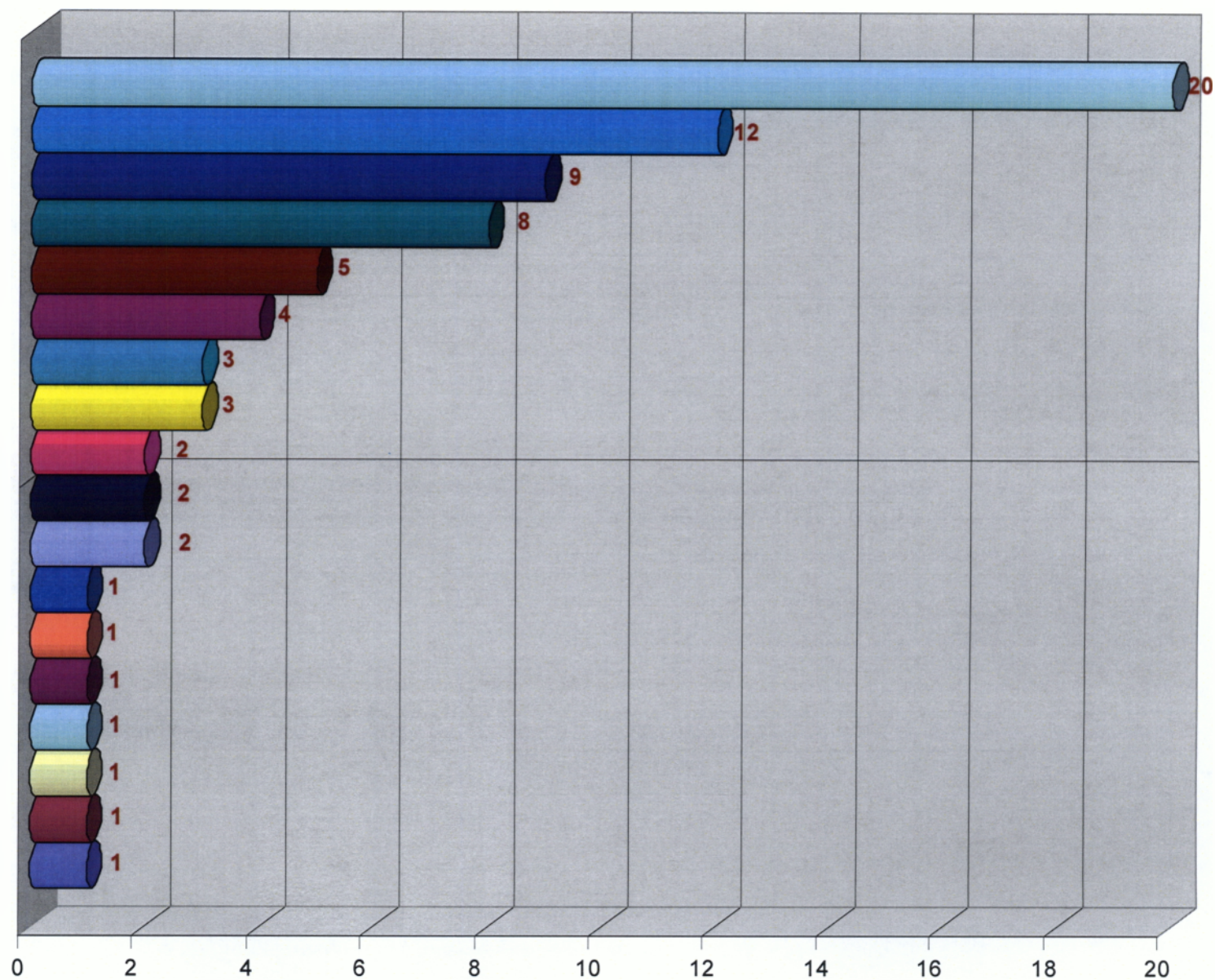
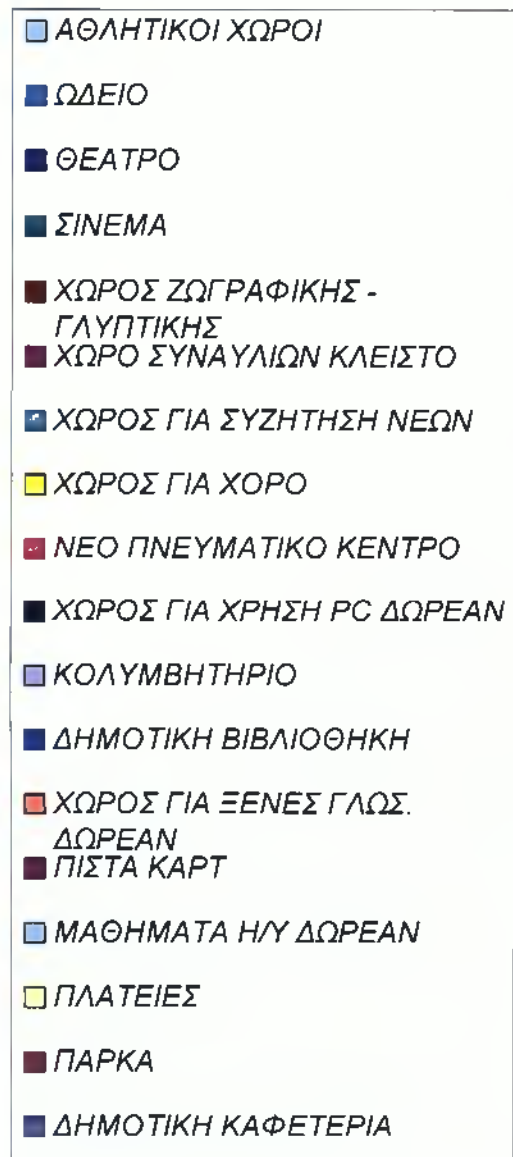
ΒΕΛΤΙΩΣΕΙΣ ΧΩΡΩΝ

- ΑΝΑΚΑΙΝΙΣΗ ΠΛΑΤΩΝ
- ΦΩΤΙΣΜΟΣ ΓΗΠΕΔΩΝ - ΧΩΡΩΝ
- ΓΕΝΙΚΗ ΑΝΑΚΑΙΝΙΣΗ ΤΩΝ ΧΩΡΩΝ
- ΔΙΑΦΗΜΙΣΗ ΤΩΝ ΧΩΡΩΝ ΤΟΥ ΔΗΜΟΥ
- ΚΑΘΑΡΙΟΤΗΤΑ ΧΩΡΩΝ
- ΡΥΘΜΙΖΟΜΕΝΕΣ ΝΕΕΣ ΜΠΑΣΚΕΤΕΣ
- ΖΕΣΤΟ ΝΕΡΟ ΣΤΟΝ ΠΛΑΤΩΝ
- ΑΝΑΚΑΙΝΙΣΗ ΚΗΠΟΘΕΑΤΡΟ
- ΑΞΙΟΠΟΙΗΣΗ ΚΗΠΟΘΕΑΤΡΟΥ
- ΛΕΩΦΟΡΕΙΑ ΓΙΑ ΤΟΥΣ ΧΩΡΟΥΣ
- ΑΙΣΘΗΤΙΚΗ ΑΝΑΒΑΘΜΙΣΗ ΧΩΡΩΝ
- ΕΛΕΥΘΕΡΟ ΩΡΑΡΙΟ ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΗΣ
- ΠΑΡΟΥΣΙΑ ΓΙΑΤΡΩΝ - ΦΥΛΑΚΩΝ
- ΠΡΑΣΙΝΟ ΣΤΟΥΣ ΧΩΡΟΥΣ
- ΕΛΕΥΘΕΡΟΙ ΧΩΡΟΙ
- ΓΡΑΣΙΔΙ ΣΤΑ ΓΗΠΕΔΑ
- ΧΩΡΟΙ ΠΟΔΗΛΑΤΟΥ
- ΔΙΑΜΟΡΦΩΣΗ ΠΛΑΤΕΙΩΝ ΓΙΑ ΕΚΔΗΛΩΣΕΙΣ
- ΑΞΙΟΠΟΙΗΣΗ ΜΗΧ. ΚΑΛΛΙΕΡΓΕΙΑΣ
- ΑΞΙΟΠΟΙΗΣΗ ΠΛΑΤΕΙΩΝ
- ΑΞΙΟΠΟΙΗΣΗ ΠΛΑΤΩΝ
- ΕΥΚΟΛΗ ΜΕΤΑΚΙΝΗΣΗ ΣΤΗΝ ΑΡΣΗ ΒΑΡΩΝ
- ΘΕΡΜΑΝΣΗ ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΗΣ
- ΑΝΑΚΑΙΝΙΣΗ ΚΑΤΡΑΚΕΙΟ

ΚΑΤΑΣΚΕΥΗ ΧΩΡΩΝ

Βουλευόνου μέν βραδέως, ἑπιτέλει δε ταχέως τὰ δόξαντα.

Να παίρνεις τις αποφάσεις σου με περίσκεψη, γρήγορα,
όμως, να πραγματοποιείς ό,τι αποφάσισες.

ΙΣΟΚΡΑΤΗΣ
(Α' 34)

ΣΥΜΠΕΡΑΣΜΑΤΑ

Σε όλη την εργασία προσπαθήσαμε να παρουσιάσουμε την εικόνα και λειτουργία του Δήμου σε σχέση με τον Πολιτισμό και τον Αθλητισμό καθώς και την τάση και άποψη των νέων της πόλης για τις δραστηριότητες αυτές καθώς και τις προτάσεις τους, μέσω δειγματοληπτικής έρευνας που πραγματοποιήθηκε σε χαρακτηριστικό, αξιόπιστο και επαρκές δείγμα.

Η δραστηριότητα αυτή στους τομείς που εξετάσαμε, στηρίζεται κατά κύριο λόγο στο Δήμο της Νίκαιας και τα Ν.Π.Δ.Δ. του, καθώς επίσης και στα σωματεία – φορείς της πόλης, με την υπάρχουσα υποδομή των χώρων διεξαγωγής των αντίστοιχων δραστηριοτήτων και εκδηλώσεων. Κατά τη συγγραφή της παρούσας εργασία, όμως, διαπιστώθηκε ότι ένα πολύ μεγάλο πρόβλημα για την Τοπική Αυτοδιοίκηση είναι η δυσκολία εξοικονόμησης σχετικών πόρων, καθώς και η ύπαρξη μακροπρόθεσμης στρατηγικής πολιτικής που θα προσφέρουν στον Πολιτισμό και τον Αθλητισμό την εξέχουσα θέση που τους αρμόζει στην κοινωνία, λόγω του σπουδαιότατου ρόλου, τον οποίο διαδραματίζουν - ή τουλάχιστον πρέπει να διαδραματίζουν - εάν θέλουμε να αποκαλούμαστε προοδευτικοί άνθρωποι – πολίτες και εάν επιθυμούμε και επιδιώκουμε να κληροδοτήσουμε στις νεότερες γενιές έναν κόσμο κατά πολύ βελτιωμένο.

Παρά την έντονη, όμως, ενασχόληση των φορέων αυτών και τη συμμετοχή των νέων στις δραστηριότητες αυτές - κυρίως του Δήμου - προέκυψε μια γενικά αρνητική τάση ως προς την οργάνωση και διεξαγωγή των σχετικών εκδηλώσεων καθώς και στην πληροφόρηση των νέων.

Έτσι, κρίνεται απαραίτητο για τον καλύτερο και αποτελεσματικότερο συντονισμό, οργάνωση και βελτίωση των δραστηριοτήτων να πραγματοποιηθούν τα εξής:

- I. Το πρόγραμμα του Δήμου για την Πολιτιστική ενασχόληση των νέων να πάρει μαζικότερο χαρακτήρα, με τη συνεργασία των σχολείων Πρωτοβάθμιας και Δευτεροβάθμιας Εκπαίδευσης της περιοχής. Να δοθεί σε μαθητές η δυνατότητα επαφής με τον πολιτισμό, μέσω σχεδιασμένων μακροπρόθεσμων εκπαιδευτικών προγραμμάτων, με συνεργασία με τους Συλλόγους των εκπαιδευτικών, ώστε αυτά τα παιδιά να συμμετάσχουν μελλοντικά και να συντελέσουν στην ανάπτυξη των τμημάτων του Π.Κ.Δ.Ν., του Α.Ο.Δ.Ν. αλλά και των άλλων Συλλόγων – φορέων πολιτιστικής και δημιουργικής έκφρασης.
- II. Να αναβαθμισθούν και να εκσυγχρονιστούν σε κάθε επίπεδο οι υπάρχουσες σχολές και να επιδιωχθεί μια πιο σωστά οργανωμένη γνωστοποίηση της ύπαρξης και λειτουργίας τους στο κοινό – πολίτες.
- III. Οι χώροι παρουσίασης των εκδηλώσεων θα πρέπει να έχουν υψηλές προδιαγραφές, με σκοπό εκτός από την άρτια οργάνωση από πλευράς Δήμου, να προσελκύουν και εταιρείες διοργάνωσης εκδηλώσεων, με αποτέλεσμα την αύξηση εσόδων του Δήμου, αλλά κυρίως την ποιοτική ενίσχυση και μεγιστοποίηση των προσφερομένων θεαμάτων.
- IV. Κρίνεται απαραίτητη η δημιουργία κλειστού χώρου εκδηλώσεων, θεατρικού και μουσικού περιεχομένου, καθώς η έλλειψή του

δημιουργεί συσσωρευμένη δραστηριότητα κατά τη θερινή περίοδο – μια και υπάρχουν αρκετοί κατάλληλοι χώροι, ενώ κατά τη χειμερινή περίοδο παρατηρείται ύφεση των δραστηριοτήτων, κατά κύριο λόγο μουσικών και θεατρικών παραστάσεων.

V. Σοβαρός στόχος, επίσης, θα πρέπει να είναι και η επαναξιολόγηση των θεαμάτων, ώστε να μπορέσουν να γίνουν πιο ελκυστικά στους νέους, να είναι πιο κοντά στα ενδιαφέροντά τους, με την επιδίωξη συνάμα και της συμμετοχής τους στην οργάνωση και πραγματοποίησή τους, καθώς υπάρχει σχετικό ενδιαφέρον για εθελοντική προσφορά.

VI. Επίσης, θα πρέπει να εξευρεθούν και να κατασκευαστούν νέοι χώροι για ελεύθερο αθλητισμό των πολιτών και να επιτραπεί η χρήση αυτών που ήδη υπάρχουν από τους δημότες.

Από όλα τα παραπάνω συμπεράσματα συνάγεται η διαπίστωση ότι τα θέματα – προβλήματα που ανακύπτουν έχουν εύρος και βάθος (μια και είναι χρόνια και οι ανάγκες διαρκώς αυξανόμενες) και εξαρτώνται κυρίως από την εύρεση οικονομικών πόρων, πρόβλημα ιδιαίτερα οξυμένο για τους Δήμους και βέβαια και το Δήμο της Νίκαιας.

ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ

ΕΘΝΙΚΟ ΚΕΝΤΡΟ ΚΟΙΝΩΝΙΚΩΝ ΕΡΕΥΝΩΝ, *Παράδοση και νεοτερικότητα στις πολιτιστικές δραστηριότητες της ελληνικής οικογένειας. Μεταβαλλόμενα σχήματα*, Αθήνα 1984

ΜΠΙΤΣΑΝΗ ΕΥΓΕΝΙΑ, *Πολιτιστική Περιφερειακή Ανάπτυξη*, Καλαμάτα 1999

Θ.Α. ΒΑΣΙΛΕΙΟΥ – Ν. ΣΤΑΜΑΤΑΚΗΣ, *Λεξικό Επιστημών του Ανθρώπου*, Κοινωνιολογία, Οικονομία, Φιλοσοφία, εκδόσεις Gutenberg, Αθήνα 1992.

ΤΕΓΟΠΟΥΛΟΣ – ΦΥΤΡΑΚΗΣ *Ελληνικό Λεξικό*, εκδόσεις Αρμονία, Αθήνα 1995

Απάνθισμα Σοφίας, Αρχαία ρητά & αποφθέγματα, Αθήνα 1979

ΜΑΡΙΝΑ ΛΑΜΠΡΑΚΗ-ΠΛΑΚΑ, *Ο εκσυγχρονισμός του πολιτισμού*, (δημοσίευση στο Internet – Διαδίκτυο)

ΝΙΚΟΣ Γ. ΞΥΔΑΚΗΣ, *Η τέχνη ως κοινωνία*, (δημοσίευση στο Internet – Διαδίκτυο)

RENÉE HIRSHON, *Οι κληρονόμοι της Μικρασιατικής Κληρονομιάς*, Εκδόσεις του Μορφωτικού Ιδρύματος Εθνικής Τραπέζης, Αθήνα, 2004.

ΠΡΟΫΠΟΛΟΓΙΣΜΟΣ ΔΗΜΟΥ ΝΙΚΑΙΑΣ

ΠΡΟΫΠΟΛΟΓΙΣΜΟΣ ΠΝΕΥΜΑΤΙΚΟΥ ΚΕΝΤΡΟΥ ΔΗΜΟΥ
ΝΙΚΑΙΑΣ

ΠΡΟΫΠΟΛΟΓΙΣΜΟΣ ΑΘΛΗΤΙΚΟΥ ΟΡΓΑΝΙΣΜΟΥ ΔΗΜΟΥ
ΝΙΚΑΙΑΣ

Internet – Διαδίκτυο

Προσωπικό αρχείο φωτογραφιών

Αρχείο φωτογραφιών Δήμου Νίκαιας

ΕΡΩΤΗΜΑΤΟΛΟΓΙΟ

ΠΟΛΙΤΙΣΤΙΚΗΣ & ΑΘΛΗΤΙΚΗΣ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΑΣ

* Καλημέρα σας / Καλησπέρα σας,

Ονομάζομαι _____ και είμαι φοιτητής του ΤΕΙ-ΚΑΛΑΜΑΤΑΣ του τμήματος Δ.Μ.Τ.Α. Κάνω μια έρευνα που αφορά την ικανοποίηση σας και τις απόψεις σας για την Πολιτιστική και Αθλητική δραστηριότητα του Δήμου Νίκαιας. Θα ήθελα να μου απαντήσετε σ' αυτό το ερωτηματολόγιο που δεν θα μας πάρει πάνω από ..... λεπτά. Συμφωνείτε να συμμετέχετε;

Οι απόψεις σας είναι πολύ σημαντικές στην έρευνα που διεξάγουμε και τα αποτελέσματα της θα φανούν αρκετά χρήσιμα και στον Δήμο της Νίκαιας. Οι απαντήσεις σας στην έρευνα είναι ανώνυμες.

- Α/Α:
- ΗΛΙΚΙΑ:
- ΦΥΛΛΟ: Α: Γ:
- Περιοχή μόνιμης κατοικίας: _____ (από τον διαχωρισμό)
- Ιδιότητα: _____

1. Με βάση τον πίνακα 1 θα ήθελα να μου πείτε που διαθέτετε τον ελεύθερο χρόνο σας κυρίως: (απαντήστε μέχρι 3)

Άλλο: _____

2. Αν είχατε περισσότερο ελεύθερο χρόνο θα τον διαθέτατε κάπου αλλού εκτός των παραπάνω περιπτώσεων του πίνακα 1; (απαντήστε με Ναι ή Όχι)

ΝΑΙ:

ΟΧΙ:

ΔΓ/ΔΑ:

- και αν ναι πού Αλλού; _____

* Βλέποντας την Κάρτα 1 θα θελα να μου απαντήσετε με μια από τις προτάσεις ή τον αριθμό της απάντησης που σας εκφράζει καλύτερα σε μία σειρά προτάσεις που θα σας διαβάσω, για τις Πολιτιστικές δραστηριότητες του Δήμου.

3. Ο Δήμος Νίκαιας διοργανώνει ικανοποιητικό αριθμό Πολιτιστικών δραστηριοτήτων και εκδηλώσεων στη διάρκεια του έτους.
4. Είμαι ικανοποιημένος από την ποιότητα των Πολιτιστικών δραστηριοτήτων, εκδηλώσεων που διοργανώνει ο Δήμος.
5. Ο χρονικός καταμερισμός των Πολιτιστικών δραστηριοτήτων και εκδηλώσεων του Δήμου στη διάρκεια του έτους είναι ο πιο ορθός.
6. Οι Πολιτιστικές εκδηλώσεις, δραστηριότητες που διοργανώνει ο Δήμος ανταποκρίνονται στα ενδιαφέροντα μου.
7. Οι διαθέσιμοι χώροι για Πολιτιστικές εκδηλώσεις, δραστηριότητες του Δήμου είναι επαρκείς.

* Συνεχίζουμε με την επόμενη ομάδα προτάσεων που αφορά τις Αθλητικές δραστηριότητες του Δήμου.

8. Οι χώροι του Δήμου για τις Αθλητικές δραστηριότητες, εκδηλώσεις είναι επαρκείς.

9. Πιστεύω ότι με ευκολία μπορώ να βρω χώρο για ελεύθερη Αθλητική άσκηση.

10. Η πρόσβαση στους χώρους των εκδηλώσεων από την κατοικία μου είναι εύκολη.

11. Συμμετέχετε σε κάποιο τμήμα του Πνευματικού Κέντρου ή του Αθλητικού Οργανισμού του Δήμου Νικαίας ή σε κάποιο ανάλογο τμήμα στον ελεύθερο ιδιωτικό τομέα; (απαντήστε με *Ναι ή Όχι*)

ΝΑΙ: ΟΧΙ: ΔΓ/ΔΑ:

*Αν όχι τότε.

12. Αν η συμμετοχή στα τμήματα του Π.Κ.Δ.Ν. ή στους αθλητικούς συλλόγους ήταν δωρεάν θα συμμετείχατε; (απαντήστε με *Ναι ή Όχι*)

ΝΑΙ: ΟΧΙ: ΔΓ/ΔΑ:

13. Πόσες Αθλητικές & Πολιτιστικές εκδηλώσεις / δραστηριότητες παρακολουθείτε στη πόλη κατά τη διάρκεια του έτους; (απαντήστε αριθμητικά)

*Τώρα θα ήθελα να μιλήσουμε για την ενημέρωση που έχετε από το Δήμο για τις εκδηλώσεις.

14. Πόσο συχνά λαμβάνετε πληροφόρηση για τις εκδηλώσεις που διοργανώνει ο Δήμος;

• _____

15. Ποιος είναι ο κυριότερος τρόπος με τον οποίο πληροφορήστε τις εκδηλώσεις ;

• _____

*Κοιτώντας τον πίνακα 2 :

16. Ποιος νομίζετε ότι θα ήταν ο καλύτερος τρόπος ενημέρωσης / πληροφόρησης για εσάς προσωπικά;

1. ΑΦΙΣΕΣ ΣΕ ΔΡΟΜΟΥΣ

2. ΑΕΡΟ-ΠΑΝΟ

3. ΜΑΖΙΚΑ ΦΕΙΓ ΒΟΛΑΝ

4. ΔΙΑΝΟΜΗ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΩΝ ΣΕ ΧΩΡΟΥΣ – ΥΠΗΡΕΣΙΕΣ ΤΟΥ ΔΗΜΟΥ

5. ΠΙΝΑΚΕΣ ΑΝΑΚΟΙΝΩΣΕΩΝ ΣΕ ΣΥΓΚΕΚΡΙΜΕΝΑ ΣΗΜΕΙΑ ΤΗΣ ΠΟΛΗΣ

6. ΙΣΤΟΣΕΛΙΔΑ ΤΟΥ ΔΗΜΟΥ

7. ΠΡΟΣΩΠΙΚΟ E-mail

• Άλλος: _____

*Στη συνέχεια βλέποντας και πάλι την κάρτα 1 θα ήθελα να μου απαντήσετε σε κάποιες γενικότερες απόψεις που θα σας διαβάσω.

17. Ο Δήμος προσπαθεί σε ικανοποιητικό βαθμό να αυξήσει την συμμετοχή των νέων, στις Πολιτιστικές και Αθλητικές δραστηριότητες.
18. Το σχολείο σήμερα προάγει σε ικανοποιητικό βαθμό την Πολιτιστική και Αθλητική παιδεία των νέων.
19. Προκειμένου οι Πολιτιστικές και Αθλητικές εκδηλώσεις να είναι δωρεάν για το κοινό, είναι θεμιτό να υπάρχουν στους χώρους και στο προοθητικό υλικό των εκδηλώσεων, διαφημιστικά μηνύματα χορηγών.

*Τελειώνοντας θα ήθελα κάποιες προσωπικές σας προτάσεις για βελτίωση.

20. Πείτε μου τα 3 πρώτα κύρια σημεία παρέμβασης που πρέπει να ασχοληθεί ο Δήμος για τον Πολιτισμό και τον Αθλητισμό όπως αυτά σας έρχονται στο μυαλό.

1. _____
2. _____
3. _____

21. Προτείνετε τις 3 πρώτες βελτιώσεις που έρχονται στο μυαλό σας, για τους υπάρχον χώρους Πολιτισμού & Αθλητισμού του Δήμου;

1. _____
2. _____
3. _____

22. Αν ήταν να κατασκευαστούν κάποιοι νέοι χώροι, τι θα προτείνατε;

1. _____
2. _____
3. _____
4. _____

23. Είστε πρόθυμος να προσφέρετε εθελοντική εργασία για την διοργάνωση και εκτέλεση Πολιτιστικών και Αθλητικών δραστηριοτήτων & εκδηλώσεων στη πόλη σας; (απαντήστε με Ναι ή Όχι)

ΝΑΙ:

ΟΧΙ:

ΔΓ/ΔΑ:

*Σας ευχαριστώ πολύ για τον χρόνο που μου διαθέσατε, Γεια σας.

ΕΡΩΤΗΜΑΤΟΛΟΓΙΟ**(Α.Ο.Δ.Ν.)**

1. Είστε ευχαριστημένος με την λειτουργία και το ρόλο του Α.Ο.Δ.Ν. στην πόλη;
2. Ένας από τους σκοπούς του Α.Ο.Δ.Ν. σύμφωνα με το καταστατικό του είναι η δημιουργία χώρων αθλοπαιδιών στις συνοικίες της πόλης, για την κάλυψη των αναγκών των κατοίκων και κυρίως των νέων. Θεωρείτε ότι το έχει καταφέρει αυτό; Ότι υπάρχουν χώροι για ελεύθερη άθληση;
3. Πώς κρίνετε την ιδέα, να υπάρχει φύλακας στα σχολεία όλη την εβδομάδα – καθ' όλη την ημέρα έτσι ώστε να χρησιμοποιούν ελεύθερα τον προαύλιο χώρο για αθλητισμό οι νέοι; (ανάλυση)
4. Η ανάπτυξη του Μαζικού αθλητισμού σε τι επίπεδο βρίσκετε; Τι θα μπορούσε να γίνει ; - συνεργασία με άλλους φορείς;
5. Η χρήση των γηπέδων μπάσκετ και ποδοσφαίρου, επιτρέπετε μόνο από ομάδες, εάν κάποιος – οι επιθυμούν να παίξουν / αθληθούν που θα μπορούσαν να πάνε; Ίσως θα έπρεπε να υπάρχουν και ελεύθερες ώρες; (από τις δικές τους φορολογίες διατηρούνται)
6. Σύμφωνα με την έρευνα, ερωτηθέντες για το ποιες βελτιώσεις προτείνουν στους υπάρχον χώρους ήταν αρκετοί αυτοί που απάντησαν την ανακαίνιση του Πλάτων καθώς και των φωτισμό και τοποθέτηση μπασκετών στα άλλα γήπεδα και σχολεία. Πώς το σχολιάζετε αυτό;
7. Οι πόροι του Α.Ο.Δ.Ν. του παρέχουν την δυνατότητα για περισσότερη ανάπτυξη της αθλητικής δραστηριότητας στην πόλη, και για βελτίωση ή κατασκευή νέων χώρων; Τι θα μπορούσε να γίνει για καλύτερη οικονομική ευρωστία;

8. Πιστεύετε ότι τα σχολεία θα έπρεπε να δώσουν μεγαλύτερη και ουσιαστικότερη βαρύτητα στην αθλητική εκπαίδευση; Η Τ.Α. τη ρόλο θα μπορούσε να αναλάβει σ' αυτό;
9. Εάν ήταν εφικτό τι χώρους ή δραστηριότητες ή οτιδήποτε άλλο – σε σχέση πάντα με το αντικείμενο – θα προτεινάτε να γίνουν;
10. Νομίζετε ότι ο πολιτισμός και Αθλητισμός μπορεί να αποτελέσει το νέο Μεγάλο ρόλο της Τ.Α. στην κοινωνία του μέλλοντος; (σύμφωνα με τη θεωρία ότι οι μελλοντικές γενιές θα έχουν περισσότερο ελεύθερο χρόνο, για κατανάλωση πολιτιστικού προϊόντος) Θα μπορέσει η Τ.Α. να ανταποκριθεί σ' αυτό της το νέο ρόλο;

- Τα σχολεία έχουν φύλακα τις ώρες εκτός λειτουργίας τους.
ΝΑΙ : |_____| ΟΧΙ : |_____|
- Και αν ναι παραμένουν κλειστά για το κοινό;
ΝΑΙ : |_____| ΟΧΙ : |_____|
- Ποια είναι η γνώμη σας, στο να ανοίγουν τα σχολεία για την χρήση των γηπέδων μπάσκετ και βόλεϊ που διαθέτουν, για το κοινό;
- Γνωρίζετε πόσα σχολεία δραστηριοποιούνται με τον πολιτισμό (με θέατρο, μουσική κ.τ.λ.) και αν έχουν της απαιτούμενες υλικοτεχνικές υποδομές;
- Ποιοι λόγοι πιστεύετε ότι δεν επιτρέπουν σε όλα τα σχολεία να αναπτύξουν τις δραστηριότητες αυτές ;
- Συμφωνείτε ότι τα σχολεία θα πρέπει να δώσουν ιδιαίτερη βαρύτητα στην αθλητική και κυρίως στην πολιτιστική εκπαίδευση και συμμετοχή των μαθητών σ' αυτή ; και αν ναι γιατί ;
- Πώς βλέπετε την περίπτωση, όλα τα σχολεία της πόλης να μετονομαστούν με ονόματα φιλοσόφων, ποιητών, συγγραφέων κ.ο.κ. και να αναπτύξουν και μία δραστηριότητα γύρω από το όνομα αυτό ; (παρουσίαση του έργου τους, εκθέσεις, εργασίες κ.τ.λ.)
- Πως κρίνετε την ιδέα της δημιουργίας μια διασχολικής επιτροπής από εκλεγμένους μαθητικούς αντιπροσώπους κάθε σχολείου, που σε συνεργασία με τον Δήμο θα κανονίζουν σε ετήσιο προγραμματισμό, την οργάνωση εκδηλώσεων καθώς και την επίλυση αλλά και γνωστοποίηση των προβλημάτων τους σαν μαθητές και σαν νέοι αυτής της πόλης. ;

- Ποιοι λόγοι νομίζετε ότι οδηγούν στη μηδαμινή συμμετοχή των νέων στους πολιτιστικούς συλλόγους και φορείς στη πόλη μας ; και τι θα μπορούσαν να κάνουν οι φορείς για να αλλάξουν αυτή την υφιστάμενη κατάσταση ;
- Τι χρειάζεται να πράξει ο Δήμος, κατά την γνώμη σας, για να τονώσει και να αυξήσει την συμμετοχή των νέων στις αθλητικές και πολιτιστικές δραστηριότητες της πόλης ;
- Και τέλος, Θα προτείνατε να κατασκευαστούν κάποιοι νέοι χώροι στην πόλη πολιτιστικού και αθλητικού ενδιαφέροντος, και αν ναι ποιους ;

Π Ε Ρ Ι Ε Χ Ο Μ Ε Ν Α

ΕΙΣΑΓΩΓΗ

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 1: Ορισμοί.

(1.1) Νέοι

(1.2) Πολιτισμός

(1.3) Αθλητισμός

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 2: Ο ΡΟΛΟΣ ΤΗΣ ΤΟΠΙΚΗΣ ΑΥΤΟΔΙΟΙΚΗΣΗΣ

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 3: ΝΙΚΑΙΑ

(3.1) Η ιστορία της Μικρασιατικής Νίκαιας.

(3.2) Η ιστορία της προσφυγικής Νίκαιας.

(3.3) Η ζωή στην Κοκκινιά – Νίκαια.

(3.4) Πολιτιστική ανάπτυξη στην Κοκκινιά – Νίκαια.

(3.5) Γενικά χαρακτηριστικά της σύγχρονης Νίκαιας.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 4: ΠΟΛΙΤΙΣΜΟΣ ΔΗΜΟΥ ΝΙΚΑΙΑΣ

(4.1) Πνευματικό Κέντρο Δήμου Νίκαιας.

(4.2) Σχολές Πνευματικού Κέντρου Δήμου Νίκαιας

(4.3) Άλλες πολιτιστικές δραστηριότητες του Δήμου.

(4.4) Πολιτιστικοί χώροι.

(4.5) Πολιτιστικοί Σύλλογοι.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 5: ΑΘΛΗΤΙΣΜΟΣ ΔΗΜΟΥ ΝΙΚΑΙΑΣ

(5.1) Αθλητικός Οργανισμός Δήμου Νίκαιας.

(5.2) Ακαδημίες του Α.Ο.Δ.Ν.

(5.3) Μαζικός Λαϊκός Αθλητισμός.

(5.4) Χώροι αθλητισμού

(5.5) Αθλητικοί Σύλλογοι.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 6: ΜΕΘΟΔΟΛΟΓΙΑ ΕΡΕΥΝΑΣ

(6.1) Δομή και περιεχόμενο του ερωτηματολογίου.

(6.2) Δείγμα έρευνας.

(6.3) Στάδιο της εκτέλεσης

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 7: ΑΠΟΨΕΙΣ ΔΗΜΟΣΙΩΝ ΛΕΙΤΟΥΡΓΩΝ ΓΙΑ ΤΟΝ ΠΟΛΙΤΙΣΜΟ ΚΑΙ ΤΟΝ ΑΘΛΗΤΙΣΜΟ

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 7 : ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΑ ΤΗΣ ΕΡΕΥΝΑΣ

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 8: ΣΥΜΠΕΡΑΣΜΑΤΑ

ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑΤΑ

ΟΡΕΣΤΗΣ ΝΙΚΟΛΑΪΔΗΣ

Τηλ.: 210 49 03 300

Κιν.: 6976 88 78 21

e-mail: orestis.nik@gmail.com

Το παρόν έργο είναι πνευματικής ιδιοκτησίας. Απαγορεύεται απολύτως η άνευ γραπτής άδειας του συγγραφέα κατά οποιοδήποτε μέσο ή τρόπο αντιγραφή, φωτοανατύπωση και εν γένει αναπαραγωγή, εκμίσθωση ή δανεισμός, διασκευή, αναμετάδοση στο κοινό σε οποιαδήποτε μορφή και η εν γένει εκμετάλλευση του συνόλου ή μέρους του έργου.